

T.C.
NIŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**BANKACILIK SEKTÖRÜNDE FİNANSAL PERFORMANS
DEĞERLENDİRMESİ:
FAS-TÜRKİYE KARŞILAŞTIRMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mouad El Fetouh

Enstitü Anabilim Dalı : İşletme Yönetimi

Enstitü Bilim Dalı : İşletme Yönetimi

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi. Hikmet ERKAN

Mayıs – 2019

T.C.
NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**BANKACILIK SEKTÖRÜNDE FİNANSAL PERFORMANS
DEĞERLENDİRMESİ:
FAS-TÜRKİYE KARŞILAŞTIRMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mouad El Fetouh

Enstitü Anabilimdalı Dalı : İşletme Yönetimi
Enstitü Bilim Dalı : İşletme Yönetimi

“Bu tez 23.05.2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof. Dr. Rasim İ. GÖKSULU	BASARILI	
Dr. Öğr. Üyesi M. Sencer GİRİN	BASARILI	
Dr. Öğr. Üyesi Hikmet ELKAN	Basarılı	

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygu olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Mouad EL FETOUH

26.05.2019

ÖNSÖZ

Bu tezin yazılması aşamasında, çalışmamı sahiplenerek titizlikle takip eden danışmanım. Dr.öğr.Uyesi Hikmet ERKAN'a değerli katkı ve emekleri için içten teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. Prof.Dr.Rasim Ilker GÖKBULUT'a bütün süreç boyunca her anlamda yanımda olmuş, desteğini ve katkılarını esirgememiştir. Bu vesileyle tüm hocalarıma ve tezimin son okumasında yardımlarını esirgemeyen meslektaşım Mehmet Aydın'a teşekkürlerimi borç bilirim. Son olarak bu günlere ulaşmamda emeklerini hiçbir zaman ödeyemeyeceğim anneme ve aileme şükranlarımı sunarım.

Mouad EL FETOUH

26.05.2019

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

KISALTMALAR	iv
TABLO LİSTESİ	v
ŞEKİL LİSTESİ	vii
ÖZET	ix
ABSTRACT	x
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: BANKACILIK VE FİNANSAL PERFORMANS: KAVRAMSAL ÇERÇEVE	4
1.1 Bankacılık Tanımı ve Bankacılık Kavramları.....	4
1.2 Dünyada Bankacılık ve Tarihçesi.....	9
1.3 Finansal Performans Kavramı.....	12
1.3.1 Finansal Performansın Ölçülmesinin Amaçları	15
1.3.2 Bankacılık Sektöründe Finansal Performansın Önemi	16
1.3.3 Bankacılık Sektöründe Finansal Performans Kriterleri.....	18
1.3.3.1 Sermaye Yeterliliği	20
1.3.3.2 Aktif Kalitesi	22
1.3.3.3 Yönetim Kalitesi	24
1.3.3.4 Karlılık	26
1.3.3.5 Likidite	27
1.3.3.6 Diğer Ölçütler.....	29

BÖLÜM 2: FAS VE TÜRKİYE'DE EKONOMİK

DURUM VE BANKACILIK SEKTÖRÜ	31
2.1 Fas Ekonomisinin Genel Görünümü	31
2.1.1 Fas Ekonomisinin Genel Bir Değerlendirmesi.....	35
2.2 Fas Bankacılık Sektörü.....	36
2.3 Fas Bankacılık Sektöründe Finansal Performans	41
2.4 Türkiye'de Bankacılık Sektörü.....	42
2.4.1 Türkiye'de Bankacılık Sektörünün Gelişimi.....	42
2.4.2 Türkiye'de Bankacılık Sektörünün Bugünkü Durumu	45
2.5 Türkiye'de Bankacılık Sektöründe Finansal Performans.....	49
2.6 Türkiye - Fas İlişkileri.....	52
2.7 Fas'ın ve Türkiye'nin Bankacılık Sektörünün Karşılaştırılması: Benzerlik ve Farklılıklar.....	55

BÖLÜM 3: FİNANSAL PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİNDE

CAMEL ANALİZİ VE AHP - TOPSIS	58
3.1 Finansal Performansın Değerlendirilmesinde Kullanılan Yöntemler.....	58
3.2 CAMEL Analizi	59
3.2.1 CAMEL Değerlendirme Sisteminin Tarihsel Gelişimi.....	59
3.2.2 CAMEL Derecelendirme Sistemi	60
3.2.3 CAMEL Bileşenleri.....	63
3.3 Çok Kriterli Karar Verme Analizi.....	68
3.4 Analitik Hiyerarşi Süreci (AHP)	69
3.4.1 AHP'nin tanımı ve özellikleri.....	70
3.4.2 AHP'nin Aşamaları.....	71

3.5 Araştırma Modelinin Uygulanması.....	76
3.5.1 Araştırmanın Hedefi.....	76
3.5.2 Araştırmanın Kapsamı.....	77
3.5.3 Verilerin Elde Edilme Yöntemi.....	79
3.5.4 Araştırma Modeli	79
3.5.5 Araştırmanın Sonucu.....	81
SONUÇ	89
KAYNAKÇA	92
EKLER	100

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AR-GE	: Araştırma Geliştirme
GEM	: Küresel Girişimcilik Monitörü (Global Entrepreneurship Monitor)
GSYH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
ITA	: Uluslararası Ticaret İdaresi (International Trade Administration)
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
TDK	: Türk Dil Kurumu
TÜSİAD	: Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
OECD	: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (The Organisation For Economic Co-operation And Developement)
C	: Sermaye Yeterliliği (Capital)
A	: Aktif Kalitesi (Asset Quality)
M	: Yönetim Kalitesi (Management Adequacy)
E	: Kazanaçlar (Earnings)
L	: Likidite Durumu (Liquidity)

TABLO LİSTESİ

Sayfa No.

Tablo 1: Fas'ın Temel Makroekonomik Göstergesi.....	31
Tablo 2: Fas - Reel Büyüme (yıllık %)......	31
Tablo 3: Fas'ın İhracat ve İthalat Miktarları.....	34
Tablo 4: Fas Bankacılık Sektörü Temel Verileri.....	36
Tablo 5: Fas Bankacılık Sektörü Finansal Sağlamlık Göstergeleri.....	39
Tablo 6: Fas Ticari Bankacılık Sektörü Göstergeleri.....	40
Tablo 7: 1980-2000 Yılları Arası Banka ve Şube Sayıları.....	43
Tablo 8: Türk Bankalarının Aktif Büyüklükleri (30.09.2017 İtibariyle).....	45
Tablo 9: 31 Mart 2018 İtibariyle Banka, Şube ve Çalışan Sayıları.....	46
Tablo 10: Mart-2018 Türk Bankacılık Sektörüne Ait Veriler.....	47
Tablo11: Türkiye-Fas Arasındaki Ticaretin Altyapısını Düzenleyen Anlaşma ve protokoller.....	52
Tablo 12: Türkiye-Fas Dış Ticaret İstatistikleri.....	53
Tablo 13: Türkiye - Fas Dış Ticaret İstatistikleri.....	56
Tablo 14: CAMEL Dereceleri.....	60

Tablo 15: CAMEL Dereceleme Aralığı ve Açıklaması.....	61
Tablo 16: CAMELS Bileşenlerinin Dayandığı Unsurlar.....	66
Tablo 17: AHP'nin Önem Derecesi ve Açıklaması.....	74
Tablo 18: Fas'ın En Büyük 5 Bankası.....	77
Tablo 19: CAMEL Bileşenlerini Hesaplamada Kullanılan Finansal Oranlar ve Ağırlıkları.....	79
Tablo 20: Türk Bankaları İçin Hesaplanan CAMEL Puanları.....	80
Tablo 21: Türk Bankalarının CAMEL Dereceleri.....	80
Tablo 22: Fas Bankaları İçin Hesaplanan CAMEL Puanları.....	82
Tablo 23: Fas Bankalarının CAMEL Dereceleri.....	83

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa No.
Şekil 1: Finansal Performans Yönetim Süreci.....	14
Şekil 2: Fas'ın Yıllara Göre Dış Ticaret Rakamları.....	33
Şekil 3: Türkiye’de Faaliyet Gösteren Bankaların Sermaye Yeterliliği Standart Oranı (%)	48
Şekil 4: Çok Kriterli Karar Verme Yönteminin Sınıflandırılması.....	68
Şekil 5: AHP’nin Aşamaları.....	70
Şekil 6: AHP’nin Hiyerarşik Yapısı.....	72
Şekil 7: Türk Bankalarının Aktif Büyüklüklerinin Sektör İçindeki Payı.....	76
Şekil 8: Türk Bankalarının 2011-2015 Arası Finansal Performansları.....	81
Şekil 9: Türk Bankalarının 2011-2015 Arası Finansal Performansları-2.....	82
Şekil 10: Fas Bankalarının 2011-2015 Arası Finansal Performansları.....	84
Şekil 11: Fas Bankalarının 2011-2015 Arası Finansal Performansları-2.....	84
Şekil 12: Türk Bankalarının 2011-2015 Arası Toplam Finansal Performansları (Banka Bazında)	86
Şekil 13: Fas Bankalarının 2011-2015 Arası Toplam Finansal Performansları (Banka Bazında)	86

Şekil 14: Fas Bankalarının 2011-2015 Arası Toplam Finansal Performansları
(Sektör Bazında)

Şekil 15: Fas Bankalarının 2011-2015 Arası Toplam Finansal Performansları 87
(Sektör Bazında)

Tezin Başlığı: BankacılıkSektöründe Finansal Performans Değerlendirmesi: Fas-Türkiye Karşılaştırması

Tezin Yazarı: Mouad EL FETOUH

Danışman: Dr.Öğr.Üyesi Hikmet ERKAN

Kabul Tarihi: 26/05/2019

Sayfa Sayısı: vii (ön kısım) + 98 (tez) + 2 (ek)

Anabilim Dalı: İşletme Yönetimi

Bilim dalı: İşletme Yönetimi

Bu çalışmada amaçları Fas ve Türkiye bankalarının finansal performansı çok kriterli yöntemler kullanılarak incelenmiştir. Araştırmanın verilerini Fas ve Türkiye’de faaliyet gösteren bankaların finansal tabloları oluşturmaktadır. Ayrıca diğer istatistik, tablo, şekil ve grafikler bankalara ait internet sayfalarından, Fas ve Türkiye Merkez Bankasından ve bu ülkelerin istatistik kurumlarından yararlanılarak oluşturulmuştur.

Bu kapsamında Fas ve Türk ekonomisinin genel değerlendirmesini yapacak bilgilere yer verilmiş ardından da bu iki ülkede bankacılık sektörlerinin geçmişi ve bugünkü durumu detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Özellikle son yıllarda bu sektörde yakalanan sayısal veriler kullanılarak sonraki bölümde yapılacak karşılaştırmalara imkan sağlamak üzere bankacılık sektörlerinin durumu ortaya konması amaçlanmıştır. Uygulama kısmında ise, çeşitli bankaların ait önemli rasyolar 2011-2017 yılları itibariyle hesaplanmıştır. Bu rasyoların CAMEL analizini oluştururken bir takım sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bu çalışma neticesinde elde edilecek bulguların Fas ve Türkiye’de bankacılık sektöründe ortaya konan finansal performans durumunun değerlendirilmesine ışık tutması amaçlanmıştır. Fas bankacılık sektöründe genel olarak banka büyüklüğü ile bankanın ortaya koyduğu performans doğru orantılıyken (BMCI bu durumun dışındadır), Türkiye’de banka büyüklüğünün performansına doğrudan bir etkisi gözlemlenmemiştir .

Anahtar Kelimeler: Fas, Ekonomi, finansal analiz , bankacılık ta performans değerlendirme, CAMEL

Title of Thesis: Financial Performance Evaluation In Banking Sector: Morocco-Turkey Comparison

Author: Mouad EL FETOUH

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Hikmet ERKAN

Date: 26 /05/2019

Nu. Of Pages : vii (pre text) + 98 (main body) + 2 (app)

Department: Business Administration **Subfield:** Business Administration

The purpose of this study the financial performance of banks in Morocco and Turkey were examined using multiple criteria methods. The data of the study consisted of financial statements of banks operating in Morocco and Turkey. In addition, other statistics, tables, figures and graphs from the web pages of banks, the Central Bank of Turkey and Morocco and by making use of the statistical agencies of these countries.

In this context, the general evaluation of the Moroccan and Turkish economy is presenting the general the history and present situation of the banking sectors in these two countries are explained in detail. Especially in recent years, it is aimed to reveal the situation of banking sectors in order to enable comparisons to be made in the next section by using numerical data captured in this sector. In the implementation part, the significant ratios of various banks were calculated as of 2011-2017. The results of CAMEL analysis of these ratios were obtained.

As a result of the findings of this study are set forth in the banking sector in Turkey, Morocco and financial performance is intended to shed light on the assessment of the situation. In the Moroccan banking sector overall size of bank revealed the bank with performance proportional to the right (BMC is out of this situation), performance is a direct effect of bank size was observed in Turkey.

Keywords: Morocco, Economy, financial analysis, performance evaluation in banking, CAMEL

GİRİŞ

Finans sektöründe en önemli kurumların başında bankalar gelir. Bu önemli konuları nedeniyle bankaların bir kriz ortamında bulunması veya faaliyetlerinde değişik sebeplerden kaynaklanan aksaklıklar yaşaması reel kesimde de doğrudan büyük olumsuzluklara yol açmakta ve aksaklığın hızlı bir biçimde yayılmasına sebep olmaktadır. Kesintisiz bir güven ve piyasa itibarı temelinde faaliyetlerine devam etmek mecburiyetinde olan bankaların reel kesimle olan bu yoğun etkileşimi günümüz şartlarında onların bir risk analiz değerlendirmesine tabi tutulmasını gerekli kılmaktadır. Kurumsal itibarın kazanılması yıllar süren yoğun çalışmalar neticesinde elde edilen başarılar sayesinde mümkün olmaktadır (Aydın, 212).

Bundan dolayı kurumsal itibarın önemi büyüktür; ancak, büyük emek harcanarak elde edilen bu itibarın birkaç küçük hata ile kaybolması mümkündür. Böylesi bir durumda kurumsal itibarın geri kazanılması ancak tekrar uzun süre boyunca elde edilecek başarılar kazanılması ile mümkün olabilmektedir.

Bir işletmenin finansal açıdan başarılı olabilmesi için o işletmenin kaynaklarını istenilen düzeyde finanse edebilmesinin yanı sıra hem özsermaye hem borç ile dengeli fon sağlayabilmesi gereklidir. Finansal performans ölçümü yoluyla işletmeler yatırımlarının risk ve güvenliğini, kendi finansal pozisyonlarını faaliyetler ve finansal veriler yardımıyla analiz ederler. Bu analizin yönetime sağlayacağı en büyük fayda ise onların geçmişini değerlendirme ve gelecek için planlama yapabilme, yatırım ve finanslama kararlarını alabilmelerine yardımcı olmasıdır. Bunun yanı sıra bu analiz hem yöneticilerin kendi performanslarını objektif veriler ile değerlendirmelerine olanak sağlar hem de kaynak tahsis konusunda yapılacak değerlendirmelere yardımcı olur. Günümüzde Bankacılık kuruluşları ihtiyacı olan verileri toplamak ve finansal enformasyon sistemleri oluşturmak için bilgisayar programlarına dayalı modeller kullanılmaktadır. Oluşturulacak bu modelin başarılı olabilmesi için işletmelerin bazı koşulları yerine getirmesi zorunludur (Günel, 2001:5).

Bu çalışmada bankaların finansal performansı çok kriterli yöntemler kullanılarak incelenmiştir. Araştırmanın verilerini Fas ve Türkiye’de faaliyet gösteren bankaların finansal tabloları oluşturmaktadır. Ayrıca diğer istatistik, tablo, şekil ve grafikler bankalara ait internet sayfalarından, Fas ve Türkiye Merkez Bankasından ve bu ülkelerin istatistik kurumlarından yararlanılarak oluşturulmuştur. Yorum yapılırken ise desteklenen bilgiler IMF yayınlarından, çeşitli finans dergilerinden, aracı kurumlardan, yayınlamış makaleden, internet sitelerinden vs. sağlanmıştır.

Bu çalışmanın teorik kısmını bankaların performans değerlendirme tanımı oluşturmuştur. Banka performansının ölçümünde kullanılan CAMEL rasyolar açıklanmış ve bu araçlar ile bir banka performansının ölçülmesi üzerine durulmuştur. Aynı zamanda uygulama kısmında kullanılan AHP ve TOPSİS yöntemleri detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

Uygulama kısmında ise, çeşitli bankaların ait önemli rasyolar 2011-2017 yılları itibariyle hesaplanmıştır. Bu rasyolarla CAMEL analizi kulanılarak çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır.

Sonuçlar çizelge ve grafiklerle ifade edilmiş, yorumlanmış ve değerlendirilmiştir. Elde edilen sıralamaya dayanılarak, ilgili dönemdeki en yüksek ve en düşük performansa sahip bankalar belirlenmiş ve yorumlanmıştır.

İkinci bölümde, öncelikli olarak Fas ve Türk ekonomisinin genel değerlendirmesini yapacak bilgilere yer verilmiş ardından da bu iki ülkede bankacılık sektörlerinin geçmişi ve bugünkü durumu detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Özellikle son yıllarda bu sektörde yakalanan sayısal veriler kullanılarak sonraki bölümde yapacak karşılaştırmalara imkan sağlamak üzere bankacılık sektörlerinin durumu ortaya konması amaçlanmıştır.

Üçüncü bölümde ticari bankalarda çok kriterli performans değerlendirme yöntemlerinin teorik yönü üzerinde durulmuştur. Bu bölümde rasyolar yardımıyla CAMEL performans analizinin gerçekleştirilmesi anlatılıp, AHP ve TOPSİS yöntemleri ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Bunun ardında Fas’ın ve Türkiye’nin Finansal Performans değerlendirerek, bu iki örnek arasında Finansal Performans karşılaştırılması: benzerlik ve farklılıkların ortaya

konulması amaçlanmıştır. Son olarak, elde edilen bulgular yorumlanmış ve bazı öneriler sunulmuştur.

Bu çalışma neticesinde elde edilecek bulguların Fas ve Türkiye’de bankacılık sektöründe ortaya konan finansal performans durumununun değerlendirilmesine ışık tutması amaçlanmıştır. Bu yolla bu ülkelerin bankacılık sektörlerinin finansal performanslarının birbirlerine kıyasla hangi konularda güçlü hangi konularda ise zayıf olduğu tespit edilmeye çalışılarak bundan sonra yapılacak çalışmalarda yardımcı olması beklenmektedir. Ayrıca çalışmada elde edilecek veriler bu ülkelerin bankacılık alanında hangi yönlerden diğerlerini örnek almaları gerektiği konusunda da fikir vermeyi kolaylaştırması açısından önem arz etmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

BANKACILIK VE FİNANSAL PERFORMANS: KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde: bankacılık kavramı, dünyada bankacılık ve tarihçesi, finansal performans kavramı ,ve finansal performansın ölçülmesinin amaçları,önemi ve kriterleri incelenmiştir.

1.1.Bankacılık Tanımı ve Bankacılık Kavramları

Finansal piyasalar açısından önemli bir yere sahip olan bankalar fon fazlası olan kişi ve kurumlardan topladıkları kaynakları fon ihtiyacı olanlara kredi şeklinde verilmesi işlemi gerçekleştiren finansal kuruluşlardır. Bankalar bu işlevleriyle yatırım ve tasarruf arasında bir köprü görevi görerek bunların el değiştirmesine olanak sağlamak gibi oldukça önemli ve ekonomik sistemin devamı açısından kritik bir görevi yerine getirirler (Yetiz, 2016:107)

Toplanan fonları bu fonları ihtiyaç duyan kişi ve kurumlara kanalize eden bankalar bu sayede hem önemli yatırım fırsatlarının önünü açarlar hem de ekonomik ve finansal sistemin etkinlik kazanmasına yardımcı olurlar (Şakar, 2014:1).

Bir ülkeye ait ekonomik büyüme ve kalkınma belli bir zaman içinde o ülkede gerçekleştirilen aktif yatırımların ekonomik büyüklüğü ile bağlantılıdır. Finansal açıdan bu aktif yatırımlara iki yolla kaynak sağlanır. Bunlardan biri ülke içindeki tasarrufların bu yatırımlara yönlendirilmesidir. İkincisi ise, dışarıdan sağlanan sermaye fonlarının bu yatırımlarda kullanılmasıdır. Bu faaliyetlerin tamamı yatırım ile sermaye arasında köprü vazifesi görevi gören bankalar aracılığıyla sağlanır (Sarıkamış, 1998:23).

Bankacılık işlemleri bir değerlendirmeye tabi tutulduğunda günümüzde kredi işlemleri ve para akışının büyük bir bölümünün bankalar aracılığıyla yapıldığı görülmektedir. Ekonomik sistem içinde para arzına sahip kişi ya da kurumlarla parayı talep eden kişi veya kurumlar

aynı değildir. Bankacılık sektörü bu noktada paraya ihtiyaç duyanlarla paraya sahip olanlar arasında adeta bir köprü işlevi görmektedir. Bundan dolayı yatırım ile birikim arasındaki etkileşimin en üst seviyeye çıkarılması bankaların en önemli görevlerinden biridir (Geylan, 1985:3).

Piyasa aktörleri olan bankalar, ellerindeki fonları piyasaya sektör ve bireylere (Focus, 2008);

- Ticari faaliyetlere
- Sanayi faaliyetlere
- Tarım faaliyetlerine
- Yapı ve Onarım faaliyetlerine
- Devlet'e
- Esnaf ve Sanatkârlara

Kredi şeklinde yönlendirirler. Fon fazlası bulunan ekonomik birimlerin fon ihtiyacı bulunan kişi ya da kurumlara gerekli fonu sağlanmasıyla hem tasarruf edilen paralar ekonomiye kazandırılmış olur hem de bu yolla ekonomik faaliyetlerin genişlemesi ve sürekliliği sağlanır. Bu sebeple bankalar bir yandan ekonomik sistemde bulunan para hacminin belirlenmesinde rol oynarlar öte yandan da halkın sahip olduğu sevetin büyük bir bölümünün yönetimini gerçekleştirirler (Türkiye Sermaye Piyasası, 2007).

Bankalar kişi ve kurumlardan mevduat toplamak suretiyle bu kaynakları kredilendirme ve başka bir takım mali işlerde kullanan, bu faaliyetleri sürekli bir biçimde yerine getiren ve ekonomide kaydi para sağlayan mali kurumlardır.

Literatür incelendiğinde bankanın ve bankacılığın pek çok farklı tanımı yapılmış olmakla birlikte, yaptığımız açıklamaların ardından bankacılığın tanımını “Bankalar, mevduat kabul eden, fon toplayan, topladığı bu kaynakları fon ihtiyacı olan gerçek ve tüzel kişilere, devlete kısa ve uzun vadeli kredi olarak aktaran finansal kurumlardır.” şeklinde ifade etmek mümkündür (Yetiz, 2016:107).

Başka bir tanımda ise “Banka, piyasadan mevduat toplayan ve bu mevduatı en etkin biçimde kredi faaliyetlerinde kullanan veya temel faaliyet konusu düzenli bir şekilde kredi almak veya kredi vermek olan ekonomik kuruluştur.” olarak ifade edilmektedir (Doğan, 2013:3).

Bankalar kullandıkları fonları iki yolla temin ederler. Bunlardan ilki yabancı kaynaklar olarak nitelenen topladıkları mevduatlar ile gerek yurtiçinden gerekse de yurt dışından temin ettikleri kredilerdir. İkincisi ise özkaynaklardır ve bunlar bankanın bizzat kendisi tarafından sağlanırlar. Özkaynakların başında ödenmiş sermaye ve yedek akçe gelir (Birkan, 2015:160).

Günümüzde yaşanan gelişmelere bağlı olarak özellikle küresel piyasaların entegre olması ve finansallaşmanın artması neticesinde bankalar kredi-mevduat faaliyetleri dışında da pek çok ekonomik faaliyeti yerine getirmekte ve bu faaliyetlerin sayısı da her geçen gün artmaktadır. Bunun yanı sıra bankaların üslendikleri işlevler faaliyet gösterdikleri ülkelerin gelişmişlik seviyelerine ve o ülkelerin diğer ülkelerle olan ilişkilerinin boyutlarına göre de değişebilir. Bu bağlamda fon ihtiyacı olanlar ile fon fazlası olanlar arasında ki koordinasyonu sağlayan finansal aracı kuruluşlar arasında en önemlisi olan bankaların diğer görevleri şunlardır:

- Gerçek ve tüzel kişiler tarafından ihtiyaç duyulan mali taleplerin karşılanması,
- Fon fazlası sahiplerine düşük riskli getiri sağlama,
- Ekonomide emanet verilebilir bir fon kaynağının oluşturulması,
- Para transferinin hızlandırılması,
- Ekonomik faaliyetlerin kolaylaştırılması,
- Kıymetli varlıkların kiralık kasalar vasıtasıyla korunması,
- Yatırımların gerçekleştirilmesi,
- Tüketici ve üretici arasında bağlantı kurma,
- Banka kartı ve kredi kartı, gibi ödeme kolaylığı sağlayan araçların kullanımının sağlanması,

- İç ve dış ticaret faaliyetlerinde aracılık yapılması,
- Menkul kıymet alım ve satımı işlemlerini gerçekleştirilmesi,
- Ülke çapında para ve kredi politikalarının hayata geçirilmesinin desteklenmesi,

Görevlerini üstlenir (Altan ve Candoğan, 2014:376). Bankalar tarafından yerine getirilen bu fonksiyonlar bankaların ekonominin vazgeçilmez bir parçası olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Hem ülke ekonomisinin büyümesi noktasında istikrarın yakalanması hem de sağlam ve sağlıklı bir finans sektörünün oluşması için bankalar bu önemli görevleri üstlenmektedirler.

Bunların yanı sıra bankaların bir başka önemli fonksiyonu da kaydi para yaratılmasıdır. Kaydi para yaratmak işlemi bankaların nakdi para olmaksızın hesaplara alacak ya da borç kaydı ile muhasebeleştirilmesi ile gerçekleştirilir. Bankalar hesaptan hesaba devir yolu ile bu işlemi gerçekleştirdiğinden yalnızca muhasebe kayıtlarında görülen bir paranın varlığı söz konusudur. Bundan dolayı bu paraya “mevduat parası” veya “kaydi para” denilir. Bankanın sağladığı banka kartı ya da çek aracılığıyla piyasada ödemeler gerçekleşirken bu yolla mevduat sahipleri fiziki para olmaksızın satın alma gücüne sahip olurlar. Böylelikle kaydi para ortaya çıkar (Erol, 2002:18). Kaydi paranın ekonomik olarak öneminin nedeni ise günümüzde para arzının önemli bir bölümünün bu yolla gerçekleştiriliyor olmasıdır.

Bankaların yalnızca ulusal değil uluslararası fonksiyonları da vardır ve bunların başında uluslararası ticaretin sağlanması gelmektedir. Uluslararası ticarete en büyük problem ödemelerin güvenliği hususudur ve tarafların birbirini yeterince tanımıyor oluşu karşılıklı bir güvensizlik ortamına yol açar. Risklerden kaynaklanan bu ortama rağmen her iki tarafta ticaretin gerçekleşerek sipariş edilen malı zamanında almak ve satılan malın tahsilatını yapabilmeyi amaçlarlar. Bu noktada bankalar devreye girerek iki tarafada güvenceler sunar ve ticari işlemin gerçekleşmesine imkan tanırlar. Bunu da satıcıya alıcı adına ödeme yapma güvencesi, alıcıya da istenilen özelliklerdeki malın kendisine ulaştırılması güvencesi vererek

yaparlar. Bir nevi kefil gibi hareket eden bankalar ekonominin temeli olan ticari faaliyetlerin gerçekleşmesini mümkün kılarlar (Seyidoğlu, 2001:329).

Üstlendikleri bu önemli görevler nedeniyle bankalar ekonomik sistemin hem mevcut hem de gelecekteki performansında büyük bir etkiye sahiptir. Bundan dolayıdır ki bankacılık sisteminde meydana gelebilecek herhangi bir olumsuzluk yalnızca ulusal istikrarı değil globalleşen dünya düzeninde aynı zamanda uluslararası istikrarı da olumsuz etkileme potansiyeline sahiptir.

Bankaların bir başka önemli görevinde sundukları danışmanlık hizmetleridir. Bankalar müşterilerine ya bizzat danışmanlık hizmeti vermek suretiyle ya da kendilerine yatırım amacıyla teslim edilen paraların değişik finansal araçlarda değerlendirilmesi suretiyle gerçekleştirirler. Bu sayede birikim sahipleri paralarını en az riskle en fazla kazanabilecekleri yatırım araçlarına yönlendirmiş olurlarken önemli miktarda bir istihdam potansiyeli de yaratılmış olur (Gülhan, 2009:11).

Tüm bunların yanında bankaların yalnızca ekonomik işlevlerinin olduğunu söylemekte çok doğru değildir. Özellikle günümüzde ekonomik faaliyetlerin yanı sıra sosyal faaliyetlerde de bankaların önemli fonksiyonlarının olduğu görülmektedir. Bankalar sponsorluk faaliyetleri, kültür yayımları, spor organizasyonları, sanat evleri, sergiler gibi pek çok konuda da topluma hizmet sunmaktadırlar (Altan, 2015:58-59)

Bankalar işleyişlerine göre 3 gruba ayrılırlar. Bunlar;

- Mevduat bankaları
- Katılım bankaları
- Yatırım ve kalkınma bankaları

Geleneksel bankacılığı işaret eden mevduat bankaları kendi nam ve hesaplarına mevduat toplar ve topladıkları bu mevduatları kredi olarak kullanırlar. Her çeşit bankacılık faaliyetini yerine getiren bu bankalar mevduat ve kredi işlemlerini de belirlenen bir faiz

oranıyla gerçekleştirirler. Katılım bankaları ise katılma hesaplarının yanı sıra özel cari hesaplar vasıtasıyla fon toplama ve topladıkları fonları kredi olarak verme işlemlerini faizle değil kar payı ile gerçekleştirirler. Yatırım ve Kalkınma bankaları ise mevduat toplamazlar. Ancak sahip oldukları fonları kredi olarak kullandırırılar. Bunun yanında genellikle kendilerine has kanunlar vasıtasıyla görevlendirildikleri konularda faaliyet gösterirler. Kredi ilişkilerini mevduat bankalarında olduğu gibi faiz oranı üzerinden gerçekleştirirler (Altan ve Candoğan, 2014:376).

1.2 Dünyada Bankacılık ve Tarihçesi

Bankacılık kavramının tarihsel gelişimi incelendiğinde “bankacılık” ve “para” kavramlarının çok sıkı bir benzerlikle geliştikleri görülmektedir. Para kavramının değişimi bankacılık kavramını değiştirmiş, bankacılık kavramında yaşanan değişimlerde para kavramında önemli değişikliklere yol açmıştır. Bu etkileşim günümüze kadar devam ederek günümüz banka anlayışının ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Dünya genelindeki siyasal durumun etkisi ile zaman zaman yaygınlaşan ve hızlı gelişmeler yaşayan zaman zaman da durağanlaşan bankacılık özellikle güçlü dönemlerimde yalnızca dünya ekonomisine değil aynı zamanda politik gelişmelerde yön verebilen faktörlerden biri haline gelmiştir.

Ticaretteki gelişim artık değişik malların takası ile ticaretin gerçekleşebilmesini imkansız hale getirmiş ve bunun sonucunda da “para” kavramı ortaya çıkmıştır. Bunun neticesinde de ilk bankacılık faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere “sarraf” lar faaliyete geçmişlerdir. Bundan dolayı sarrafların bankaların ilk öncüleri olduğunu söylemek mümkündür (Başar ve Coşkun, 2006; 21).

Sarrafların üzerinde işlem gerçekleştirdikleri masa manasına gelen İtalyanca “banco” kelimesinden geldiği tahmin edilen banka sözcüğü de zamanla kullanım esnasında değişime uğrayarak insanlar arasında bildiğimiz şekli olan banka olarak kullanılmaya başlanmıştır. Tüm dillerde bazı küçük değişikliklere rağmen hemen hemen benzer kelimelerle kullanılmaya devam eden banka kelimesinin İtalyanca kökeni olan Banco tezgah, masa veya

sıra manasına gelmektedir. İlk sarraflar/bankerler olarak kabul edilen Lombardiyalı yahudiler, genelde pazarlarda yürüttükleri bankacılık işlemlerini bir masa (banco) üzerinden gerçekleştirmektelerdi. Halk taahhütlerini yerine getiremeyen ve iflas eden bu bankerlerin bancosunu ise kırmaktaydı. Bundan dolayı iflas eden kişilere batı dillerinde banco kelimesinden türeyen “bankrupt” denilmektedir (Akbulak, 2004: 82).

Bankacılığın tarihsel gelişimini daha detaylı bir incelemeye tabi tutacak olursak Banka hukuku tarihçilerine göre Milattan önce 2000 yılında ilk bankacılık işlemlerinin Babil’de bulunan tapınaklarda gerçekleştirildiği ve ilk bankacıların da rahipler olduğu söylenmektedir. Bunun yanı sıra insanların para gibi kullanılan nesnelere ve değerli eşyalarını bu tapınaklara bıraktıkları, rahiplerin ise bu birikimleri bazı güvenceler karşılığında ihtiyaç sahiplerine ödünç olarak verdikleri belirtilmiştir. Ödünç verilen bu para ve kıymetli eşyaların ise daha sonra hediyesi ya da bir başka ifadeyle faizi ile geri iade edildiği de söylenmektedir. Bankacılığın ilkel bir biçimde yürütüldüğü bu işlemlerde sikkelerin saklanmak üzere tapınaklara kabulü “mevduat”, bu sikkelerin ihtiyacı olanlara fazlasıyla iade edilmek üzere verilmesi de “kredi” benzeri kurumların oluşmasını sağlamıştır (Wright, 2007).

Babil’de ki din adamlarınca gerçekleştirilen bu bankacılık uygulamalarında önemli bir nokta da, hükümdar Hammurabi’nin koymuş olduğu yasalarla bu işlemlerin nasıl gerçekleştirileceğinin düzenlemiş olmasıdır. Kanunlarda ödünç işlemlerinin yürütülme usulleri, vadesinden önce tehsil olunacak borçlarla ilgili hükümler, borcun tasfiyesi amacıyla borçlunun hangi mallarının ne şekilde kullanılacağı konularının hükme bağlandığı bu yasalarda faiz işlemine izin verildiği de görülmektedir. Bunların yanı sıra bu yasalar ile mal rehni, ipotek ve kefalet gibi konularda düzenlenmiştir.

Daha sonraki dönemlerde ise günümüzdeki anlamda bankacılık ilk kez Yunanistan’da görülmüş ve “Trapezit” ler bu bankacılık işlemlerini gerçekleştirmişlerdir (Wright, 2007). Din adamlarının rol oynamadığı ilk bankacılık işlemlerini gerçekleştiren trapezitlerin milattan önce 4. yüzyıl dolaylarında ortaya çıktıkları düşünülmektedir. Trapezitler %12-14 oranında bir faiz uygulayarak talep eden kişilere para ödünç vermişlerdir.

Zamanla sarrafların (bir başka deyişle bankerlerin ya da trapezlerin) yaptıkları faaliyet çeşitlerini arttırmaları, mevduat toplayıp borç vermek dışında para transferi gibi işlemleri de yerine getirmeleri neticesinde günümüz bankacılığına çok benzer bir faaliyet dönüşen bu meslek ticaret sermayesinin gelişmesi neticesinde bankacılık adını almıştır. Bu dönüşüm neticesinde ekonomide ki önemide artan bankalar ekonomik yaşamın en önemli parçaları haline gelmişlerdir (Başar ve Coşkun, 2006;21).

Daha sonraki dönemde ise zamanın hakim gücü olan Roma İmparatorluğu'nda bankacılık faaliyetlerinin çok daha gelişmiş bir hal aldığı görülmektedir. Romalılar bankaların tüm faaliyetlerini en küçük ayrıntılarına kadar düzenlemişler ve onların faaliyetlerini denetleyecek mekanizmalar geliştirmeye çalışmışlardır. Roma İmparatorluğu'nda bankacılık ile ilgili göze çarpan bir başka hususta Babil ve Yunan medeniyetinde yaşananların aksine sosyal tabakaların üstünde yer alanların değil daha alt sosyal sınıflarda bulunanların bankacılık faaliyetlerini yürütmüş olmasıdır.

Denizciliğin bir hayli geliştiği Ortaçağ'da ise ele geçirilen topraklardan çıkarılan kıymetli madenlerin getirilmesi neticesinde Avrupa'da bankacılık çok daha önemli bir hale gelmiştir. Bu dönemde bankacılık faaliyetleri girişimcilik temelinde ve daha fazla kar elde etmek için yapılmıştır.

Modern anlamda ilk bankacılık örneği ise 1609 yılında Hollanda'da kurulan Amsterdam Bankası'dır. Bunu 1637 yılında kurulan Venedik Bankası takip etmiştir (Gümüş, 2014:249).

19. asıra gelindiğinde ise ticaret sermayesinin gelişimi ve Sanayi Devrimi, bankacılığın gelişimine büyük ivme kazandırmış ve bankaları parasal ilişkilerin gerçekleştiği en önemli mali kurumlardan biri haline getirmiştir. Bu dönemde bankacılık sektöründe yaşanan büyüme "Merkez Bankacılığı" fikrini ortaya çıkarmış ve bunun sonucunda Avrupa'da birçok Merkez Bankası kurulmuştur (Takan, 2001:26).

Özellikle kredi ve para husularında bu emisyon bankaları tarafından oynanan önemli rol diğer Avrupa ülkelerini de emisyon bankaları kurmaya itmiştir. Böylelikle çok şubeli ve geniş bir teşkilatlanmaya sahip anonim şirket statüsünde bankalar yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu

gelişmeler neticesinde yeni bir bankacılık anlayışı ortaya çıkmış ve kredi ve mevduat mekanizmaları ile ticari senet ve poliçe iskontolarında büyük değişiklikler yaşanmıştır. Ancak bu değişim sadece bu konularla sınırlı kalmayıp büyük miktarlarda sermaye birikimi, mali piyasaların düzenlenmesi ve sermaye likiditesinin sağlanmasını da kapsayacak şekilde genişlemiş ve daha önceki dönemlerde yaşananların çok ötesinde yenilikler ortaya çıkmıştır (Erol, 2006:14).

20. asra gelindiğinde ise bankacılık alanında iki büyük gelişme yaşanmıştır. Bunlardan biri kredi kartı, bireysel kredi verme gibi bireysel bankacılık uygulamalarının yaygınlaşması diğeri de ABD’de yaygınlaşan bankalar sebebiyle dünya sermayesinin önemli bir kısmının bu bankalar aracılığıyla ABD’ye yönelmesi ve doların uluslararası ödeme aracı oluşudur. Bu gelişmelerin ardından New York dünyanın finans merkezi haline gelmiş, ABD’de savaş öncesinde dünyanın en borçlu ülkesi olmaktan çıkarak en çok borç veren ülkelerden biri haline gelmiştir.

II. Dünya savaşının ardından ise IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşlar ortaya çıkmıştır. 1980’li yıllara gelindiğinde ise bankacılık teknolojinin en çok kullanıldığı sektörlerden biri haline gelmiştir. Daha sonraları ise internet bankacılığı yaygınlaşmaya başlamış ve 2000’li yıllarla birlikte bireysel bankacılık anlayışı önem kazanmıştır (Gümüş, 2014:249).

1.3 Finansal Performans Kavramı

Sözlük anlamı uygulama, yapma, bir görevi başarabilme, yerine getirme olan performans kavramının kökeni İngilizce’ye dayanmaktadır. Performansın bir diğer tanımını ise şu şekilde yapmak mümkündür: “Performans amacın gerçekleştirilme derecesi, görevin belirlenmiş olan kıstaslara uygun olarak yerine getirilme oranıdır.”

Seçilmiş, belirli bir modele bağlı olan ve faaliyet tamamlandıktan sonra gerçekleştirilen bir yönetim işlevidir. Performans diğeri bir tanımla “işletmeler için birey, grup, toplum

veya nitel açılardan ulaşma derecesinin bir ölçüsü olup ve genel anlamda sonuç ve hedef bağlantısıyla ifade edilmesi gereken bir kavram” olarak ifade edilebilir (Vural, 2013:45).

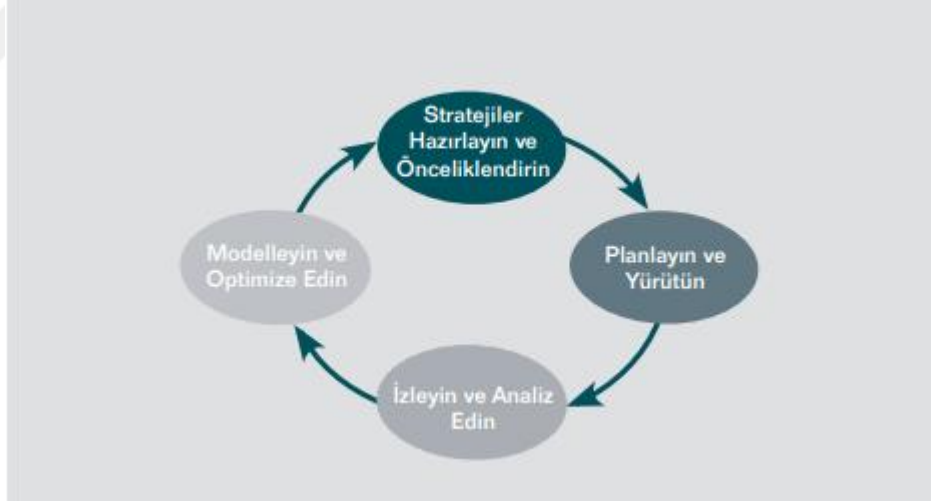
Performansla ilgili yapılan tanımlara bakıldığında performansın nicel ve nitel olmak üzere iki temel unsuru mevcuttur. Nitel unsurlar, müşteri memnuniyeti, işletmenin ürettiği mal ve hizmetlerin özellikleri, personel ve işletme yönetiminin kalitesi gibi konuları kapsamaktadır. İşletmenin finansal durumunu gösteren finansal rapor ve tablolar ise nicel unsurlardır.

Finansal performans objektif bir performans kriteridir. Yüksek finansal performansa sahip işletmeler, doğru işleri doğru şekilde yapmakta; diğer bir ifadeyle gereksinim duydukları üretim kalitesini ve miktarını, daha düşük maliyetlerle sağlayabilmektedirler. Bu ürün ya da hizmetler aynı zamanda hem çalışanlarının hem de ortaklarının beklentilerini karşılamalı ya da aşmalı ve katma değer yaratmalıdırlar.

İşletmelerin performansları değerlendirilirken, günümüze kadar, genellikle finansal performans ölçütlerine vurgu yapılmıştır. Bu bağlamda, özellikle finansal performans ölçütleri objektif değerler olarak mutlak finansal performans değerleri yani nicel verilere (finansal tablolardan elde edilen finansal oranlar) dayandırılmaktadır. Ancak, günümüz işletmelerinde performans ölçülürken, farklı kriterler de devreye girmektedir. Geçmişte merkezinde "kârlılık yaratma" kavramının olduğu finansal performans paradigması günümüzde;

- a. Müşteri sürekliliği,
- b. Çalışan mutluluğu,
- c. Hissedar ve paydaşların tatmini,
- d. Sosyal sorumluluk,
- e. Sektörler arası rekabet,
- f. BİST, SPK, BDDK vb. Kurumların düzenleme ve mevzuatına uyum gibi parametreler ile değerlendirilmektedir.

Bu kriterler göz önünde bulundurulduğunda, yönetsel ve organizasyonel anlamda, işletme yönetimi finansal performansı kontrol etmekle yükümlüdür. Bu kontrol işlevi içerisinde, performans hedeflerini belirleme, performansı ölçme, (hedefler ile ulaşılan performans arasında karşılaştırma yapma), hedefler ile ulaşılan performans arasındaki farkları hesaplama ve farkı kapatmak için strateji oluşturma bulunmaktadır. Finansal performansın değerlendirilmesi ile referans verilen çerçeve, işletmelerin finansal pozisyonlarının, yatırımlarının güvenliğinin ve risklerinin değerlendirilmesi sürecidir. Finansal performans kavramı çok uzun süre kârlılık ile eş değerli görülse de, günümüzde içerisinde finansman kararları alma, yöneticilerin performansı, kaynak kullanımı ve yöneticilerin performans düzeylerinin de bulunduğu bir genel çerçeveye referans vermektedir. Bununla birlikte finansal performans kavramına getirilen ölçüler; işletmenin geçmişine dair verileri incelemektedir. Ancak, finansal olmayan göstergeler ise şirketin hem mevcut değeri hem de değer yaratma potansiyeli üzerine önemli bilgiler sunmaktadırlar (Bilgen, 2001: 125).

Şekil.1 Finansal Performans Yönetim Süreci

Kaynak: <http://www.acron.com.tr/06-12-2018>

Bir işletmede finansal performansın anlaşılabilmesi için finansal başarının ölçülmesi gerekmektedir. Finansal başarı ise “etkinlik” ve “verimlilik” kavramları ışığında oluşmaktadır. Özellikle ekonomik anlamda kaynakların önemli oranda kısıtlandığı günümüz

rekabetçi ortamında işletmelerin etkinlik ve verimlilikleri büyük önem kazanmaktadır. Dolayısıyla, finansal performansın ölçümünü hedefleyen araçların bugüne kadar ağırlıklı olarak vurgu yapılmış olan kârlılık kavramına karşın etkinlik ve verimlilik kavramlarını ön plana çıkartması söz konusudur.

1.3.1 Finansal Performansın Ölçülmesinin Amaçları

Finansal performansın ölçülmesi ile işletmelerin hem bugünkü konumu ve yükümlülükleri ortaya konur hem de gelecekle ilgili daha gerçekçi ve sağlıklı planlamaların yapılmasında katkı sağlar. Yapılacak finansal performans ölçümleri ile işletmenin faaliyet ve kaynakları stratejik amaçlar ile uyumlu hale getirmek, işletmenin tamamı için kar ve maliyete etki eden faktörleri analiz edebilmek mümkün hale gelir. Böylelikle finansal performansın değerlendirilmesi süreci bilinçli kararlar alınabilmesi için yöneticilere vizyon sunar. Finansal performans yönetimi ilgili tarafların alacağı tüm kararları destekleyecek kritik bilgiler elde etmek üzere kurumsal verileri ve süreçleri entegre eder.

Finansal performansın ölçümünün bir işletmeye sağlayacağı temel faydaları şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Kaynakların stratejik yönetimini sağlar: Çalışanlardan başlayarak tüm kurumu kapsayacak biçimde kurumsal strateji açısından performansları ortaya koyar. Bu veriler ışığında verimliliği en üst düzeye çıkarmak, belirlenen hedeflere ulaşabilmek için gerekli kararların alınması ve faaliyetlerin yerine getirilmesine yardım eder.
- Planlama, bütçeleme ve tahmin konularında yardımcı olur: Finansal performansın ölçülmesi ile iş planlarını etkili bir şekilde yönetmek mümkün olur. Böylelikle işletmelerin reaktif değil proaktif taktikler ortaya koyabilmesi sağlanır.
- Finansal raporlama ve konsolidasyon: Hem işletmenin karar vericilerine ve yöneticilerine hem de işletme ile ilgili bilgi sahibi olmak isteyen paydaşlara en doğru ve en hızlı bilginin sunulmasına yardımcı olur.

- Finansal kontrol ve uyumluluk denetimi: Finansal süreçlerin hem kontrol edilmesine ve risklerin azaltılmasına, hem de mevzuat ve genel uygulamalara uyumlu olması sağlanır.
- Maliyet ve kârlılık modellemesi: Birçok farklı açıdan (kapasite, ürün vb.) değerlendirmek suretiyle maliyetleri azaltıp karlılığı arttırmaya yardımcı olur.

1.3.2 Bankacılık Sektöründe Finansal Performansın Önemi

Her işletme kendisine anlamlı ve önemli hedefler koyarak bunlara ulaşabilmek için çaba gösterir. İşletmelerin etkin ve verimli bir faaliyet göstererek kar elde etmeleri hayati bir önem taşır. Çünkü işletmenin ayakta kalabilmesi buna bağlıdır. Bu nedenle bankaların da yoğun bir rekabetin yaşandığı çevrede en doğru kararları alabilmeleri, faaliyetlerini en etkin şekilde sürdürebilmeleri ve karlarını optimize etmeleri zorunludur. Bir bankanın bunları başarabilmesi için öncelikle doğru ve yol gösterici bir ölçüm ve kontrol sistemini hayata geçirmesi gerekir (Albayrak, 2004:74).

Bu sebeple son yıllarda diğer ticari işletmelerde olduğu gibi bankalarda da finansal performans konusu oldukça önemli bir hal almıştır. Çünkü, özellikle 2008 yılında yaşanan küresel krizde bankaların yaşadıkları sıkıntılar ve bu sıkıntıların bankacılık sektöründen başlayarak diğer alanlarada yayılması ve böylece tüm ekonomik sistemi olumsuz etkileyen gelişmelerin ortaya çıkması bankacılık sektöründe finansal performansın ölçülmesinin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymuştur. Bundan dolayı bu konu üzerine yapılan çalışmaların sayısı da hızla artmaktadır.

Bankalar açısından değerlendirdiğimizde finansal performans, ortaya konan finansal hedeflere ne ölçüde ulaşıldığının bir ifadesidir. Bu konuyu bu derecede önemli yapan husus ise bankalarla çalışan, çalışmayı düşünen işletmelerin, parasını bankaya emanet edenlerin, banka güvencesi ile yatırım yapan ya da taahhüt altına giren kişi ve kuruluşların, banka ile kredi ilişkisi olanların, bankada pay sahibi olan ortakların, gözetim ve denetimi

gerçekleştiren otoritelerin, bankaya fon kullandıran kredi ve para kuruluşlarının finansal performansı önemli bir kriter olarak kabul etmesinden kaynaklanmaktadır (Akgüç, 1998:55).

Bankaların yürüttükleri faaliyetler nedeniyle üstlendikleri riskler ve bundan dolayı kırılgan olarak nitelendirilebilecek yapıları bu kurumların finansal yapılarının sürekli incelenerek kontrol altında tutulmasını ve gereken iyileştirici önlemlerin uygulanmasını kritik derecede önemli bir noktaya taşımıştır. Denetim ve gözetim faaliyetlerinin sağlıklı bir zeminde yürütülebilmesi için ekonomide büyük roller üstlenen bankaların performanslarının olabildiğince doğru bir biçimde ortaya konması büyük önem arz etmektedir (Tözüm, 2002:1).

Günümüz bankalar arasındaki yoğun rekabetçi ortamın yanı sıra hizmet kalitesinin yükseltilmesi gerekliliği, bankaların ayakta kalabilmeleri için, verimli bir şekilde çalışmayı ve kaynaklarını etkin bir şekilde kullanmayı zorunlu kılar. Bundan dolayı, karlılık, etkinlik ve verimlilik gibi performans ölçütlerinin değerlendirilmesi tüm bankalar için hayati bir konudur. Performans ile rekabet arasındaki büyük etkileşim, yoğun rekabetin yaşandığı dönemlerde bankaların performans ölçümlerinin önem kazanmasına ve kriz zamanlarında bu önemin daha da artmasına neden olmaktadır (Çetin ve Bıtırak, 2010:77). Bankalar finansal performanslarını ölçmek suretiyle karlılık ve büyüme hedeflerini ne oranda yakaladıklarını, müşterilerin memnuniyet seviyelerini, hizmet kalitelerini, çalışanlarının performanslarının belirlenmesi ve buna göre ücretlerin düzenlenmesi konularında da daha doğru değerlendirmeler yapma şansına sahip olurlar (Latifi, 2015:30).

Bankaların doğru kararlar alabilmesi, denetim ve planlama faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi belli aralıklarla finansal performanslarının ölçülmesi ve gerekli analizlerin yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu sebeple banka yöneticilerinin üstlendikleri en büyük sorumluluklardan biri de finansal performansın ölçülmesidir (Ayrıçay vd., 2013:220).

1.3.3 Bankacılık Sektöründe Finansal Performans Kriterleri

Bankaların finansal performanslarını değerlendirirken yalnızca muhasebe verilerini dikkate almaları doğru bir yaklaşım değildir. Çünkü bankaların finansal performansına etki eden başka pek çok etken vardır ve bunlar dikkate alınmaksızın yapılacak değerlendirmelerde eksikliklerin ortaya çıkma ihtimali bir hayli yüksektir. Bu nedenle özellikle son yıllarda çok boyutlu değerlendirmelerin yapılması fikri ağırlık kazanmakta ve bu değerlendirmelere imkân tanıyacak farklı metodlar geliştirilmeye çalışılmaktadır. Böylece bankaların çok daha kapsayıcı bir değerlendirmesini yapmak mümkün olabilmektedir (Elitaş ve Ağca, 2006:344).

Finansal performansı ölçmek için kullanılan genel kriterler şunlardır (Topçu, 2017:52):

1. Net Kar (Net Profit)
2. Net Kar Marjı (Net Profit Margin)
3. Brüt Kar Marjı (Gross Profit Margin)
4. Faaliyet Kar Marjı (Operating Profit Margin)
5. Fazla Vergi ve Amortisman Öncesi Kar (EBITDA)
6. Gelir Artış Oranı (Revenue Growth Rate)
7. Toplam Paydaş /Hissedar Getirisi (Total Shareholder Return (TSR))
8. Ekonomik Katma Değer (Economic Value Added (EVA))
9. Yatırımın Getirisi (Return on Investment (ROI))
10. İşletme Sermaye Getirisi (Return on Capital Employed (ROCE))
11. Varlık Getirisi (Return on Assets (ROA))
12. Özvarlık Getirisi (Return on Equity (ROE))

13. Borç-Özsermaye Oranı (debt-to-Equity (D/E) Ratio)
14. Nakit Dönüşüm Döngüsü (Cash Conversion Cycle (CCC))
15. Cari Oran (Working Capital Ratio)
16. Faaliyet Gider Oranı (Operating Expense Ratio (OER))
17. Sermaye- Satış Oranı (CAPEX to Sales Ratio))
18. Fiyat Kazanç Oranı (Price Earning Ratio (P/E Ratio))

Ancak bu ölçütlerin bir kısmının geçmişe dönük ve statik veriler sağlaması ve sadece mevcut durum tespiti yapmasından dolayı özellikle bankacılık gibi çok hızlı değişimler gösteren sektörlerde geleceğe dönük ve dinamik, öneriler getirebilecek nitelikte ölçütlerin kullanılmasını gerekli kılmaktadır (Birkan, 2015:168). Bu sebeple bankaların finansal performansının değerlendirilmesinde başka ölçütler daha fazla ön plana çıkmakta ve bu ölçütler bankaların finansal performanslarının değerlendirilmesinde daha sık kullanılmaktadır. Bunları ise;

- **Sermaye Yeterliliği**
- **Aktif Kalitesi**
- **Yönetim Kalitesi**
- **Karlılık**
- **Likidite**
- **Diğer ölçütler**

şeklinde sıralamak mümkündür.

1.3.3.1 Sermaye Yeterliliği

İflas etme riski açısından oldukça önemli bir konu olan sermaye yeterliliği bankanın sahip olduğu sermayenin toplam miktarı üzerine yoğunlaşır. Finansal kurumların bilanço sarsıntısı durumunda ki sağlamlığını belirlediğini de söylemek mümkündür. Bankaların sermaye yapıları güçlendikçe karşılaşmaları muhtemel olan tüm riskler karşısında daha dayanıklı olabilmektedirler. Bankaların karşı karşıya oldukları riskler ile banka sermayesi arasında ki ilişkinin net bir şekilde ortaya konmasıyla birlikte sahip olunan yüksek sermaye yeterliliği önemli bir gösterge olarak bankaların finansal yapılarının dayanıklılığını ve sağlamlığını ortaya koyar (Şen ve Solak, 2011).

Banka yöneticileri ekonominin durağan olduğu durumda ellerindeki sermayeyi güçlendirme eğilimindedirler. Sonuçta bankalar kredi kullandırma kanallarını gözden geçirerek yeniden revize edecek, denetleyici otoriteler de sermaye yeterlilik oranlarını yükselteceklerdir. Ekonominin güçlü olduğu, uluslararası şoklara maruz kalma olasılığının düştüğü dönemlerde ise tersi uygulamalar hayata geçirilir.

Bunların yanı sıra bankacılık sektörü yoğun olarak dış kaynak kullanan ve sahip olunan kaynaklara kıyasla en düşük sermaye oranına sahip olunan sektörlerin başında yer almaktadır. Bankaların bu noktada temel hedefi en düşük sermaye ile en büyük kar oranlarını elde etmektir (Koçal, 2018: 99). Bankaların bu hedefi ne kadar tutturabildiklerini anlamak için sermaye yeterliliği konusunun takip edilmesi gerekir ve böylece sermaye yeterliliği açısından bankaların finansal performanslarını değerlendirmek mümkün olur.

Bankalar sahip oldukları sermayenin yeterli düzeyde olması ile müşterilerine güven verirlerken aynı zamanda tasarruf ve tasarrufçuların da korunması mümkün olur. Oransal olarak büyük sermayelere sahip bankaların borç ödeme güçlerinin de yüksekliğinin bir göstergesidir. Bu nedenle, sermaye yeterliliği yalnızca finansal performansın değerlendirilmesinde yardımcı olmaz aynı zamanda denetim ve gözetim ile görevleri kurumların da faaliyetlerinde yarar sağlar (Çiftçi, 2009:86).

ABD’de yetkililerin bankaların sermaye yeterliliğini değerlendirmek amacıyla yaptıkları yerinde denetimde dikkate aldıkları kriterler şunlardır (Kaya, 2001:3):

- Sermaye kalitesi ve düzeyi, bankanın büyüklüğü de dikkate alınmak suretiyle bankanın genel mali durumunun değerlendirilmesi,
- Yeniden değerlendirme koşulları, sorunlu varlıkların durumu ve bunlar için yeterli seviyede karşılığın ayrılıp ayrılmadığı,
- Acil ek sermaye bulunması gereken hallerde kaynak imkânlarının durumu,
- Karlılık durumu,
- Sermaye piyasalarıyla birlikte diğer sermaye kaynaklarına ulaşım imkânları.
- Bilançonun aktif yapısının duran varlıkların durumu, ticaret dışı aktivitelerden kaynaklanan riskler, risk yoğunlaşması gibi çeşitli riskleri de içerecek şekilde ayrıştırılması.
- Bilanço dışı işlemlerin neden olduğu risklerin değerlendirilmesi,
- Dağıtılmamış karların büyüklüğü,
- Bankanın büyümeye ait planları,

Sermaye yeterliliğini ölçmek amacıyla birçok analiz kullanılmakla birlikte temel olarak iki analiz vardır. Bunlar;

- a. Standart sermaye yeterlilik oranı: Bu oran “Basel Rasyo” olarak da bilinir ve sermaye yeterliliği konusundaki en fazla bilgiyi sağlar. Bu oran şu şekilde hesaplanır (Akgüç, 2012: 458):

$$\text{Standart sermaye yeterlilik oranı} = \frac{\text{Bankanın Düzeltilmiş Özkaynağı}}{\text{Bankanın Düzeltilmiş Risk Toplamı}}$$

- b. Özkaynakların toplam aktiflere oranı: Bankanın toplam değerleri içinde banka özkaynaklarının oranını gösterir. Bankanın yeterli miktarda bir sermayeye sahip olup olmadığını gösteren bu oran özkaynakların toplam aktiflere

bölünmesi ile hesaplanır (Akpınar, 2006: 40):

1.3.3.2 Aktif Kalitesi

Aktif kalitesi, bankaların varlıklarının hem kârlılık ve değer yaratma yeteneğini hem de risklilik düzeyini bir arada göstererek bankanın mali gücü hakkında doğrudan bilgi verir (Şahin, 2011: 147).

Nitekim bankaların da diğer bütün işletmelerde olduğu gibi bilançolarının pasifinde yer alan özkaynaklarını ve yabancı kaynaklarını menkul kıymetler, duran varlıklar ve krediler gibi çeşitli varlıklara bağlayarak aktife dönüştürmesiyle aktif kalitesi ortaya çıkar. Bu anlamda aktif kalitesi bankanın gelir sağlamaındaki istikrarı ve bankanın nakde dönme kabiliyetinin bankanın genel kaynak yapısına uygun olup olmadığına bağlıdır (Koçak, 2018:91).

Kredi kalitesi, bankalar açısından oldukça önemli bir kavram olan aktif kalitesinin en belirleyici unsurudur. Aktif kalitesinin değerlendirilmesinde düşünülmesi gereken bir husus kredi kayıplarına ayrılan karşılıkların yeterliliğidir (Atikoğulları, 2009).

Borcunu ödemedede ortaya çıkan bir gecikme de, olası bir riski ifade etmektedir. Sektörde, bankalara faiz yükü getiren yabancı kaynakların toplam banka kaynaklarının önemli bir bölümünü oluşturması ve buna karşın öz kaynakların payının daha düşük olması pasiflerin esnekliğini azaltmaktadır.

Bankalardaki en önemli riski, varlıklarının değer yitirmesi oluşturur. Bundan dolayı, bankaların varlıklarının değer yitirme riskinin az olması gerekir. Bununla birlikte banka kaynaklarının önemli bir bölümünün faiz ödeme yükümlülüğü altında olması, banka varlıklarının büyük bir kısmının da getirili olmasını zorunlu kılar. Sonuç olarak; banka varlıklarının kalitesi hem yeterli gelir sağlama hem de değer yitirme riski açısından önemlidir.

Kredilerin ve teminat kalitesinin ölçümünde kullanılan aktif kalitesi kavramında ön plana çıkan husus kullanılan kredinin taraf ya da taraflarının kalitesidir. Fakat, aktif kalitesi sadece geri ödememe riskini ifade etmemektedir. Bununla birlikte bankanın ilerde karşılaşılabileceği en önemli risklerden biride kredilerin belli bir sektörde yoğunlaşmış olmasıdır. Bunun en güzel örneklerinden biri ABD’de birçok bankanın kredilerinin subprime mortgage sektöründe yoğunlaşması nedeniyle yaşadıkları başarısızlıktır. Bu riski bertaraf etmek için bankaların kredi portföylerini değişik sektörlere dağıtmaları gerekmektedir.

Aktif kalitesinin derecelendirilmesi, potansiyel kredi riskleri, yatırım portföyleri, gayrimenkul sahiplikleri, diğer varlıklar ve bilanço dışı işlemler ile ilgili risk miktarını yansıtır. Bunun yanında yöneticilerin yönetim yeteneğinden kaynaklanabilecek ölçme, izleme, tespit ve kontrol riskleri doğrudan aktif kalitesi bileşenine de yansımaktadır.

ABD’de yerinde denetçilerin bankanın aktif kalitesini değerlendirirken dikkate aldıkları kriterleri aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

- Sorunlu varlıkların (takibe alınmış, tahsili gecikmiş, yeniden yapılandırılmış vb.) belirlenmesi, izlenmesi ve bu süreç boyunca gösterilen başarı,
- Kredi kullandırma sürecinin uygunluğu ve etkinliği, şartları, yönetsel değerlendirmenin yapılması, kredi kullandırırken ihtiyaç duyulan risk değerlendirmesinin gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği ve bu doğrultuda gerekli teminatın alınması,
- Varlık yoğunlaşmasının değerlendirilmesi
- Kredi karşılıklarının durumu, yeteri kadar olası zarar karşılıklarının ayrılmış olması,
- Kredi ve yatırım portföyünün değerlendirilmesi,
- Kredi riskinin büyüklüğü ve bilanço dışı faaliyetlerde verilen teminatların, kredi limitlerinin ve türev işlemlerin incelenerek değerlendirilmesi,

- Sorunlu varlıkları tahsil etmede gösterilen başarı,
- Yönetim bilgi ve iç denetim sistemlerinin durumu.

Aktif kalitesini ölçmek amacıyla kullanılan temel analizlerden şu sonuçlara ulaşılır (Albayrak, 2004: 83 ve Koçak, 2018:92-94):

- a) Aktiflerin ne kadar kaliteli oldukları sağladıkları getiri ile orantılıdır. Yüksek getiri sağlayan aktifler kaliteli aktifler olarak değerlendirilir.
- b) Toplam aktifler içinde kredilerin oranı yüksekse bankanın görevini yerine getirdiği anlaşılır. Ancak bu oranın aşırı yüksek seviyelere çıkması riskleri arttırdığından tercih edilmez.
- c) Takipteki kredilerin toplam krediler içindeki oranı büyüdükçe aktif kalitesi düşer. Ancak çoğu bankanın bilançosunda bu oranı gizlemesi gerçek bir değerlendirme yapmayı zorlaştırır.
- d) Kredilerin toplam mevduata oranının büyümesi ile aktif kalitesi artar. Bu oran bankanın ticari anlamda başarısını ortaya koymakla kalmaz, finansal gücünü de yansıtır.

1.3.3.3 Yönetim Kalitesi

Bankaların amacı, bankacılık ile ilgili işlevlerini tam olarak yerine getirmek, kaynaklarını belli bir risk seviyesinde tutarak kârları arttırmak ve bankanın piyasa değerini maksimum seviyelere taşımaktır.

Yönetim kalitesi iki duruma işaret eder. Bunlardan ilki yeterli ve esnek bir karar verme yeteneğidir. İkincisi ise yönetim pozisyonunun kuruluşunun yönetsel bağımsızlığı da kapsayacak şekilde ne kadar iyi olduğudur. Bunların yanında yönetim kalitesi personel için belirgin bir desteğin ve yönetimin varlığını da belirler. Bu bileşen sayesinde gerek yönetim kurulunun gerekse de yönetimin üstlendikleri görevleri açısından kurumun faaliyetlerine ait

riskleri tanımlama, izleme, ölçme, kontrol etme ve kurumun mevcut yasa ve yönetmeliklere uyumlu, etkili ve güvenli bir şekilde çalışmasını temin etme kabiliyeti sağlanmaktadır.

Bu bileşenin değerlendirilmesinde genel itibariyle araştırmacıların ve denetçilerin kendilerine ait değer ve verileri kullanıldığı için farklılıklar görülür. Banka yetkililerinin yönetim verimliliği ve kalitenin denetimi üzerine kurulan yönetim derecelendirilmesi yalnızca çalışma usullerinin ve işletme, yatırım ve kredi politikalarının iç kontrol kalitesini değerlendirmekle sınırlı kalmaz. Bunun yanında yöneticilerin ve hissedarların uymakla yükümlü oldukları kanun ve yönetmeliklere ne derece bağlı olduklarını da ortaya koyar. Piyasa kullanıcılarının beklentilerine paralel bir şekilde yönetimin mali durumunun kalitesi saptanır. Bankalar arasında zayıf yönleri tespit edilenler mercek altına alınarak bu zayıf yönlerinin iyileştirilmesi için çalışmalar yapılır.

Bankalar bu bileşenlerden herbiri için tek tek analize tabi tutuldukları gibi grup halinde de analize tabi tutulmalıdır. Analiz yerel düzeydeki kriterlerin yanı sıra uluslararası ve makro düzeydeki kriterleri de değerlendirmede kullanabilir (Wheelock ve Wilson, 1999).

ABD’de yerinde denetimde yönetim kalitesi değerlendirilirken dikkate alınan faktörler aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

- Banka yönetiminin denetçiler tarafından yapılan değerlendirmeleri ve ikazları dikkate almaları, mevzuata uygun, iyi ve verimli çalışan bir bankacılık sisteminin oluşturulması konusundaki isteklilikleri,
- Yönetimin başarısı ve derinliği,
- Uygun politikaların üretilme seviyesi ve faaliyet alanlarındaki iç kontrol sistemlerinin yeterli olması,
- Yönetim kurulu ve üst yönetimin faaliyetlerle ilgili riskleri kontrol etmedeki başarısı, yeni ürün ve hizmetlere, sektördeki gelişmelere uyum gösterme ve bu konularda önderlik yapma kabiliyetleri,
- Mevzuata uygun işleyiş,

- Yönetim kurulu ve üst yönetimde otorite dağılımı, yönetim kalitesi,
- Bankaya ait risk ve yönetim bilgi sistemlerinin yapısı, kapsamı ve faaliyet konularına göre yeterliliği,
- Banka ile ilgili alınan kararların yönetim kurulu tarafından desteklenme şartları,
- Bankanın risk profili ve genel başarısıdır.

1.3.3.4 Karlılık

Bankaların karlılığını ele alan bu bileşen hem kalite hem de tarihsel yönden kazançları değerlendirirken mevcut yapının sürdürülebilirliğini de dikkate alır. Bankalar da diğer ticar işletmeler gibi faaliyetlerine devam edebilmeleri için kar etmek zorundadırlar. Bankaların mali durumlarını güçlendirmeleri de ancak yaptıkları karları öz kaynaklarına ilave etmeleriyle mümkündür. Bunların yanı sıra banka elde ettiği kar sayesinde “takipteki alacak karşılığı” ayırabilir ki bu suretle de bankaların mali durumlarının güçlü tutulması imkanı elde edilmiş olur. Kâr aynı zamanda mevduat sahipleri açısından önemli bir güvence kaynağıdır. Kârlılığı olmayan bir bankanın mevduat ve fon sahiplerine faiz ya da kar payı ödemesi mümkün değildir. Mevduat sahiplerinin yanında banka ile çalışan ya da çalışmayı düşünen yurtiçi ve yurtdışı kuruluşlar da bankanın karlılık oranlarına bakarak o banka ile çalışmaya başlama veya çalışmaya devam etme kararı alır. Zira kâr, kazanılan değer bir göstergesidir. Karlılık analizi faaliyetlerin etkinliği ve yönetimin başarısı gibi diğer konularda da aydınlatıcı bilgi sunar. Yerinde denetim ve uzaktan gözetimde, bankanın kazanç durumunun değerlendirilmesinde aşağıdaki kriterler dikkate alınır. (*Atikoğulları, 2008*).

- Kazançların kaynakları ve kalitesi,
- Dağıılmamış karlar yoluyla banka açısından yeterli sermayenin oluşturulup oluşturulmadığı,
- Kazançların durumunun istikraraçısından ve konjoktüre bağılı olarak

değerlendirilmesi,

- Kazançların piyasa riskine duyarlılığı,
- Karşılık sisteminin ve yeniden değerlemenin durumu,
- Yönetim bilgi sistemlerinin ve bütçeleştirme sistemlerinin değerlendirilmesidir

Karlılık hususunda ön plana çıkan analizler “Özkaynak Kârlılığı Oranı” ve “Aktif Kârlılık Oranı” dır:

- a. Aktif Kârlılık Oranı: Bu oran bankalar tarafından sahip oldukları aktiflerin ne kadar verimli bir biçimde kullanıldığı ortaya koyar.

$$\text{Aktif Karlılık Oranı} = \frac{\text{Banka Net karı}}{\text{Aktif Toplamı}}$$

şeklinde hesaplanan bu oranın eşik değeri gelişmiş ekonomilerde %1 olarak kabul edilir. Çok fazla faiz geliri elde edilen gelişmekte olan ülkelerde ise bu oran çok daha yüksek seviyelere çıkar (Akpınar, 2006: 49)

- b. Özkaynak Kârlılığı Oranı: Bu oran banka özkaynaklarının ne ölçüde verimli bir şekilde değerlendirildiğini gösterir. Bu oranın artması bankanın finansal performansının ve karlılığının arttığını, tersi ise azaldığını gösterir (Koçak, 2018:94)

1.3.3.5 Likidite

Bu bileşen bankanın sahip olduğu sermayesinin kısa vadeli borçlarını geri ödeyebilmek için ne kadar yeterli olduğunu ortaya koyar. Bankaların karşılaşma olasılığı olan riskler arasında en önemlisi likidite riskidir. Bankalar fon yönetimi uygulamalarını genel olarak bankanın likidite seviyesini, finansal yükümlülüklerini etkili ve zamanında olacak şekilde karşılayabilecek ve müşterileri likiditeye ihtiyaç duydukları anlarda bunları yerine getirebilecek düzeyde tutacak şekilde belirlemelidirler (Bepari, 2009).

Bankalar için likidite konusunun bu kadar önemli olmasının nedeni bankanın likidite riskinin gerçekleşmesinin bankanın kısa süre içinde batmasına yol açması ihtimalidir. Bundan dolayı likidite riski bankalar tarafından minimum seviyede tutulmalıdır. Kredi taleplerinin geri çevrilmesi ve mudilerce yapılacak olan mevduat çekme isteklerinin karşılanamaması durumları bankaların likidite yetersizliğini ortaya koyan belirtiler olarak kabul edilir. Bankanın sahip olduğu varlık yapısı ve alternatif finansman kaynakları likidite risklerinin önlenmesi için hayati önem taşır (Kandemir ve Arıcı, 2013).

Likidite çok önemlidir; fakat, unutmamak gerekir ki, yüksek seviyedeki likit varlıklar aynı zamanda banka için yüksek maliyet oluşturur. Bankaların aktifinde tam likit kalemlerin çok olması aynı zamanda bankaların karlılık performansını da olumsuz etkiler. Tam tersi durumunda yani likidite yetersizliği durumunda ise bankaya olan güven azalır ve bankanın faaliyetleri aksar. Bu yüzden, uygun likidite stratejileriyle kâr maksimizasyonu sağlamak için, bankanın elinde ne kadar likit varlıklar tutması gerektiğine doğru karar verilmesi gerekmektedir.

ABD’de yerinde denetimler esnasında bu bileşenin değerlendirilmesi için dikkate alınması gereken kriterler şu şekilde belirlenmiştir:

- Mevduatların istikrarı ve gelişimi,
- Likidite kaynaklarının hem bugün hem de gelecek için değerlendirilerek bankanın likidite ihtiyacının bankaca yapılacak operasyonları ve bankanın durumunu olumsuz etkilemeden karşılanması,
- Para piyasaları ve benzeri fon piyasalarına ulaşım olanakları,
- Varlıkların menkul kıymetlere çevrilebilme olanakları ve ihtiyaç duyulması halinde satılabilme imkanları,
- Bankanın bilanço ve bilanço dışı fon kaynaklarının farklılaştırılma durumu,
- Bankanın likidite durumunun likidite stratejilerini, yönetim bilgi sistemlerini ve kaynak yönetimindeki etkinlikleri de içerecek şekilde değerlendirilmesi,

- Vadesi kısa olan oynak fonlara bağımlı olma seviyesidir.

Bankaların finansal performansını değerlendirmek için en çok kullanılan likidite oranları; likit değerlerin mevduata oranı ile likit değerlerin toplam aktiflere oranıdır.

- a. Likit değerlerin mevduata oranı: Likit değerlerin bankanın dönemsel mevduatına bölünmesiyle hesaplanan bu oranın yüksek çıkması bankaların finansal yönden güçlü olduğunun yanı sıra bankaların mevduat yatırma açısından güvenilir olduğunu da göstermektedir. Buna ek olarak bankaların en önemli kaynağını, yükümlülüğünü mevduat oluşturduğundan, yükümlülükleri karşılama, yerine getirme gücünü ölçme açısından bu oran anlamlı bir göstergedir (Akgüç, 2012: 511).
- b. Likit değerlerin toplam aktiflere oranı: Bu oran ne kadar yüksekse banka ani sermaye çıkışlarına karşı dayanıklı ve bunu karşılayabilecek nakit gücüne sahiptir. Bu oran düştükçe banka ani kredi dağıtımını veya mevduat çıkışı durumlarında nakit sıkıntısı yaşar (Koçak, 2018: 91).

1.3.3.6 Diğer Ölçütler

Bankaların finansal performanslarının değerlendirilmesinde kullanılan diğer ölçütler ise genelde kalitatif yani sayısal olarak ifade edilemeyen niteliktedir. Bu ölçütlerin başında döviz kurları, faiz oranları, mal ve hisse senedi fiyatları gibi piyasa değişkenlerinden bankanın finansal performansının ne derece etkilediğini gösteren piyasa risklerine duyarlılık gelir.

Bunun haricinde bankanın faaliyet gösterdiği çevre de banka finansal performansı üzerinde etkiye sahiptir. Bu çevre kavramının içine rekabet koşulları, bankacılık sektörünün genel durumu, beklentiler ve mevcut imkanlar, sektörde yapılan yasal düzenlemeler gibi konuları dahil etmek mümkündür.

Bunlar haricindeki diğer ölçütleri ise şu şekilde sıralamak mümkündür (Arabacı, 2007: 78):

- Pazar payı,
- Risk yönetiminin sağlamlığı,
- Yönetimin kalitesi,

- Bankanın saygınlığı ve Şube ağı,
- Güçlü ve zayıf yanlar,
- Gizli aktifler

İKİNCİ BÖLÜM

FAS VE TÜRKİYE'DE EKONOMİK DURUM VE BANKACILIK SEKTÖRÜ

Bu paragraf : Fas ekonomisinin, genel durumu, değerlendirmesi ve bankacılık sektörünün gelişimi. Fas ve Türkiye'nin bankacılık sektörünün karşılaştırması: Benzerlik ve farklılıklar incelenmiştir.

2.1 Fas Ekonomisinin Genel Görünümü

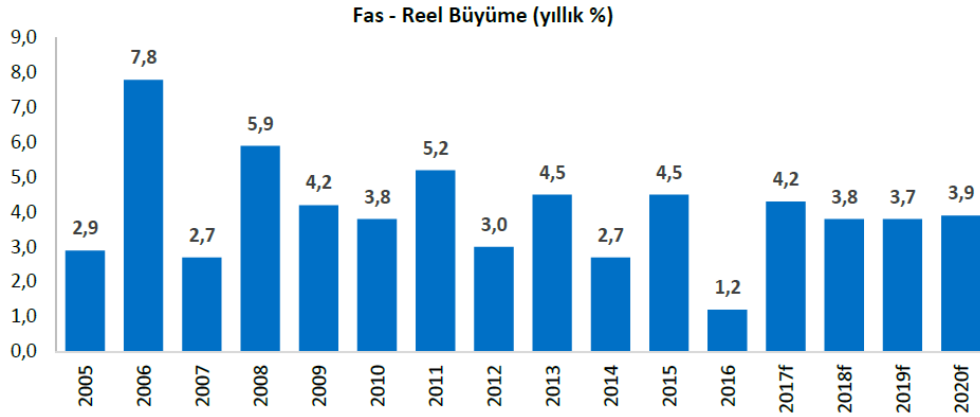
Fas, artan özel tüketim ve sabit yatırım sayesinde 2018 yılında güçlü reel GSYİH büyümesini sürdürecektir. Bununla birlikte, yükselen ithalat büyümesi ihracattan daha fazla çıktığında, manşet büyümesi 2017 seviyelerinin altına düşecektir. 2017'nin %4,2'lik büyüme oranından düşük olarak bu yıl %3,8 oranında büyüme performansı sergileyeceğini tahmin ediliyor. 2018 yılı için büyümenin yavaşlayacağını bekleniyor olmasına rağmen, son beş yılda görülen ortalama %3,3'lük büyümenin yanı sıra 2018 MENA ortalaması olan %3,0'luk büyüme oranından da daha yüksek kalacağını tahmin edilmektedir. (Ayşe ve Bulut, Fas raporu 2018).

Tablo 1. Fas'ın Temel Makroekonomik Göstergesi

Temel Makroekonomik Göstergeler				
	2015	2016	2017	2018(t)
Nominal GSYİH (milyar USD)	101,3	103,6	108,0	120,5
Reel büyüme (yıllık %)	4,5	1,2	4,2	3,8
Enflasyon, yıllık ortalama %	1,6	1,6	1,9	2,1
Bütçe dengesi, GSYİH'ye oranı	-4,2	-4	-3,5	-3,2
Cari denge, GSYİH'ye oranı	-2,1	-4,4	-3,6	-3,3

Kaynak: IMF, BMI, 12-2019

Tablo 2: Fas - Reel Büyüme (yıllık %)

Kaynak: IMF, BMI, Ulusal Kaynaklar

Kaynak: Avrupa Komisyonu, Dış Ticaret Raporu.12-2019

Fas dünyanın en önemli fosfat üreticilerinden biri konumunda olup, dünya fosfat rezervlerinin %70'i Fas'ta bulunuyor. 2017 yılı verilerine göre tarım sektörü GSYİH'nin %13,1'ini oluştururken, sanayi %29,8'ini ve hizmetler sektörü ise %57,2'sini oluşturmuştur. 2017 yılında tarımsal üretimdeki artış ve katma değer sağlayan sektörlerdeki pozitif gelişmelerin etkisiyle beklenen büyümenin 2018 yılında tarım sektöründeki zayıf baz etkisi nedeniyle %3,8 seviyelerine gerilemesi olası görülüyor. Ancak, dış koşulların ve cazip yatırım ortamını göz önünde bulundurarak, Fas ekonomisine olan olumlu bakış açımızı bulunmaktadır. (Ayşe ve Bulut, Fas raporu 2018).

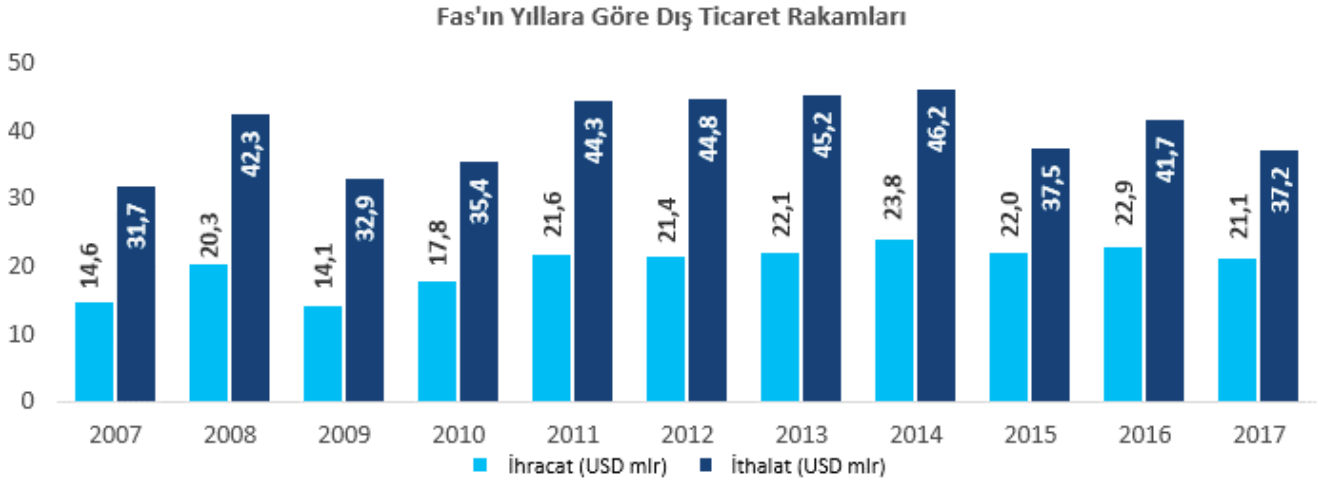
Fas'ta cari işlemler açığının 2018 yılında artan enerji ithalatına rağmen diğer taraftan ihracat büyümesi (fosfat ve yüksek katma değerli ürün ihracatındaki artış), güçlü turizm verileri ve ılımlı seyreden ithalat rakamlarının da desteğiyle düşüş kaydetmesi beklenilmektedir. Doğrudan yabancı yatırımları girişlerinin, ülkenin rezerv pozisyonunun yaklaşık yedi ay süren ithalat seviyesine yükseltilmesine yardımcı olarak devam etmesi öngörülmektedir. Fas'ın Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesindeki en cazip otomotiv üretim yeri olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, ülke son altı yılda IMF'den 3,5 milyar dolarlık bir kredi limitine sahipti ve Faslı yetkililer 2018'in ortalarında sona erecek kredinin yenilenme ihtimalinin düşük olduğunu belirttiyse de ülkenin gerektiğinde alternatif bir imtiyazlı kredilendirme bulmasının zor olmayacağını ekledi. (Ayşe ve Bulut, Fas raporu 2018).

Mali cephede; bütçe açığının GSYİH'ye oranının önümüzdeki dönemde %3 seviyelerine gerilemesi ve kamu borcunun GSYİH'ye oranının ise 2021 yılında %60 seviyelerine indirilmesi hedeflenmektedir. Önümüzdeki dönemde Fas ekonomisinde bütçe alanında da pozitif gelişmeler kaydedilmesi beklenmektedir. Bu kapsamda hükümetin vergi reformuna ağırlık vermesi, KDV ve kurumlar vergisini artırıcı politikalar uygulaması gerekmektedir. (Ayşe ve Bulut, Fas raporu 2018).

Enflasyonun, yerel gıda fiyatlarındaki düşüş nedeniyle 2017 yılında düşük kalmasıyla birlikte 2018 yılında gıda ve petrol fiyatlarındaki yukarı yönlü hareket enflasyonda yükselişi beraberinde getirecektir. Fas Merkez Bankası'nın (Bank-Al-Magrib) 2016 yılı Mart ayında politika faizini %2,25 seviyesine çekmesinin ardından kredi büyümesinin sürmesi beklenmektedir. (Ayşe ve Bulut, Fas raporu 2018).

Öte yandan, yüksek işsizlik oranı (% 10,7) bölgedeki sosyal eşitsizliklerin ve eğitim, yönetim ve işgücü piyasasında reformların uygulanmamasının, Fas'taki yabancı yatırım hissiyatının baskısı ile kırılabilirliğini artırabileceğine işaret edilmektedir. (Ayşe ve Bulut, Fas raporu 2018).

Şekil 2: Fas'ın Yıllara Göre Dış Ticaret

Kaynak: Avrupa Komisyonu, Dış Ticaret Raporu

Tablo 3: Fas'ın İhracat ve İthalat Miktarları

İthalat Partnerleri	Değer (Milyon Euro)	Pay (%)	İhracat Partnerleri	Değer (Milyon Euro)	Pay (%)
Dünya	39,451	100	Dünya	21,763	100
AB 28	22,283	56,5	AB 28	14,062	64,6
Çin	3,61	9,	ABD	903	4,1
ABD	2,74	6,	Brezilya	804	3,7
Türkiye	1,768	4,5	Hindistan	611	2,8
Rusya	85	2,	Türkiye	588	2,7
Suudi Arabistan	76	1,	Çin	271	1,2
Brezilya	63	1,	Singapur	240	1,1
Hindistan	54	1,	Etiyopya	218	1
Arjantin	51	1,	Pakistan	182	0,8
Cezayir	47	1,	Cezayir	175	0,8

Kaynak: Avrupa Komisyonu, Dış Ticaret Raporu

2.1.1 Fas Ekonomisinin Genel Bir Değerlendirmesi

Fas ekonomisinin en güçlü olduğu hususlar turizm, yenilenebilir enerji ve ihracat odaklı sanayi sektöründe gelişim potansiyeli, AB ve ABD ile kurulan diplomatik ilişkiler, diğer MENA ülkelerine nazaran daha stabil bir politik yapıya sahip oluşu, bürokratik süreçlerin hızlı işleminin uluslararası ticarete ve maliyetlerde yarattığı avantajlar, güçlü bir lojistik ağına sahip olması ve borsada yabancı payına ilişkin bir kısıtlama olmamasının portföy yatırımlarına olumlu etkisidir.

Fas ekonomisinin en zayıf yanları ise yüksek işsizlik ve yoksulluk oranı, terörizm sorunu, Afrika'nın Sahel bölgesindeki çatışmaların olumsuz etkisi, tarım sektörüne bağımlılık ve hava koşullarındaki değişimlerin sektörün üretim kapasitesini olumsuz etkilemesidir. Bunların yanı sıra Fas ekonomisinin Euro Bölgesi'ne bağımlılığı, Euro Bölgesi ekonomisindeki bozulmanın Fas'ın ihracat performansını olumsuz etkilemesi, tarım sektöründeki gelişmelerin kırılganlığı artırması, verimli olmayan insan sermayesinin Fas'ın yatırım görünümünü olumsuz etkilemesi ve Fas'ta düşük kaliteli eğitim sisteminin nitelikli

eleman yetiştirilmesine engel teşkil etmesi gibi hususlar Fas ekonomisinde karşılaşılabilecek en büyük riskler olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.2 Fas Bankacılık Sektörü

Fas'ta 1993 yılında Bankacılık Kanunu kabul edilmiş ve bu kanunla birlikte Fas Bankacılık sisteminde önemli değişimler yaşanmıştır. Bu kanunla birlikte bankacılık faaliyetleri için parametreler belirlenmiş, gözetim ve kontrol sorumlulukları netleştirilmiş, bankacılık mevzuatının ihlal edilmesi halinde uygulanacak cezalar belirlenmiş, mevduat garanti fonu oluşturulmuştur . Fas'ta bir banka hesabı açmak, ve bankacılık hizmetlerinden yararlanmak diğer dünya ülkeleri ile benzer süreçleri içermektedir. Ancak bir işletmenin Fas'ta hesap açabilmesi için bu ülkede kayıtlı bir işletme olması gerekmektedir.

Bankacılık sektörüne yönelik güçlü bir denetim sisteminin mevcut olduğu Fas'ta, 19 banka, 7 offshore kurum ve 34 bankacılık dışı finansman şirketi (16 tüketici kredisi finansmanı, 13 mikro kredi sağlayıcısı) sektörde faaliyet göstermektedir (Lahsini, 2017). Bu kredi kuruluşlarının toplam varlıksal büyüklüğünün % 88,76'sını ticari bankalar, % 8,02'sini Leasing, Factoring ve diğer finans kuruluşları, % 2,78'ini offshore bankaları ve geriye kalan % 0,44'lük kısmını ise mikro kredi sağlayıcıları oluşturmaktadır (Msellek, 2015:51).

Oxford Business Group'un son verilerine göre yerel bankaların sektördeki payı bir hayli yüksektir ve sektör varlıklarının %82,3'ünü yerel bankalar oluşturmaktadır. Faaliyet göstermekte olan özel bankaların büyük bölümü, yabancı bankalar ile ortaklık yapmakta olup, yabancı sermayenin katkısı %30-35'ler civarındadır. Sektörün uluslararası dağılımına bakıldığında ise üç bankacılık grubunun 30 ülkede faaliyet gösterdiği ve bu 30 ülkenin 22'sinin Afrika'da yer aldığı görülmektedir. Afrika ülkelerinde faaliyet gösteren bankalar yaklaşık 40 iştirak, 14 ajans ve 1.300'den fazla ATM ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

2008-2012 yılları arasında Fas Bankacılık sektörünün temel verileri aşağıdaki gibi gerçekleşmiştir:

Tablo 4: Fas Bankacılık Sektörü Temel Verileri

%	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam Varlık/GSYİH	110,8	113	115,9	121	125,7
Mevduat/GSYİH	83,1	82,1	81,4	84,4	84,1
Borç/GSYİH	79,5	82,9	85,4	91,1	92,6
Özel Sektöre Sağlanan Krediler	63	65	69	72	73
Menkul Değerler/Toplam Varlıklar	16,4	17,9	15,8	17,6	19,9
Sabit Varlıklar/Toplam Varlıklar	2	2	2	2	2
Pasifler/Toplam Pasif	86,7	84,6	82,4	85,5	84,9
Mevduat/Toplam Pasif	75	72,6	70,2	69,8	66,9
Borç/Mevduat	95,7	101,1	104,8	108	110,1
Pasifler/Toplam Varlık	86,7	84,6	82,4	85,5	84,9
Bilanço Dışı İşlemler/Toplam Varlık	28,7	26,5	25,8	24,9	23,9

Kaynak: Msellek, 2015:55

Sektörde faaliyet gösteren en büyük bankalar; Attijariwafa Bank (Afrika'nın üçüncü büyük bankası ve aynı zamanda Kazablanka Borsası'nda işlem gören ikinci büyük şirket konumundadır), Groupe Banque Populaire ve Banque Marocaine du Commerce Extérieure (BMCE)'dir. Bankacılık sektörünün toplam aktiflerinin yaklaşık % 65,6'sı bu üç büyük banka tarafından yönetilmektedir (Msellek, 2015:52). Ayrıca, Société Générale, BMCI Banque, Crédit du Maroc ve Credit Immobilier et Hotelier; sektöre 2010 yılında giren ve 1.800 şubesi bulunan Al-Barid Bank (ABB), Citibank (kurumsal bankacılık odaklı), Ürdün Merkezli Arab Bank ve birçok yatırım bankası (CDG Capital: devlet emeklilik fonlarını ve ülkenin önde gelen ticari bankalarının yatırım kollarını yöneten bir şirkettir) sektörde faaliyet göstermektedir (Fas Ülke raporu, 2016).

Fas komşuları ile karşılaştırıldığında en yüksek "Toplam Varlık/GSYİH" oranına sahip ülkelerden biri konumundadır. 2012 yılı verilerine göre 127 milyar USD olarak gerçekleşen bankacılık toplam varlıkları, Tunus'un 42 milyar USD üstünde ancak Mısır'ın 206 milyar USD altındadır. (Fas Ülke raporu, 2016).

Bankacılıkta takipteki alacakların oranı varlık kalitesinin en temel göstergesi olarak kabul edilir. Fas'ta 2011 yılında % 4,8 olan takipteki krediler 2012 yılında bir miktar yükselişle % 5 oranına çıkmıştır. Aynı dönemde bu oran Güney Afrika için % 4,6 ve Birleşik Arap Emirlikleri için % 6,2 olarak gerçekleşmiştir. Ancak, 2008 yılındaki ekonomik krizden bu yana takipteki alacakların oranı dikkate değer bir iyileşme göstermiştir. 2008-2011 yıllarındaki bu iyileşme neticesinde 2008 yılında % 6 seviyelerinde olan takipteki alacaklar 2011 yılında % 4,8 seviyelerine gerilemiştir (Msellek, 2015:53). Bankacılık sektöründeki bu iyileşmelere ilave olarak “Fas İslami Finans Raporuna” göre Fas bankalarının özkaynak getirisinin önümüzdeki yıllarda toparlanacağını ve yükseleceğinin tahmin edildiği de belirtilmiştir (Islamic Finance Report, 2014).

1993 yılında çıkarılan Bankacılık kanunu sektörün liberalleşmesine katkı sağlamıştır. Bankalara getirilen serbestlik sayesinde kredilerin tahsisi kolaylaşmış, merkez bankası da faiz oranlarını ve kredi hacmini kontrol etmek için dolaylı yöntemleri kullanmıştır. Hükümetler tarafından bankacılık sisteminin yurt içi tasarrufların devlet borçlarının finansmanına kanalize edilmesi amacıyla kullanılması, Fas'ta günümüzde de devam eden bir uygulamadır. Bu amaçla bankaların varlıklarının bir kısmını piyasa faiz oranlarının altında ödeme yapan tahvillerde tutmaları gerekmektedir. Özel sektörün katılımının diğer Afrika ülkelerine kıyasla çok daha yüksek olduğu Fas'ta bankacılık sektörü hızlı bir gelişim göstermeye devam etmektedir.

Afrika'nın en gelişmiş bankacılık sektörlerinden birine sahip olan Fas'ta makroekonomik verilerde yaşanan gelişmeyle birlikte önceki yıllarda yaşanan likidite sorunu da giderilmeye başlanmıştır. Bazıları Afrika'nın en büyük bankaları arasında yer alan Fas bankaları, bankacılık sektöründe kıtada en büyük oyuncular haline gelmeye başlamışlardır.

Genel olarak Fas bankacılık sisteminin güçlü bir sermaye yapısına sahip olduğunu, içsel ve dışsal şoklara karşı dayanıklı olduğunu söylemek mümkün olsa da IMF, Fas'a yönelik son değerlendirme raporunda bankacılık sektörüne yönelik bazı risklere dikkat çekmiştir. Bunlar, kredi konsantrasyon riski, gayrimenkul sektörü kredilerinin toplam kredi portföyünün

%43'ünü oluşturmaları, zayıf ödeme kültürü ve kredi ödemelerinde yaşanan ertelemelerdir (Özden ve Haçikoğlu, 2017).

IMF verilerine göre 2017 yılı Mayıs ayında sektörün takipteki krediler oranı % 7,8 ile 2016 yılsonundaki % 7,6'ya nazaran yükselmiştir. Bankaların sermaye yeterliliği değerlendirildiğinde ise, IMF verilerine göre 2016 yılında sektörün sermaye yeterlilik rasyosu % 14,2 ile güçlü bir görünüm sergilemiştir. Öte yandan Faslı bankaların Afrika'da genişleme politikası (en son Mısır'a bir açılım söz konusudur), yeni fırsatları beraberinde getirmekle birlikte faaliyet gösterilen Afrika ülkelerinde yerel piyasalardan süregelen riskler (kara para aklamasından kaynaklanan riskler ve terörist finansal faaliyetler) sektörü olumsuz etkileme potansiyeline sahiptir (Fas Ülke raporu, 2016).

Tablo 5: Fas Bankacılık Sektörü Finansal Sağlık Göstergeleri

Fas Bankacılık Sektörü Finansal Sağlık Göstergeleri (%)						
Gösterge	2012	2013	2014	2015	2016	2017- Mart
Sermaye Yeterlilik Oranı	12,3	13,3	13,8	13,7	14,2	-
ROA	1	1	0,9	0,8	1,1	-
ROE	11,8	10,6	10,2	9,1	11,4	-
Takipteki Alacaklar Oranı (Brüt)	5	5,9	6,9	7,4	7,6	7,8
Takipteki Alacaklar Karşılığı	67,8	64	65	68	69	70
YP Krediler/Toplam Krediler	2,9	2,7	3,9	2,5	2,7	2,7
Likit varlıklar / toplam varlıklar	10,5	12,5	13,3	16,1	14,5	13,5
Likit varlıklar / kısa vadeli yükümlülükler	14,7	17,4	7,7	21,2	18,6	17,1

Kaynak: IMF-2017

BMI Research Grup'un ticari bankacılık sektörüne ilişkin yayımladığı son verilere göre, ticari bankacılık sektörünün toplam aktifleri 2016 yılında bir önceki yıla kıyasla % 6 artışla 134 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiş, krediler % 3,5 artışla 86,8 milyar USD olurken,

mevduatlar % 5,5 artışla 111,8 milyar USD olmuştur. Önümüzdeki dönemde bankacılık sistemine ilişkin denetleme mekanizmalarındaki güçlenme ve ekonomik aktivitedeki toparlanmayla birlikte kredilerde ılımlı bir artışın söz konusu olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 6: Fas Ticari Bankacılık Sektörü Göstergeleri

Fas Ticari Bankacılık Sektörü Göstergeleri						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Toplam aktifler, (milyon MAD)	1.255.647	1.312.151	1.377.759	1.446.647	1.518.979	1.594.928
Toplam aktifler, (milyon USD)	126.432	134.027	141.266	149.479	158.194	166.104
Toplam aktifler, GSYİH'ye oranı	129	127	125	123	122	120
Toplam aktifler, yıllık değ. % (milyon MAD)	4	5	5	5	5	5
Krediler (milyon MAD)	833.242	849.906	875.404	919.174	965.133	1.013.389
Krediler (milyon USD)	83.899	86.812	89.758	94.976	100.514	105.539
Krediler GSYİH'ye oranı	85	82	80	78	77	76
Krediler, yıllık değ. % (milyon MAD)	1	2	3	5	5	5
Mevduatlar, (milyon MAD)	1.052.405	1.094.501	1.138.281	1.183.813	1.231.165	1.280.412
Mevduatlar, (milyon USD)	105.967	111.795	116.712	122.321	128.220	133.348
Mevduatlar GSYİH'ye oranı	108	106	104	101	99	96
Mevduatlar, yıllık değ. % (milyon MAD)	3	4	4	4	4	4
Kredi / mevduat oranı	79	78	77	78	78	79
Kredi / toplam varlıklar	66,36	64,77	63,54	63,54	63,54	63,54

Kaynak: BMI-2019

2.3 Fas Bankacılık Sektöründe Finansal Performans

Fas'ta özellikle 2008 yılında başlayan finansal krizin ardından bankaların finansal performanslarını değerlendirmek için sınırlı sayıda da olsa çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların biri 2014 yılında Ferouhi tarafından yapılmış ve Fas bankalarının likitide riski ile finansal performansı arasındaki ilişki saptanmaya çalışılmıştır. Bu amaçla bankaların farklı likitide oranlarında likitide pozisyonları ve finansal performansları değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Bu çalışmada panel veri regresyonunu kullanılarak Fas bankalarının performansının belirleyicileri tespit edilmiş ve bu bankaların likitide riski ile finansal performansı arasındaki ilişki analiz edilmiştir.

Bu çalışma neticesinde Fas Bankalarının performansını belirleyen yedi faktörün olduğu tespit edilmiştir. Bu faktörler; likidite oranı, bankaların büyüklükleri, toplam aktifler, bankanın toplam varlığının sermayesine oranı, dış finansmanın toplam borçlara oranı, doğrudan yabancı yatırımlar, işsizlik oranı ve finansal kriz değişkenlerinin gerçekleşmesi durumlarıdır. Bu çalışmada bununla birlikte, büyük bankalar ile banka özsermayesinin bankanın toplam varlıklarına oranla düşük olduğu bankaların performansının daha yüksek ve dış kaynaklara bağımlı bankaların ise performanslarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca banka performansları mali krizlerle düşmekte ve doğrudan yabancı yatırımlarla artmaktadır (Ferrouhi, 2014:351-361). Aguenou ve arkadaşları tarafından 2017 yılında yapılan ve Fas bankalarının 2004-2014 yılları arasındaki finansal performanslarının CAMEL yöntemiyle ölçüldüğü bir başka çalışmada ise sermaye yeterliliğinin, varlık kalitesinin, karlılık performansının ve likiditenin banka performansına olumlu tesir ettiği ve bunlar arasında en önemli etkiyi gösterenin ise sermaye yeterliliği olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmaya göre yönetim yeterliliğinin ise banka etkinliğine olumsuz bir etkisi vardır (Aguenaou vd., 2017:1105-1119).

2.4 Türkiye’de Bankacılık Sektörü

Çağdaş bankacılığın gerekliliklerini karşılayan Türk Bankacılık sektörü hem sahip olduğu güçlü sermaye yapısıyla hem de etkin ve özerk bir şekilde faaliyet gösteren denetleyici ve düzenleyici üst kurullar ve kurumlar gözetiminde hızlı bir gelişim göstermeye devam etmektedir. Gelişmiş dünya ülkelerindekilerle aynı hizmetleri sunabilen Türk Bankacılık sektörü tüm tüzel ve gerçek kişilere yönelik olarak bankacılık iş ve işlemlerinde faaliyet göstermektedir. Sektörün finansal verileri bankacılık sektörünün her geçen yıl daha da büyüdüğünü ortaya koymaktadır (Sümer, 2016:4854).

2.4.1 Türkiye’de Bankacılık Sektörünün Gelişimi

Türk Bankacılık sektörünü daha detaylı bir incelemeye tabi tutmadan önce sektörün gelişim sürecini hakkında bilgi edinmekte fayda vardır. Türkiye’de ki bankacılık sektör faaliyetlerini ana hatlarıyla Osmanlı dönemi ve cumhuriyet dönemi olarak iki ayrı döneme ayırmak mümkündür.

Osmanlı döneminde Bankacılık sektörünün iktisadi yaşam içinde fazlaca bir etkinliğinin olmadığını söylemek mümkündür. Batı Avrupa’da yaşanan büyük ekonomik değişimlerin ve sanayileşmenin yaşanmadığı Osmanlı Devleti’nde bu sebeple bankacılık sistemi de geri kalmış ve teşvik de edilmemiştir. Bundan dolayıdır ki 1800’lü yılların ortalarına kadar herhangi bir banka faaliyete geçmemiş, tüm bankacılık faaliyetleri bankerler ve sarraflarca yerine getirilmiştir. 1847 yılında sarraflar tarafından kurulan İstanbul Bankası Osmanlı’nın ilk bankası olmuştur. Yalnızca 5 yıl faaliyet gösterdikten sonra ödeme yeteneğini düşürücü faaliyetleri neticesinde 1852 yılında kapanmak zorunda kalmıştır (Sağlam, 1976:247).

Daha sonraki yıllarda yabancı sermayeli bankalar kurulmuş, İkinci Meşruiyet’in ilanı (1908) ile birlikte ulusal sermayeli ancak tek şubeden oluşan ve yerel faaliyet gösteren bankalar ortaya çıkmıştır (Artun, 1989:39). Bu dönemden başlayarak Cumhuriyetin kuruluşuna kadar

geçen sürede (1908-1923) toplam 24 yerli banka kurulmuştur. Bunlardan 13'ü Anadolu'da, 11'i İstanbul'da faaliyet göstermiştir (Tokgöz, 2009:25).

Cumhuriyet sonrası bankacılık sektörünü ise 6 döneme ayırmak mümkündür:

- Kuruluş Dönemi (1923-1932)
- Devletçilik Dönemi (1933-1944)
- Yeni Devletçi ve Liberal Dönem (1945-1960)
- Planlı Dönem (1960-1980)
- Dışa Açılma ve Piyasa Ekonomisi Dönemi (1980-2000)
- Bankacılık Sektöründe Yeniden Yapılanma Dönemi (2001-2010)

Kuruluş döneminde iktisadi kalkınmanın sağlanabilmesi için bankacılığın önemli olduğu düşüncesinden hareketle ulusal bankacılığın geliştirilmesine yönelik adımlar atılmıştır. Devletçilik döneminde ise ülkedeki kalkınmanın gerçekleşmesinin o günün şartları içinde özel sektör yatırımları ile gerçekleşmesinin pek mümkün olamayacağını anlaşılmaya, bu yatırımların devlet eliyle gerçekleştirilmesi stratejisi uygulamaya konulmuştur. Bu politika kapsamında kamu bankalarının bankacılık sektöründeki ağırlığı artmış, dünya genelinde yaşanan ekonomik buhranlar neticesinde yerel ve küçük bankalar ya kapanma yoluna gitmiş ya da büyük ulusal bankaların şubeleri olarak faaliyetlerine devam etmişlerdir (Coşkun vd., 2012:7-8).

1945-1960 yıllarını kapsayan 3. dönemde ise ulusal sermaye yoğunlaşmaya başlamış ve ekonomide parasallaşma süreci hızlanmıştır. Bunların yanı sıra bu dönemde ticari faaliyetlerde önemli artış yaşanmış ve sanayileşme hamlesi hız kazanmıştır (Artun, 1980:46). Bu önemli ekonomik gelişmeler bankacılık sektörüne özel sektörün girmesine ve büyümesine olanak tanımış buna bağlı olarak da gerek banka gerek şube sayısında hızlı artışlar yaşanmıştır.

Planlı dönem olarak adlandırabileceğimiz 1960-1980 yılları arasında ise bankacılık sektöründe hakim olan düşünce ülkede yeterli sayıda ticaret bankasının faaliyet gösterdiği bu nedenle ticaret bankaları yerine ihtisas bankalarının kurulmasının gerektiğidir. Bu sebeple bu dönemde özel durumlar haricinde yeni ticaret bankalarının ve yabancı bankaların kuruluşuna izin verilmemiştir. Bu dönemde 5'i kalkınma ve 2'si ticaret bankası olmak üzere 7 banka kurulmuştur. Bu dönemde öne çıkan bir başka uygulama ise özel sektörün yapacağı yatırımlara hız kazandıracığı düşüncesiyle holding bankacılığının teşvik edilmesi olmuştur (Dinçer, 2006:85)

Sonraki dönemde ise planlı dönemin aksine sektördeki rekabeti artırmak, verimliliği arttırmak yoluyla sınırlı kaynakların en etkili biçimde kullanılmasını sağlamak için bir yandan yerli ticari bankaların kurulması kolaylaştırılırken diğer yandan yabancı bankaların Türkiye'de şubeleşmelerini özendirerek adımlar atılmıştır. Bundan dolayı bu dönemde gerek banka sayılarında gerekse şube sayılarında büyük artış yaşanmıştır. Bu döneme ait sayısal veriler aşağıda yer almaktadır:

Tablo 7: 1980-2000 Yılları Arası Banka ve Şube Sayıları

Yıllar	Banka Sayısı			Şube Sayısı		
	Ulusal	Yabancı	Toplam	Ulusal	Yabancı	Toplam
1980	39	4	43	5849	105	5954
1981	39	6	45	6121	123	6244
1983	35	10	45	6168	113	6281
1984	34	13	47	6085	117	6202
1986	38	17	55	6220	128	6348
1987	39	17	56	6313	104	6417
1989	41	21	62	6487	106	6593
1990	43	23	66	6447	113	6560
1991	44	21	65	6369	108	6477
1992	48	21	69	6097	109	6206
1994	47	20	67	5999	105	6104
1997	54	18	72	6703	116	6819
1999	62	19	81	7570	121	7691
2000	61	18	79	7720	117	7837

Kaynak: TBB, 2008: 183

Görüldüğü gibi 1980-2000 yılları arasını kapsayan dönemde banka sayısı 43'den 79'a şube sayısı da 5945'den 7837'ye yükselmiştir.

2000'li yıllara ise 1990'lardan kalan ağır sosyal ve ekonomik bir tabloyla girilmiş, mevcut durumun en çok etkilediği sektörlerden biri bankacılık olmuştur. Banka açmanın kolaylaşması, mevduatların tamamının sigorta kapsamına alınması, döviz mevduatlarına bir sınır getirilmemiş olması gibi bankacılık sektörüne tanınan kolaylıklar sektörün sağlamlaşmasına değil sektörde yaşanacak krizlere temel oluşturmuştur. Bu olumsuz tablo nedeniyle sektörde yapısal reformlara ağırlık verilmiş, 2000 yılında kurulan BDDK (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu) ile sektörün düzenlenmesi hedeflenmiştir. Bunun ardından da 2005 yılında yürürlüğe sokulan Bankacılık Kanunu ile sektörün uluslararası bankacılığa uyumlu hale getirilmesi amaçlanmıştır (Coşkun vd., 2012:23-27).

2.4.2 Türkiye'de Bankacılık Sektörünün Bugünkü Durumu

Türk finansal sisteminin en önemli aktörü hiç şüphesiz ki bankacılık sektörüdür. Tüm ekonomik sistem üzerinde büyük etkiye sahip olan sektör kaynak aktarımına aracılık ederek finansal sistemin önemli bir parçası haline gelmiştir. Dünya genelinde ekonomik ve sosyal gelişmelerle birlikte bankacılık sektörünün finansal sistemdeki payının azaldığı gibi, Türkiye'de de benzer bir gelişme yaşanmış ve ekonomik ve sosyal gelişmeler neticesinde bankacılık sektörünün finansal sistemdeki payı bir miktar azalmıştır. Ancak bu azalmaya karşın bankacılık sektörünün finansal sistemdeki ağırlığı hala epey yüksek bir seviyededir (Coşkun vd., 2012:27-28).

Türk Bankacılık sistemi uluslararası rekabete açık, gelişen piyasa şartları çerçevesinde gerekli olan personel ve teknolojik altyapı imkanlarına sahiptir. Bundan dolayı, birçok yabancı sermayeli banka Türk bankacılık sektörüne yatırım yapmaktadır. Türk bankacılık sektörünün genel olarak aktif kalitesi, yüksek likitide, düşük kaldıraç oranı ve güçlü sermaye yapısı ile güçlü bir büyüme potansiyeline sahip olduğu değerlendirilmektedir (KPGM 2018 Raporu, 2018:16).

Türkiye’de faaliyet gösteren bankalar arasında en başta gelenleri Ziraat Bankası, Türkiye İş Bankası, Garanti Bankası, Akbank, Yapı ve Kredi Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Vakıflar Bankası olarak sıralanmıştır. Burada dikkat çeken unsur bu bankalardan 3 tanesinin (Ziraat Bankası, Türkiye Vakıflar Bankası ve Türkiye Halk Bankası) kamu bankası oluşudur. Bu durum hem sektördeki kamu ağırlığını ortaya koymakta hem de bu bankaların sektörde yakaladıkları başarıyı göstermektedir (KPGM 2018 Raporu, 2018:12). Bu bankaların toplam aktif büyüklüklerine ait veriler şu şekildedir:

Tablo 8: Türk Bankalarının Aktif Büyüklükleri (30.09.2017 İtibariyle)

Kaynak: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/tr/pdf/2018/01/sektorel-bakis-2018-bankacilik.pdf>

2001 yılında Türk ekonomisinde yaşanan krizin ardından küçülen bankacılık sektörü, ilerleyen yıllarda hem finansal açıdan büyümüş hem de şube ve çalışan sayısı açısından

büyük bir artış yakalamıştır. Krizin etkisiyle 50'nin altına düşen banka sayısı 68'e (47'si yerli 21'i yabancı) yükselmiş, şube sayısı 6000'lerden 13.000'lere çıkmış, çalışan sayısı ise 250 bin civarına yaklaşmıştır. Mart 2018 itibariyle Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren banka, şube ve çalışan sayıları aşağıdaki tabloda yer almıştır.

Tablo 9: 31 Mart 2018 İtibariyle Banka, Şube ve Çalışan Sayıları

	Banka Sayısı	Şube Sayısı*	Çalışan Sayısı		Banka Sayısı	Şube Sayısı*	Çalışan Sayısı
Sektör Toplamı	47	10.510	193.177	Yabancı Sermayeli Bankalar	21	2.756	55.280
Mevduat Bankaları	34	10.460	187.920	Alternatifbank A.Ş.		53	938
				Arap Türk Bankası A.Ş.		7	258
Kamu Sermayeli Bankalar	3	3.687	58.610	Bank Mellat		3	50
				Bank of China Turkey A.Ş.**		-	-
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.		1.780	24.681	Burçan Bank A.Ş.		43	1.004
Türkiye Halk Bankası A.Ş.		972	17.779	Citibank A.Ş.		3	405
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.		935	16.150	Denizbank A.Ş.		708	12.190
				Deutsche Bank A.Ş.		1	114
Özel Sermayeli Bankalar	9	4.016	73.806	Habib Bank Limited		1	19
				HSBC Bank A.Ş.		82	2.471
Adabank A.Ş.		1	27	ICBC Turkey Bank A.Ş.		44	797
Akbank T.A.Ş.		801	13.840	ING Bank A.Ş.		257	4.671
Anadolubank A.Ş.		112	1.754	Intesa Sanpaolo S.p.A.		1	26
Fibabanka A.Ş.		83	1.684	JPMorgan Chase Bank N.A.		1	59
Şekerbank T.A.Ş.		273	3.545	MUFG Bank Turkey A.Ş.		1	71
Turkish Bank A.Ş.		12	216	Odea Bank A.Ş.		47	1.126
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.		504	9.610	QNB Finansbank A.Ş.		542	11.854
Türkiye İş Bankası A.Ş.		1.364	24.836	Rabobank A.Ş.		1	37
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.		866	18.294	Société Générale (SA)		1	45
				Turkland Bank A.Ş.		24	506
Tas.Mevd.Sig. Fon.Devr. Bankalar	1	1	224	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.		936	18.639
Birleşik Fon Bankası A.Ş.		1	224	Kalkınma ve Yatırım Bankaları	13	50	5.257
				Aktif Yatırım Bankası A.Ş.		8	652
				BankPozitif Kredi ve Kalkınma Bankası A.Ş.		1	72
				Diler Yatırım Bankası A.Ş.		1	19
				GSD Yatırım Bankası A.Ş.		1	30
				İller Bankası A.Ş.		19	2.423
				İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.		1	274
				Merrill Lynch Yatırım Bank A.Ş.		1	48
				Nurol Yatırım Bankası A.Ş.		1	53
				Pasha Yatırım Bankası A.Ş.		1	45
				Standard Chartered Yatırım Bankası Türk A.Ş.		1	29
				Türk Eximbank		11	679
				Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.		1	556
				Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.		3	377

Kaynak: <https://www.tbb.org.tr>

Özellikle 2010-2017 yılları hem dünya ekonomisinin hem de Türkiye ekonomisinin büyük bir hızla büyüdüğü bir dönem olmuştur. Bu büyüme neticesinde Türk bankacılık sektöründe de önemli büyüme rakamları yakalanmıştır.

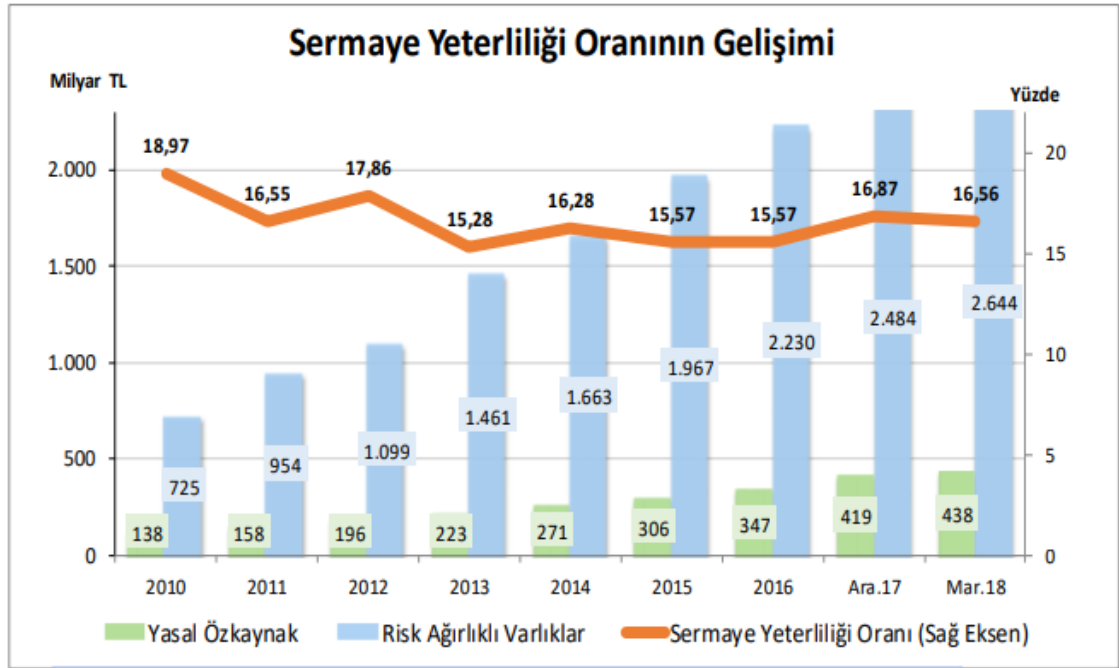
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun Nisan 2018 dönemine ait verilerine göre bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü 3,436 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Bu durumda 2017 yılı sonuna göre %5,5'lik bir büyüme göstermiştir. Bu dönemde en büyük aktif kalemi 2.2240 milyar TL ile krediler oluşturmuş ve onu 406 milyar TL ile menkul değerler izlemiştir. 2017 yılına göre kredilerdeki büyüme %6,8'i bulurken, menkul kıymetlerdeki büyüme ise %1,2 seviyelerinde gerçekleşmiştir. Takibe dönüşen kredi oranı %2,9'dur.

Tablo 10: Mart-2018 Türk Bankacılık Sektörüne Ait Veriler

VARLIKLAR	Tutar	Yüzde
	(Milyar TL)	Değişim (%) Bir Önceki Yıl Sonu
NAKİT VE NAKİT BENZERİ KALEMLER*	247	-5,6
ZORUNLU KARŞILIKLAR	257	13,5
KREDİLER	2.196	4,7
TAKİPTEKİ ALACAKLAR (Brüt)	66	2,6
MENKUL DEĞERLER	407	1,3
DİĞER AKTİFLER	268	-0,7
TOPLAM AKTİFLER	3.375	3,6
YÜKÜMLÜLÜKLER		
MEVDUAT	1.777	3,9
BANKALARA BORÇLAR	500	5,2
REPO İŞLEMLERİ	95	-4,0
İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER	162	11,3
ÖZKAYNAKLAR	376	4,6
DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	466	-0,6
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	3.375	3,6
<small>* Nakit, Merkez Bankası, Para Piyasası ve Bankalardan alacaklar kalemlerinin toplamından oluşmaktadır.</small>		

Kaynak: BDDK Mart-2018 Rapor

Türk bankalarının en büyük fon kaynağı olan mevduat ise 2017'ye göre % 6,6 artarak 1.823 milyar TL'ye ulaşmıştır. Özkaynak toplamı da % 6 artarak 380 milyar TL olmuştur. Nisan 2018 itibariyle sektörün toplam karı 18 milyar TL'yi aşmış ve sermaye yeterliliği standart oranı ise %16,4 olarak gerçekleşmiştir (BDDK Haber Bülteni, 30 Mayıs 2018). Türk Bankacılık sektörü ile ilgili diğer önemli veriler Tablo.10 ve Tablo.11 yer almaktadır.

Şekil 3: Türkiye’de Faaliyet Gösteren Bankaların Sermaye Yeterliliği Standart Oranı (%)

Kaynak: BDDK Mart-2018 Raporu

2.5 Türkiye’de Bankacılık Sektöründe Finansal Performans

Özellikle Türkiye gibi gelişme sürecine devam eden ülkelerde bankacılık sektörü ekonomik istikrarın yakalanması ve piyasalara yeterli desteğin sağlanarak ayakta kalabilmelerine yardımcı olunması açısından oldukça kritik bir öneme sahiptirler. Bu stratejik önem nedeniyle bankaların gösterdikleri finansal performanslar değişik kurum ve kuruluşlar

tarafından değerlendirmeye tabi tutulmakta, bu değerlendirmeler sonucunda elde edilen bilgiler raporlar halinde ilgili kişi ve kurumlara sunulmaktadır.

Yapılan değerlendirmeler hem birikimlerini değerlendirmek isteyen mevduat sahiplerine, hem banka ile kredi ilişkisine girecek gerçek ve tuzel kişilere hem de bankacılık sektörünü denetlemekle görevli kurum ve kuruluşlara önemli bilgiler sunmakta, sektörle ilgili doğru kararların verilmesine yardımcı olmaktadır.

Bankacılık sektörünün finansal performansını ölçmek üzere yapılan çalışmalardan en güncel olanlardan biri Koçak tarafından 2018 yılında yapılmış ve bu çalışmada 2011-2016 yıllarını kapsayan dönemde ki Türk bankacılık sektöründe sermayesi kamu, özel ya da yabancı kaynaklardan oluşan toplam 9 bankanın finansal performansı değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Sermaye yapısına göre sınıflandırılarak bankaların değerlendirildiği bu çalışmada daha sonra çalışmaya dâhil edilen bankalar karşılaştırılmalı olarak değerlendirilmiştir. Bu çalışmaya kamu bankalarından Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O., Türkiye Ziraat Bankası A.ř., Türkiye Halk Bankası A.ř., özel sermayeli bankalardan Türkiye İş Bankası A.ř., Yapı ve Kredi Bankası A.ř. ve Akbank T.A.ř. ile yabancı sermayeli bankalardan ING Bank A.ř., Finansbank A.ř. ve Denizbank A.ř. dahil edilmiştir. Çalışma sonucunda şu sonuçlar elde edilmiştir (Koçak, 2018:140-144):

- Çalışmaya dâhil edilen bankalar arasında öz sermaye açısından en kötü durumda olanlar kamu bankalarıdır. Yabancı sermayeli bankalar ise en iyi öz sermaye yeterliliğine sahiptir. 6 yıllık süreç içerisinde kamu bankalarının öz sermayelerini azaltacak şekilde kredi sağlamaya devam ettikleri tespit edilmiştir.
- Toplam aktifler içinde net öz sermayesi en yüksek olanlar özel bankalardır. Bunları sırasıyla kamu bankaları ve yabancı sermayeli bankalar takip etmiştir.
- Toplam mevduat ile öz kaynakların karşılaştırılmasında en iyi durumda özel sermayeli bankaların olduğu bunları yabancı sermayeli bankalar ile kamu bankalarının takip ettiği tespit edilmiştir.

- Verilen kredilerin toplam aktifler içindeki paylarına bakıldığında en yüksek performans yabancı sermayeli bankalarca ortaya konulmuştur.
- Finansal varlık/Toplam aktif (net) değerlendirmesinde en iyi performansı kamu bankaları ortaya koymuştur.
- En yüksek likiditeye özel sermayeli bankaların sahip olduğu bunu kamu bankaları ile yabancı sermayeli bankaların takip ettiği bulunmuştur. Bu konuda en iyi performans Akbank tarafından en kötü performans ise Halkbank tarafından ortaya konulmuştur.
- Aktif karlılık konusunda en iyi performans sırasıyla kamu bankaları, özel sermayeli bankalar ve yabancı sermayeli bankalar tarafından ortaya konulmuştur.

Kaya tarafından CAMELS yöntemi kullanılarak yapılan bir çalışmada ise aktif büyüklüğü büyük olan bankaların küçük olanlara göre daha iyi bir finansal performans ortaya kydukları tespit edilmiştir (Kaya, 2001:18). Tunay ve Silpar tarafından 2006 yılında yapılan ve karlılık kriterini temel alan çalışmada ise bankaların kontrol edebildikleri içsel değişkenlerinin performanlarını büyük ölçüde etkilediği, kontrolleri dışında kalan dışsal değişkenlerin de benzer bir etki ortaya koyduğu tespit edilmiştir (Tunay ve Silpar, 2006:1-29).

Arabacı tarafından 2007 yılında yapılan ve yalnızca faaliyet gösteren Katılım Bankalarının finansal performanslarının değerlendirildiği çalışmada ise katılım bankalarının öz kaynak ve likitide sıkıntılarının olduğu, kullandırılan fonlar haricindeki getiri sağlayan aktif miktarını arttırmaları gerektiği tespit edilmiştir (Arabacı, 2007:132).

Ata (2009) tarafından yapılan çalışmada ise Türk bankacılık sektöründe yer alan yerli ve yabancı bankalar finansal performansları açısından karşılaştırılmış ve sektöre yabancı sermaye girişinin bankaların performansı üzerindeki etkisi analiz edilmiştir. Çalışmada yerli ve yabancı bankalar açısından karlılık, etkinlik, likidite ve risk faktörleri göz önünde bulundurularak çok değişkenli bir lojistik regresyon analizi yapılmıştır. Analizde 2002-2007 döneminde Türkiye’de faaliyet gösteren yerli ve yabancı banka verileri kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda performans göstergeleri açısından yerli bankaların yabancı bankalara

oranla daha etkin olduğu ancak özellikle Faiz Dışı Gider/Toplam Aktif, Aktif Karlılığı ve Faaliyet Karı/Toplam Aktif değişkenleri açısından yabancı bankaların etkinliğinin arttığı ortaya çıkmıştır (Ata, 2009:109-124).

2.6 Türkiye - Fas ilişkileri

Yıllar itibariyle inişli çıkışlı dalgalı bir seyir izleyen Türkiye ile Fas arasındaki ticari ilişkiler, son yıllarda önemli artış kaydedilmiştir. Serbest Ticaret Anlaşması'nın 7 Nisan 2004 tarihinde imzalanmasının ardından, ikili ticari ilişkilerin daha büyük bir ivme kazandığı görülmektedir. Bu anlaşma haricinde de iki ülke ticari ilişkilerini düzenlemek adına pek çok anlaşma hayata geçirilmiştir. Bu anlaşmalar aşağıdaki Tablo.10 da yer almaktadır.

Türkiye'nin Fas'a olan ihracatı 2016 yılında bir önceki yıla göre %9,8 artışla 1,5 milyar USD olurken, ithalat %29,1 yükselişle 918 milyon USD olmuştur. Böylece Türkiye ve Fas arasında 2015 yılında 2 milyar USD olan dış ticaret hacmi 2016 yılında 2,4 milyar USD'ye yükselmiştir.

Tarihsel olarak dış ticaret dengesi Türkiye lehinedir. 2017 yılının ilk dokuz ayında Türkiye'nin Fas'a olan ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %7 yükselişle 1,2 milyar USD düzeyinde gerçekleşirken, ithalat %3,1 düşüşle 631 milyon USD olmuştur. Böylece dış ticaret hacmi 2017 yılının ilk dokuz ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,3 artışla 1,8 milyar USD olmuştur.

Tablo 11: Türkiye-Fas Arasındaki Ticaretin Altyapısını Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller

İki Ülke Arasındaki Ticaretin Altyapısını Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller			
Anlaşma/Protokol	İmza Tarihi	Resmi Gazete Tarih	Resmi Gazete No'su
Ticaret Anlaşması	16.05.1972	05.09.1972	14297
Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşması	20.06.1984	14.08.1984	18489
İGEME ile Fas İhracatı Geliştirme Merkezi (CMPE) Arasında İşbirliği	06.06.1905		
Hava Ulaştırması Anlaşması	24.09.1985	01.05.1989	20155
Deniz Ulaştırması Anlaşması	26.03.1987	22.06.1987	19495
Türkiye-Fas Hükümetler Arası Daimi Komisyon Kurulmasına Dair Anlaşma	12.07.1988	26.06.1989	20207
Turizm İşbirliği Anlaşması	27.08.1992	23.02.1993	21505
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	08.04.1997	04.05.2004	25452
Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu ile Fas Zanaat Odaları Federasyonu Arasında İşbirliği Protokolü	22.06.1905		
Gümrük Konularında Karşılıklı İdari ve Teknik Yardım Anlaşması	13.05.2003	05.08.2003	25190
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	07.04.2004	22.06.2005	25853
Serbest Ticaret Anlaşması	07.04.2004	28.12.2004	25684 (Mükerrer)
Türkiye-Fas 8. Dönem KEK Toplantısı Protokolü	07.04.2004	26.06.2004	25504
Karayolları Ulaşımı Altyapısı Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşmasının Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşma	30.03.2005	07.01.2008	26749
Türk Patent Enstitüsü ile Fas Sınai ve Ticari Mülkiyet Ofisi (OMPIC)	30.03.2005	26.12.2007	26738
Su Alanında Teknik İşbirliği Anlaşması	26.05.2006		
	26.11.2008	18.03.2009	27173

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı , Anlaşmalar Genel Müdürlüğü

Fas'ın ağırlıklı olarak Türkiye'den otomobil, kuyumculuk ürünleri, kamyon, demir profil ve kara taşıtı parçaları ithalat ettiği görülürken, Türkiye'ye ihraç ettiği ürünlerde otomobil, altın, kalsiyum fosfat ve fosforik asit öne çıkmaktadır. Fas ile ticarete en çok yaşanan sorunların arasında ise akreditif işlemlerinde bankacılık sistemlerinin uyumsuzluğu ve deniz yolu gönderilerinde Fas gümrüklerinde yaşanan problemler sıralanabilir (Özden ve Haçikoğlu, 2017).

Tablo 12: Türkiye-Fas Dış Ticaret İstatistikleri-1

Türkiye-Fas Dış Ticaret Değerleri (1000 Dolar)				
Yıllar	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACMİ
2000	70.413	72.983	-2.570	143.396
2001	98.149	38.193	59.955	136.342
2002	138.330	68.314	70.015	206.645
2003	180.779	76.989	103.789	257.769
2004	330.058	105.778	224.280	435.836
2005	370.824	143.231	227.593	514.055
2006	551.377	173.902	377.474	725.279
2007	721.594	198.460	523.134	920.054
2008	957.768	360.519	597.249	1.318.288
2009	600.456	234.729	365.727	835.185
2010	623.957	396.797	227.522	1.021.116
2011	920.895	419.945	500.950	1.340.840
2012	1.014.905	429.482	585.423	1.444.387
2013	1.194.224	572.227	621.997	1.766.451
2014	1.406.565	639.849	766.716	2.046.414
2015	1.587.578	682.121	905.457	2.269.699
2016	1.849.358	758.202	1.091.156	2.607.560
2017	1.983.139	706.822	1.276.317	2.689.961

Kaynak: <https://www.ekonomi.gov.tr>

2.7 Fas'ın ve Türkiye'nin Bankacılık Sektörünün Karşılaştırılması: Benzerlik ve Farklılıklar

Bankacılık Sistemi Türkiye'de oldukça sağlam ve dayanıklıdır. 2001 krizinden sonar OECD ülkeleri arasında ekonomik krizin olumsuz etkilerine küresel finansal kamu fonlarının ek desteği olmadan karşı durabilen ve çatlamayan tek ülke olmuştur. Türkiye en çok güçlü sermayesi ve bu sermayenin tamponları ile övünmektedir. Ayrıca finans sektörünün kredi/mevduat oranı artmakla birlikte sadece yüzde 110'dur (Özden ve Haçikoğlu, 2017).

Türkiye'de Bankacılık sektöründe TÜİK'in Eylül 2016 raporuna göre 32 mevduat, 13 yatırım ve kalkınma ve 5 katılım bankası olmak üzere toplam 50 banka bulunmaktadır. Fas'ın ise oldukça güçlü bir bankacılık sistemi bulunmaktadır. Son verilere göre 19 banka, 7 offshore kurum ve 16'ı tüketici kredisi finansmanı, 13'ü mikrokredi sağlayıcı, 6'da finansal kiralaam şirketi olmak üzere toplam 34 bankacılık dışı finansman şirketi bulunmaktadır. Fas'ın bankacılık sektörünün % 82.3'nü yerel bankalar meydana getirirken geri kalanını özel bankalar ile yabancı yatırımcı bankaları oluşturmaktadır. Ancak sistem olarak Fas ile Türkiye'nin bankacılık sistemleri birbirinden oldukça farklılık göstermektedir. Bundan dolayı ticari ilişkilerde akreditif işlemlerde sıkıntılar yaşanmaktadır (GSO, 2017).

Fas ve Türkiye'nin finansal işleyişlerine bakıldığında özellikle 1990 yılların başı ile 2000'li yılların başına kadar çok yakın benzerliklerinin olduğu görülmektedir. Örneğin; bu dönemde her iki ülkede bankalar daha çok yurt dışından düşük faizler alarak borçlanma yoluna gitmiş ve kendi halkına kredi vermeden biraz uzak kalmışlardır (TBB, 2007).

“Yönetişim Kalitesi Düşük Ülkeler” sıralamasında Türkiye; Meksika, Gürcistan, Peru ve Filipinle yile 4. Kümede bulunuyor iken Fas ise; Bahreyn, Ürdün, Kuveyt ve Umman gibi ülkeler ile birlikte 7. Küme de bulunmaktadır.

Düzenleyicilik Kalites göstergesi bakımından ise Türkiye ile Fas 0.26 puan ile aynı grupta yer almaktadırlar. Bu grupta yer alan ülkeler; finansal duumdan mali boyuta hatta sosyal haklar konusunda bir gerilemenin yaşandığı ülkeleri oluşturmaktadırlar.

2003-2016 yılları arasında Türkiye'nin GSYH büyümesi % 5.7 olarak gerçekleşmiş iken Fas ise % 4'lük bir büyüme gerçekleştirmiştir.

Fas'ta ekonomik büyüme temel olarak tarımdışı sektörlerle bağlıdır. Türkiye tam tersi olarak bir tarım ülkesidir. Tarımdan elde edilen ürünler ile ihracat gerçekleştirilmektedir. Fas'ta ise en büyük gelir kaynağı Fosfat ve Fosfattan elde edilen ürünlere dayanmaktadır. Fosfat sektörüne bağlı olarak yenilenebilir ve yenilenemez enerji kaynakları üzerine yoğunlaşan Fas devleti; bu doğrultuda elektrik üretimini 2019 yılına kadar gerçekleştirmeyi planlamaktadır. Fas'ın Avrupa devletleri ile yakın ilişkiler kurmasından dolayı üretim ve imalat sektörü yabancı yatırımcılara oldukça cazip gelmektedir. Öyle ki Fas; Avrupa ülkeleri tarafından Afrika'nın en rekabetçi ekonomisi olarak görülmektedir. Türkiye'de tekstil sektörü daha ön plana çıkarken Fas'ta yukarıda sayılan nedenlerden dolayı tekstil sektörü daha gerilerde kalmıştır (Fas Ülke Raporu, 2012).

Gerek sosyoekonomik benzerlik gerekse kültürel benzerliklerden dolayı Türkiye ile Fas arasında çok yakın ticari ilişkiler bulunmaktadır. 2017 yılının ilk çeyreğinde bile Fas'la olan ihracat önceki döneme göre %7 yükselişle 1,2 milyar USD seviyesine çıkmıştır.

Tablo 13: Türkiye - Fas Dış Ticaret İstatistikleri-2

Yıllar	İhracat (milyon USD)	İthalat (milyon USD)	Dış Ticaret Dengesi	Dış Ticaret Hacmi
2010	624	397	227	1.021
2011	921	420	501	1.341
2012	1.015	429	585	1.444
2013	1.193	572	621	1.765
2014	1.407	640	767	2.046
2015	1.338	711	627	2.048
2016	1.469	918	551	2.387
2017*	1.191	631	560	1.822

Kaynak: <https://www.ekonomi.gov.tr>

Finansal Açıdan Fas ile Türkiye Benzerlikleri:

- Turizm, yenilenebilir enerji ve ihracat odaklı sanayi sektöründe gelişim potansiyeli
- AB ve ABD ile kurulan diplomatik ilişkiler
- Güçlü bir lojistik ağ
- Borsada yabancı payına ilişkin bir kısıtlama olmamasının portföy yatırımlarına olumlu etkisi
- OECD ortalamasına yakınlık
- Ortadoğu ve Afrika ülkelerini kendilerine çekecek yönünün olması (FAS ülke Raporu, 2012)

Finansal Açıdan Fas ile Türkiye Farklılıkları

- Türkiye daha güçlü bir ekonomisi vardır,
- Türkiye'nin bankacılık sektörü daha sağlamdır.
- Fas ekonomisi Euro Bölgesi'ne bağımlıdır.
- Fas'ın tarım sektörü çok kırılgandır,
- Fas'da devam eden terörizm,
- Fas'ın az üreten ekonomik yapıya sahip olması (FAS ülke Raporu, 2016)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FİNANSAL PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİNDE CAMEL ANALİZİ VE AHP - TOPSIS YÖNTEMLERİ

3.1. Finansal Performansın Değerlendirilmesinde Kullanılan Yöntemler

Güçlü bir finansal sistemin varlığı istikrarlı bir ekonominin en vazgeçilmez unsurunu teşkil eder. Güçlü bir finansal sistem ise ancak güçlü finansal kuruluşların varlığı ile mümkün olur. Bu nedenle finansal sistemin en önemli aktörleri olan bankaların finansal durumlarının tespit edilmesi, finansal performanslarının ölçülerek değerlendirmeye tabi tutulması büyük önem taşımaktadır.

Bankalar yapılacak finansal performans değerlendirmeleri ile hem kendi durumlarını analiz edebilirler hem de bu değerlendirme neticesinde elde edilecek veriler ile maliyetlerini en düşük düzeylere indirmeleri mümkün olur. Böylece bankaların rekabet halinde oldukları diğer bankalarla mücadelesi kolaylaşır (Arıçelik, 2010:31).

Taşıdığı bu büyük önem nedeniyle finansal performansın ölçümü için birçok yöntem geliştirilmiştir. Ancak çoğu muhasebe verilerine dayalı bu yöntemlerin yerini günümüzde birçok kriteri bir arada değerlendirmeye imkan tanıyan yeni yöntemler almıştır. Çünkü bugüne kadar yoğun biçimde kullanılan ve halen de kullanılmakta olan, sadece muhasebe verilerine dayalı değerlemenin banka performansın değerlendirmesinde yetersiz kaldığı görülmektedir. Bankalarda muhasebe verilerine dayalı performans değerlemenin eksik yönlerinin fark edilmesi, finansal performans değerlendirilmesinde Camels, Promethee, Topsis, AHP gibi çok boyutlu performans değerlendirme yaklaşımlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu yaklaşımlar sayesinde banka faaliyetlerinin tüm boyutlarını içeren bir değerlendirme yapmak mümkün olabilmektedir (Stroebel ve Taylor, 2012:456).

3.2. Camel Analizi

Bahsedildiği gibi değişik yöntemler kullanılarak bankaların finansal performansları değerlendirilebilmektedir. Bu yöntemlerin biride klasik bir şekilde yapılan oran analizidir. Bunun yanısıra gerek parametrik gerekse de parametrik olmayan yaklaşımlar ile matematiksel ve istatistiki yöntemler de kullanılmaktadır. CAMEL yöntemi bunların bir karması olarak finansal oranları baz alan bir yaklaşımdır. Aşağıdaki bölümde, CAMEL ilgili en önemli bilgiler sunulmuştur (Komirat, 2017).

3.2.1. CAMEL Değerlendirme Sisteminin Tarihsel Gelişimi

Oran analizi bankacılık sektöründe verimli ve önemli bir etkinlik analiz yöntemi olarak ön plana çıkmaktadır. Bu kapsamda oran analizleri arasında en sık kullanılan yöntem CAMEL(S) değerlendirme sistemidir. CAMEL(S) yöntemi ticari bankaların gerek uzaktan gözetim etkinlikleri için gerekse de risk bazlı denetimlerde genel durumun tayin edilmesi amacıyla kullanılan bir değerlendirme (reyting) sistemidir. Bu yöntem Amerika Birleşik Devletleri'nde federal yasa düzenleme kurumu tarafından 1970'li yıllarda ortaya konulmuştur. 1991 yılında alınan bir kararla Amerika'da mevduat toplayan tüm bankaların Federal Deposit Insurance Corporation (Federal Tasarruf Mevduatı Sigorta Kurumu) düzenleme yarasınca yılda bir kez CAMEL derecelendirileye sokulması zorunlu hale getirilmiştir (Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC) Improvement Act of 1991) (Aytekin ve Sakarya, 2013:57).

Yerinde denetim amacıyla Amerika'da sıklıkla CAMEL(S) yöntemi kullanılmaktadır. Bu yöntemin bir diğer adı "Tekdüzen Finansal Kurumlar Dereceleme Sistemi" (UFIRS)'dir. Beş bileşenden meydana gelen bir sistem olarak tasarlanan CAMEL'i oluşturan bileşenler Varlık Kalitesi (Assets Quality), Sermaye Yeterliliği (Capital Adequacy), Karlılık (Earnings), Likidite (Liquidity) ve Yönetim Yeterliliğidir. (Management Adequacy). Ancak gelişen finansal piyasalarla birlikte artan teknolojik imkanlar sonucunda işlem miktarı ve çeşitliliğinin çoğalması, gözetim ve denetim otoritesi yanında bir başka bileşeni daha sisteme dahil etmeye zorlamıştır.

1996 yılının sonlarına doğru “Tekdüzen Finansal Kurumlar Dereceleme Sistemi” CAMEL modeline bankanın piyasa riskine duyarlılığı (sensitivity to market risk) bileşenini de ekleyerek modeli revize etmiştir. Bu haliyle model CAMELS olarak adlandırılmıştır. “Piyasa Riskine Duyarlılık” bileşenin de eklenmesiyle bugünkü halini alan ve (CAMELS) olarak ifade edilen sistem bu yeni haliyle bankaların faiz oranı, pazar faktörü, fiyat ve döviz riskine olan duyarlılığını ölçebilmektedir. Özellikle ABD’de bu altıncı bileşenin geliştirilmesi için yoğun çabalar sürmektedir (Ecer, 2008:189).

Özellikle FED (ABD Merkez Bankası) ekonomistlerince yapılan değerlendirmelerde CAMEL derecelerinin yeni yani son altı aylık dönem için hesaplanmış olduğu takdirde modelin banka başarısızlıklarının istatistiksel izleme yöntemlerine nazaran çok daha iyi bir şekilde tahmin edilmesine yardımcı olduğunu belirtilmektedir. Gözetim altyapısının kurulmuş olması, kaliteli verilere ulaşılabilmesi ve iyi işleyen bir piyasanın varlığı bankacılık sisteminin mikro (geleneksel) göstergeleri olan CAMEL yönteminin başarılı bir netice vermesi için oldukça önemlidir. Bundan dolayı gelişmiş ülkelerde CAMEL sistemi kullanılarak anlamlı sonuçlara ulaşmak mümkünken, gelişmekte olan ülkelerde ise başka göstergelerin de bankacılık sisteminin performansını ölçmesine ihtiyaç duyulabilmektedir (Solak, 2010).

3.2.2 CAMEL Derecelendirme Sistemi

CAMEL(S) sistemi bankaların mali pozisyonlarını beş/altı kriter üzerine dayanan tek bir derece ile ifade etmektedir. Fakat bankalar CAMEL(S)’ın beş/altı bileşeni için ayrı ayrı değerlendirmeye tabi tutulur. Yapılan bu işlemde birçok finansal rasyo kullanılmakta olup, değerlendirme 1-5 arası ölçek üzerinden yapılmaktadır. Analiz sonucunun “1” olması ilgili bileşende en iyi performans ortaya koyan bankayı, “5” olması ise ilgili bileşende en kötü performansı ortaya koyan bankayı işaret etmektedir. Ölçeğin artması performansın kötüleştiğini göstermektedir. Her bileşenin bu şekilde hesaplanmasının

ardından bütün bileşenlerin ağırlıklı ortalaması alınmasıyla bankanın nihai CAMEL değeri ortaya çıkmaktadır (Sakarya, 2010:20).

Tablo 14: CAMEL Dereceleri

CAMEL dereceleri	Açıklaması
Tatmin Edici	
1	Her açıdan güvenli ve sağlam bankalardır.
2	Bütün bileşenlerin değerleri üçten küçükse, banka sağlam ve güvenilirdir.
Tatmin Edici Değil	
3	Bankanın performansında sorunlar yaşanmakta, tatminkâr bir yapıda çalışmamaktadır. Denetçilerin analizinde tespit ettiği sorunlu alanlara yönelmesi gerekmektedir.
4	Güvensiz ve sağlıksız uygulamalar veya kötü koşul sergileyen bankaları gösterir. Ciddi mali ve idari performans eksiklikleri vardır.
5	Son derece güvensiz ve sağlıksız uygulama ve kötü koşul sergileyen bankaları gösterir. Bu dereceyi alan bankanın yakında sigorta fonuna devredilmesi veya iflas etmesi beklenmektedir.

Kaynak: yapılan analizin sonucunda geliştirilmiştir.

Analizi yapılacak olan bankanın genel performans notu, her bir bileşenin hesaplanmasının ardından o bileşenlerin ağırlıklı ortalamasının bulunması ile saptanır. Bu durumda;

1 her yönden güçlü bankayı temsil etmekle beraber bankanın CAMEL’i oluşturan her bir bileşenin 1 ya da 2 olması gerekir.

2 genel olarak güçlü bankaları temsil etmekle birlikte CAMEL’i oluşturan her bir bileşenin 3’ten kötü olmaması gerekir.

3 söz konusu bankanın performans konusunda sıkıntıları olduğunu, olası ekonomik şoklara karşı yeterince dayanıklı olamayacağını ve tatmin edici bir yapıda çalışmadığını gösterir.

4 söz konusu bankanın ciddi problemleri olduğunu, yönetsel ve finansal bozulmaların da yaşandığı, dolayısıyla performansının da kötü olduğunu gösterir.

5 analizi yapılan bankanın çok ciddi mali açıdan sıkıntılarının ve yönetsel problemlerinin olduğunu, bankanın batma riskinin çok yüksek düzeyde olduğunu gösterir (Rozzani vd.).

Bileşenlerin ağırlık derecesi, denetim otoritesi tarafından bankanın büyüklüğü, yapısı, veya genel-özel konular dikkate alınmak suretiyle belirlenmekte olup denetçinin kontrolü altındadır. Aşağıda Tablo 7’den görüldüğü üzere her bir CAMEL bileşeni için CAMEL dereceleri ayrı ayrı 1’den 5’e kadar derecelendirilmekte ve en son aşamada mevcut dereceler birleştirilerek yine 1’den 5’e kadar olan tek bir derece elde edilmektedir.

Tablo 15: CAMEL Dereceleme Aralığı ve Açıklaması

Dereceleme Ölçeği	Dereceleme Aralığı	Dereceleme Analizleri
1	1.0-1.4	Güçlü Performans
2	1.6-2.4	Yeterli Performans
3	2.6-3.4	Orta Performans
4	3.6-4.4	Marjinal Performans
5	4.6-5.0	Yetersiz Performans

CAMEL derecesi 1 veya 2 olan güçlü bankalar için yapılan yerinde denetimler daha geniş aralıklarla olmakta ve dereceleri bu aralığa bağlı olarak yenilenmekte, CAMEL derecesi 4 veya 5 olan sorunlu bankalar ise daha sık incelenmekte ve daha sık yerinde denetime tabi tutulmaktadır. Kamu tarafından bilinen bilgilerin dışında, özel bilgilerin eklenmesi ile CAMEL de kullanılan veriler bankaların konumlandığı derece grubunu değiştirebileceği ve derecelerini düşürebileceği görülmüştür. Dolayısıyla CAMEL derecesi için kullanılan verilerin niteliği önemli olmaktadır (Gilbert ve ark.).

3.2.3. CAMEL Bileşenleri

CAMEL bileşenleri ilk harflerinin aldığı 5 temel bileşenden oluşur:

C : Sermaye yeterliliğini (Capital),

A: Varlık kalitesini (Asset Quality),

M: Yönetim yeterliliğini (Management Adequacy)

E: Karlılık durumunu (Earnings)

L: Likidite (Liquidity) gücünü temsil etmektedir (Sakarya, 2010).

Bu beş bileşenden meydana gelen CAMEL gözetim ve denetim ile etkinlik değerlendirme gibi alanlarda yaygın bir biçimde kullanılan bir oran yaklaşımıdır. Bahsi geçen bileşenlerin değerlendirilmesi sürecinde kurumun yapısının karmaşıklığı, büyüklüğü, kurumun risk profili ve işlemlerinin zorluk derecesi dikkate alınmalıdır.

Basel komitesinin 1996 yılından sonra CAMEL bileşenlerine eklediği piyasa riski ile CAMEL bileşenleri CAMELS halini almıştır. CAMELS'in ise son bileşeni S (Sensitivity to Market Risk) piyasa risklerine duyarlılığı ifade eder. Genel itibarıyla piyasa riski, sermaye piyasası aktörlerinin alım-satım portföylerinde yer alan varlıkların, likidite, faiz oranı ve döviz kuru gibi faktörler sebebiyle değerlerinde azalma olması olasılığıdır. Piyasa risklerine duyarlılığı ile ilgili verilere ulaşmanın zorluğundan ötürü bu çalışmada yalnız CAMEL yöntemi uygulanmıştır.

CAMEL'i oluşturan bileşenler bankacılık sektöründe finansal performans değerlendirmesinde kullanılan ölçütlerin en temelleri arasında yer aldığından bir önceki bölümde detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu nedenle bu ölçütler ile ilgili bu bölümde çok kısa temel bilgiler verilecektir.

Sermaye Yeterliliği:

Bankanın sahip olduğu finansal gúcün bir göstergesidir. Sermaye kaynakları vasıtasıyla bankalar faaliyetlerini devam ettirir ve büyürler. Bu sebeple bu kaynağın ne derecede etkin bir biçimde kullanıldığı bankanın geleceğine yön verir. Sermaye yeterliliği oranı, bankaların finansal sağamlıkları ile doğru, olası finansal başarısızlıkları ile ters orantılıdır. Yüksek sermaye yeterliliği bir başka deyişle güçlü sermaye yapısı riskler karşısında bankanın finansal yapısının bozulmamasına yardımcı olur. Bu da mali başarısızlık ihtimalini azaltır (Güney ve Saka Ilgın, 2015:307).

Aktif Kalitesi:

Bankaların aktiflerinin en önemli kısmını krediler oluşturur. Bu sebeple bir bankanın sahip olduğu aktif kalitesini belirleyen temel unsur o bankanın kullandırmış olduğu kredilerin taşıdığı risklerdir. Krediyi kullanan gerçek veya tüzel kişilerin krediyi ödememe veya ödeyememe gibi bir durumu ortaya çıkarsa riskler artacağından aktif kalitesi düşer. Çünkü bu durum bankanın yaşayacağı bir likidite sorununa yol açabilir. Şüpheli alacaklara banka tarafından özel karşılık ayrılır ki bu durumun sermaye ve karlılık üzerinde olumsuz tesirler meydana getirir (Abdullayev, 2013: 98)

Yönetim Kalitesi

Bankalarda yönetim kalitesi sadece finansal performansa bağlı değildir. Yönetim kalitesi, eğitim seviyesi ve yönetim uzmanlığı konuları gibi geniş yelpazesi olan bir bileşendir. Bu nedenle, yönetim kalitesi bileşeni diğer bileşenlerle karşılaştırıldığında, ölçümü ve değerlendirmesi en zor olan bileşendir. Diğer bileşenler finansal tablolardan kolaylıkla elde edilebilirken, yönetim kalitesi bileşeninin somut verilerle elde edilmesi oldukça güçtür. Bankaların yönetim kalitesi, karlılığın sağlanması, günlük operasyonel faaliyetlerin sürdürülmesi, pay ve mevduat sahiplerinin menfaatlerinin gözetilmesi, bankacılık sisteminin mevcut yasa ve düzenlemelere uyumlu olarak etkin ve güvenilir bir şekilde faaliyet gösterebilmeleri ile ölçülebilmektedir. Bankaların yönetsel kapasitesini ifade eden bu

bileşen, bankaların faaliyetleri sonucunda oluşan riskleri tespit etme, ölçme ve kontrol etmede bankaların yetenek ve rollerini ortaya koymaktadır (Güney ve Ilgın, 2015:308).

Karlılık:

Bankalarda yapılacak karlılık analizleri önemli bilgiler sunar. Çünkü bir bankanın faaliyetine devam edebilmesi ancak kar edebilmesi ile mümkündür. Zaten bir ticari işletme olan bankanın kuruluş amacı diğer ticari işletmelerde olduğu gibi kar elde edebilmektedir.

Karlılık analizleri sayesinde banka hakkında elde edilebilecek pek çok konu olmakla birlikte bunların başında;

- Finansal sağlamlık,
- Yönetim kalitesi,
- Faaliyet etkinliği,

hususları gelir. Bundan dolayı yapılan karlılık analizlerinde pek çok finansal veriden yararlanmak mümkündür (Güney ve Saka Ilgın, 2015:307).

Likidite:

Bir bankanın fon taleplerini karşılayabilmesi sahip olduğu likiditeye bağlıdır. Bu bağlamda likiditeyi ödemeleri zamanında yapabilme gücü olarak ifade etmek mümkündür. Bankalar talep edilen ödemeleri karşılayabilmek için değişik kaynaklar kullanırlar. Bunlar;

- Kasalarında bulunan nakitler,
- Her an nakde dönüştürebilecekleri varlıklar,
- Muhabirleri ve merkez bankası nezdindeki vadesiz hesaplarının serbest bakiyeleridir.

Nakit giriş ve çıkışında yaşanan bir dengesizlik durumunda likidite konusunda sıkıntı yaşanır. Bankalarda fonları yönetenlerin bu konuda yapmaları gereken şey yeteri kadar

likiditeye sahip olmama ile aşırı likidite sahibi olma maliyetini dengede tutmaktır. Bankalar müşterilerine olan taahütlerini vaktinde karşılayabilmek için mevcutlarında ya nakit değerler bulundurlar veya likiditesi yüksek finansal araçları olası likidite sorunlarında kullanmak üzere hazır bekletirler.

Özellikle kısa vadeli varlıklar ile kısa vadeli taahhütlerin dengede olmadığı durumlarda ortaya çıkan likidite sorununa bankacılık sektöründe büyük önem verilir ve bankalar bu konuda sıkıntı yaşamamak için gerekli tedbirleri alırlar. Ancak kriz dönemlerinde bu tedbirler daha da arttırılır. Bunu sağlamak için bankaların başvurduğu tedbirlerin başında kredi faaliyetlerinin kısıtlanması gelir (Arıçelik, 2010: 29).

Likidite riskini iyi yönetmek, banka kârlılığına da olumlu tesir edeceğinden, özellikle banka finansal performansını arttıran bir bileşendir.

CAMELS bileşenlerinin dayandığı unsurlar aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Tablo 16: CAMELS Bileşenlerinin Dayandığı Unsurlar

C (Capital Adequacy) - Sermaye Yeterliliği	A (Asset Quality) - Aktif Kalitesi
Aktiflerin yapısı ve büyüklüğü	Aktif büyüklüğü
Bilanço yapısı	Vadesi geçmiş ve yeniden yapılandırılan krediler
Faaliyetlerin bankaya riskleri	Aktiflerin yönetilebilirliği
Aktiflerin ve sermayenin gelişimi	Büyük kredilerin yoğunluğu
Kazançların performansı ve karın dağılımı	Kredi portföy yönetimi, iç kontrol, yönetim bilgi sistemi
Sermaye yeterliliği	Sorunlu krediler ile ilgili kredi kayıp karşılıkları
Sermaye piyasalarına erişim	Kredi hacminin bankanın kapasitesine göre artması
Yukarıda anılan tüm faktörlerin yönetilebilirliği	
M (Management) - Yönetim Kalitesi	E (Earnings) - Kazançlar
Faaliyetlerin izlenmesi ve desteklenmesinde yönetimin kalitesi	Potansiyel kayıpları karşılamak için yeterli kazanç
Yazılı kurallar, risk izleme sistemi, raporlama ve düzenlemelerin gelişimi	Net gelir kompozisyonu
İç ve dış denetimin varlığı	Faaliyetlerin gider seviyesi
İş tanımları ve tazminat politikaları	Menkul kıymet işlemleri, yüksek riskli faaliyetler
Bankanın tüm performansı ve risk profiline etkisi	Geleneksel olmayan ve operasyonel kaynaklar
Gelir ve giderlerin bütçe, plan ve denetimi	
Karşılıkların yeterliliği	
Piyasa riskine karşı maruz kalma, örneğin; faiz oranı değişimleri, döviz kurları	
L (Liquidity) Likidite Durumu	S (Sensitivity to Market Risk) Piyasa Riskine Duyarlılık
Likit varlıklar ve büyüklüğü	Banka faaliyetlerinin niteliği
Mevduat kredi talebinde oynaklık	Dövizle bağlılık
Varlık ve yükümlülüklerin faiz oranları ve vadeleri	Bankanın duran varlıklarının değerindeki değişiklikler
Para piyasası ve diğer fon kaynaklarına erişim	Gayrimenkul varlıklarının önemi
Finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi	Piyasa risklerinin tanımlanması, ölçülmesi ve denetleme yeteneği
Kısa vadeli finansman için bankalar arası piyasalara güven	
Bütçe, plan ve denetimin yönetilebilirliği	
Acil eylem planı	

Kaynak: USAID-Funded Economic Governance II Project,
http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/Pnadq079.pdf, (01.07.2018)

3.3 Çok Kriterli Karar Verme Analizi

Karar vermek değişik amaçlar ile bu amaçlara ulaşılmasını sağlayacak araçlar, imkanlar ve yollar aracında tercih ve seçim yapmakla alakalı olan tüm bedensel, zihinsel ve duygusal süreçleri kapsar. Kararı belirli bir hedefe ulaşabilmek üzere kişinin farklı seçenekler arasından bir tercih yapması ve karar vermeyide karar elde edilmesini sağlayan işlemler olarak da ifad edebilmek mümkündür.

İnsanların hayatların belirleyen asıl unsur onların yapmış oldukları tercihlerdir. Yapılan her bir tercih aynı zamanda vazgeçilen bir alternatif manasına gelmektedir. Mevcut alternatifler arasından doğru olanı seçmek insanlara fayda sağlarken yapılacak yanlış sonuçlar ise insanların bir bedel veya maliyetle karşı karşıya kalmasına sebep olmaktadır.

Karar verme analizi de bu doğrultuda mevcut alternatiflerin değerlendirilmesi hedefine odaklanır.

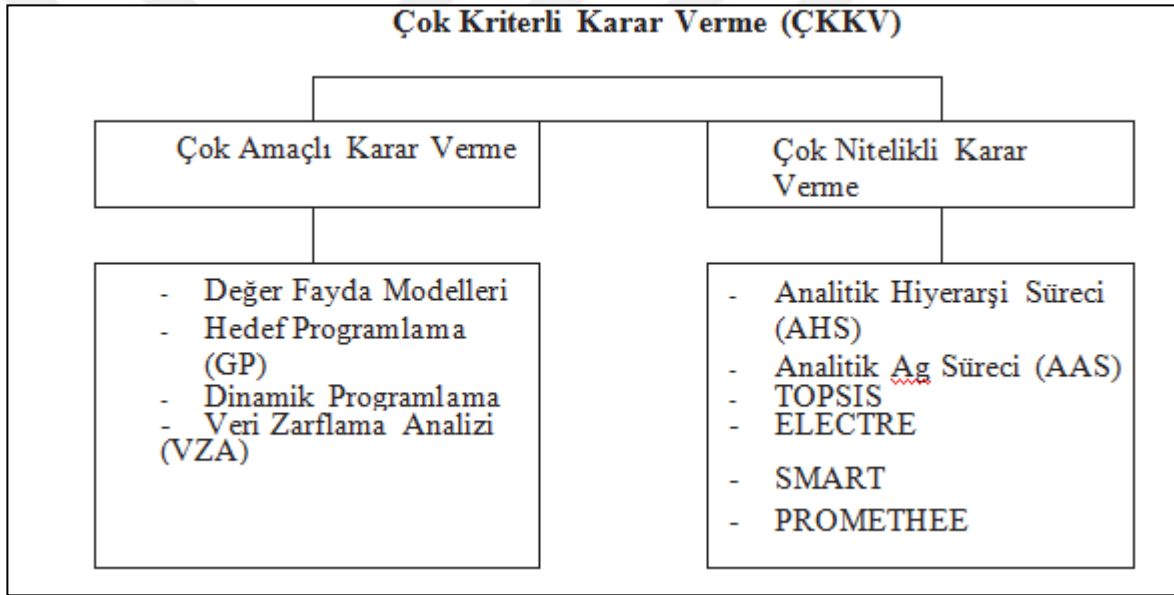
Günlük yaşantıda karşılaşılan birçok kararda birden fazla kantitatif ve kalitatif kriter ve amaçlar bulunmaktadır. Karar verici alternatifler arasında secim yaparken birden fazla kriterleri göz önünde bulundurmak zorundadır. En iyi alternatifin secimi ancak birbirleriyle çelişen kriterlerin birlikte değerlendirilmesi ile yapılabilmektedir.

Çok kriterli karar verme (ÇKKV)  çeşit problemin zmyle uğraşır. Bunlar seçme problemi, sınıflandırma problemi ve sıralama problemidir. Bu çalışmanın amacı bankaların sıralaması, sınıflandırması ve bankaların seçimi olduğu için, çok kriterli karar verme problemleriyle karşı karşıyız. Dolayısıyla, CAMELS analizinden dışında, ÇKKV yöntemlerinin kullanımı gerekmektedir.

Günümüzün dinamik ekonomik koşullarında işletmelerin değerlendirilmesinde sadece finansal tablolardan elde edilen oranların kullanılması yeterli olmamaktadır. Bu açıdan son yıllarda kullanılan çok kriterli karar verme yöntemleriyle, birbirleriyle çelişebilen kriterlerin basit düzeyde karar almaya yardımcı olmalarıyla geniş bir kullanım alanına sahip olmuşlardır. Finans literatüründe de çok sayıdaki analiz sonuçlarını bir tek göstergeye indirmek için çalışmalar yapılmıştır. Örneğin Du-Pont Analizi, Altman Z-

Score, Veri zarflama analizi, Çok Kriterli Karar Alma Yöntemleri (AHP, TOPSIS, VIKOR, ELECTRE, PROMETHEE vb.) geliştirilen yöntemlerden birkaçıdır.

Şekil 4’de görüldüğü gibi, ÇKKV yönteminin çok amaçlı karar verme ve çok nitelikli karar verme iki grupta sınıflandırması mümkündür. Değer fayda modelleri, hedef programlama (GP), dinamik programlama, veri zarflama analizi (VZA) vs. çok amaçlı karar verme yöntemleri; analitik hiyerarşi süreci (AHS), analitik ağ süreci (AAS), TOPSIS, ELECTRE, SMART, PROMETHEE vd. ise çok nitelikli karar verme yöntemleri olarak gruplandırılır.

Şekil 4: Çok Kriterli Karar Verme Yönteminin Sınıflandırılması

3.4. Analitik Hiyerarşi Süreci (AHP)

İlk olarak Albert ve Myers tarafından 1968 yılında ortaya konan “Analitik Hiyerarşi Süreci”nin karşılaşılan problemlerin çözümünde bir karar verme yöntemi olmak üzere model olarak geliştirilmesi ise 1977 yılında Thomas Satty tarafından gerçekleştirilmiştir.¹²¹ Bu yöntem çok farklı alanlardaki karar problemlerinin, karar vericiler tarafından analiz edilmesi ve yapılandırılması sürecinde önemli katkılar sağlamış ve bu konudaki başarısı nedeniyle yoğun bir biçimde kullanılmıştır. Aşağıda

çok nitelikli karar verme yöntemlerinden bu çalışmada uygulanan AHP yöntemi detaylı bir şekilde incelenmiştir (Kılıç ve Fettahoğlu, 2005).

3.4.1. AHP'nin tanımı ve özellikleri

Thomas Lorie Saaty, Sudan ulaştırma sisteminin geliştirilmesi, Ortadoğu sorununun çözümü ve ABD Savunma Bakanlığı'nın silahsızlanma projesi gibi karmaşık problemler üzerinde yoğun mesai harcamıştır. Aynı zamanda bir profesör olan Saaty matematikten yöneylem araştırmasına varıncaya kadar birçok teoriye katkılar sağlamıştır. Karar problemlerinin çözümü amacıyla kullanılan ve zamanla daha da karmaşıklaşan modelleme yaklaşımlarının bu problemlerin çözümü için umulan etkiyi yaratmadığını gören Saaty bu sorunun üstesinden gelerek karmaşık karar problemlerinin çözümünde büyük faydalar sağlayacak bir yöntem geliştirme amacıyla çalışmalar yapmıştır. Bu amaçla matematiksel sadeliğe sahip bundan dolayı da uygulanması ve anlaşılması kolay bir yöntem geliştirmek fikri üzerine yoğunlaşmıştır. Bu yoğun çalışmaları neticesinde günümüzde AHP ismi verilen yöntemi geliştirmeyi başarmıştır (Çelik ve Murat, 2010).

AHP yöntemi daha önceden de kullanılmakta olan ikili karşılaştırma, tutarlılığın ölçümü, ağırlıkları türetmede özvektör (eigenvector) ve karmaşıklığın hiyerarşik yapılandırılması gibi farklı teknik ve konseptten meydana gelmektedir. Tek tek değerlendirildiklerinde “kendi çapında” fayda sağlayan bu teknik ve konseptler, Saaty'nin geliştirdiği yöntemde sinerjik bir biçimde birleşmiş ve herbirinin toplamından çok daha fazla fayda sağlayan bir sürece dönüşmüştür. Karar vericiler AHP sayesinde karmaşık problemleri, problemin ana amacı, alternatifleri, kriterleri, alt kriterleri ve bunlar arasındaki ilişkiyi gösteren bir hiyerarşik yapıda modelleme yapabilirler.

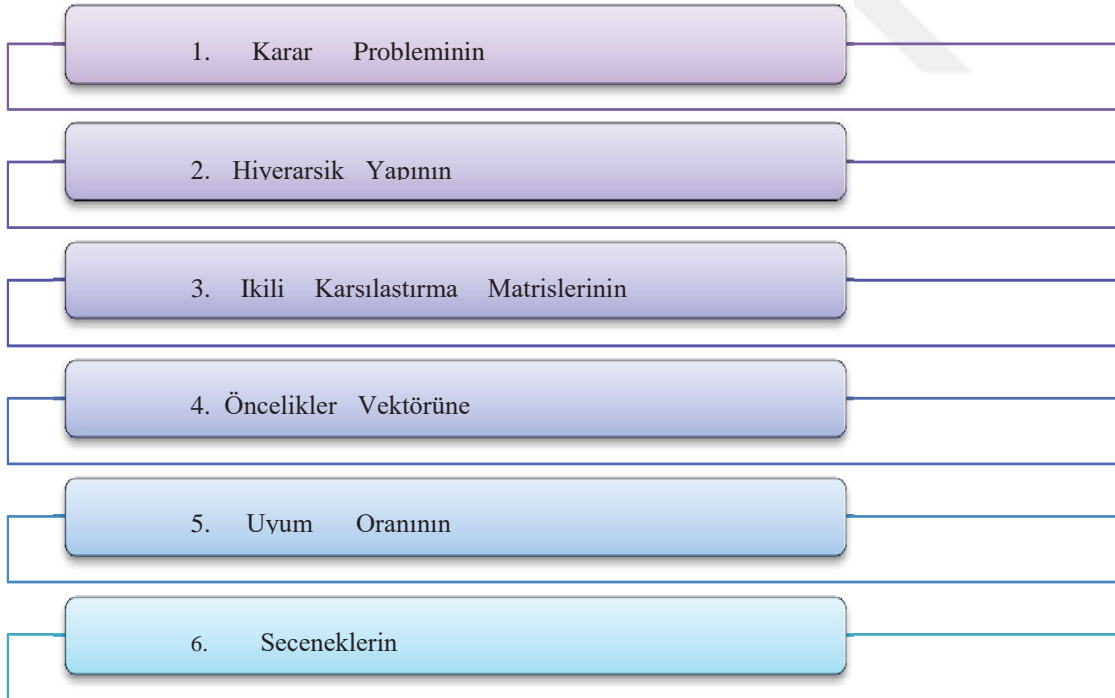
Bunların yanı sıra AHP yöntemi ile karar alma sürecine sezgisel duyguların da katılması mümkündür. Bu takdirde alternatiflerin tamamının belirli bir oran ölçeğinde karşılaştırılması mümkündür. Bu yaklaşımın avantajıda bu noktada ortaya çıkmakta karmaşık problemler hem sistematik bir tarzda çözümlenebilmekte hem de gerek

objektif gerekse de subjektif faktörlerin düzenlenmesiyle yapısal ve basit bir çözüme ulaşılabilir. AHP'nin sunduğu kapsamlı çerçeve sayesinde sezgiler ve rasyonel olan ya da olmayan tercihler karar verme sürecine katılabilir. AHP ayrıca, karar seçeneklerinin değerlendirilmesi ve seçilmesi sürecinde nitel ve nicel karar faktörlerinin de kullanılabilmesini sağlayan bir yöntemdir (Çelik ve Murat, 2010).

AHP yöntemi, karmaşık problemlerin çözümüne olanak sağlayan pratik bir araçtır. AHP hakkında yayınlanmış pek çok çalışma bulunmaktadır. Bunlar AHP yönteminin en iyi alternatifin seçilmesi, kaynak dağıtımı ve planlama gibi değişik konularda uygulamalarını içermektedir (Güner, 2005).

3.4.2. AHP'nin aşamaları

Analitik Hiyerarşi Prosesi ile karar aşamaları aşağıdaki şekilde gibidir:

Şekil 5: AHP'nin Aşamaları

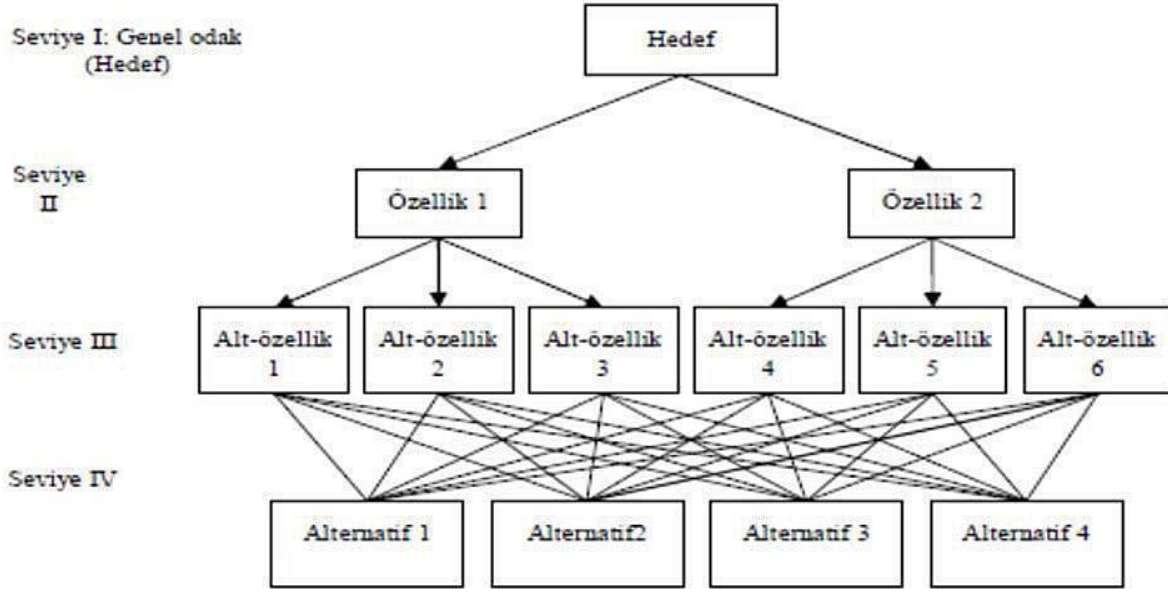
1. Problemin Tanımlanması:

Bütün diğer karar verme yöntemlerinde olduğu gibi AHP yönteminde de problemleri çözme sürecinin ilk aşaması problemin tanımlanmasıdır. Bu aşama esnasında dikkat edilecek en önemli konu problemin AHP yöntemine uygunluğunun belirlenmesidir. Elemanlarının kantitatif göstergeleri bulunan problemler AHP yönteminin kullanılması açısından uygun problemlerdir. Öznel değerlendirmeler de kullanılabilecek bir ölçü birimini ortaya koyması AHP yönteminin en önemli yanısıdır (Güleş vd, 2002).

2. Hiyerarşik Yapının Kurulması

Hiyerarşi, araştırmacının problemi anlayabilmesini sağlayan karmaşık yapılı karar verme problemlerinin sebep-sonuç ilişkilerinin doğrusal zincir formunda açıklanıp ayrıştırılması, temsil edilip analiz edilmesi için etkin bir süreçtir.

Tasarlanan bir hiyerarşinin amacı, üst seviyedeki elemanların alt seviyedeki elemanlara olan etkisini, ya da alt seviyedeki elemanların üst seviyedeki elemanların önemine veya tamamlanmasına katkılarını belirlemektir. Hiyerarşiler tam ve tam olmayan olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Üst seviyedeki elemanların alt seviyedeki tüm elemanlar tarafından belirlenmişse bu tip hiyerarşilere “tam hiyerarşi” denir. AHP’nin hiyerarşiye örnek model aşağıdaki gibi verilebilir (Erel, 2008):

Şekil 6: AHP'nin Hiyerarşik Yapısı

AHP'nin hiyerarşik yapısı şekilde gösterildiği gibidir. En önemli amaç hiyerarşinin tepesinde yer alır ve bu amaç en iyi alternatifi seçme veya en iyi kararı almaktır. Amaca katkıda bulunan özellikler ise hiyerarşinin daha alt seviyelerinde yer alır. Hiyerarşide daha alt seviyelere inildikçe bu özelliklere ait ayrıntılar da artabilir. En alt seviyede ise karar seçenekleri veya alternatifleri bulunur.

3. İkili Karşılaştırma Matrislerinin Oluşturulması

Bu aşamada ikili karşılaştırmalar yapılır. İkili karşılaştırmalar; genel manada karşılaştırılan unsurların bazı niteliklere uygunluğuna göre insanların tercih edilme, hoşlanma ya da önem sıralarına olan duyarlılıklarını açıklayabilen doğal bir süreçtir. İkili karşılaştırma matrisleri kriterlerin ve seçeneklerin ikili karşılaştırılmasıyla oluşturulmaktadır. Böylelikle kriterlerin ve seçeneklerin genel hedefe olan etkilerinin ağırlıkları belirlenmektedir.

İkili karşılaştırmaların yapılabilmesi için ilgili kişilere anket yapılması gerekmektedir. Anketlerin uygulanacağı kişi veya kişiler konunun uzmanı olmalı veya en azından konuyu bilen ve konuya aşina olan kişiler olmalıdır. Aksi takdirde ikili

karşılaştırmalarda çok yüksek tutarsızlıkların çıkması kaçınılmazdır. İki karşılaştırma matrisi köşegen elemanları 1 olan $n \times n$ tipinde bir kare matristir. Karşılaştırma matrisinin köşegeni üzerindeki bileşenler, yani $i=j$ olduğunda, 1 değerini alır. Çünkü bu durumda ilgili faktör kendisi ile karşılaştırılmaktadır.

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \cdot & & & \cdot \\ \cdot & & & \cdot \\ \cdot & & & \cdot \\ a_{n1} & a_{n2} & & a_{nn} \end{bmatrix} \quad (1.1)$$

$$A = \begin{bmatrix} 1 & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ 1/a_{21} & 1 & \dots & a_{2n} \\ \cdot & & & \cdot \\ \cdot & & & \cdot \\ \cdot & & & \cdot \\ 1/a_{n1} & 1/a_{n2} & & 1 \end{bmatrix} \quad (1.2)$$

Örnek olarak, karar verici A alternatifini B alternatifine göre “orta önemde” tercih ediyorsa, bu hükmün AHP içerisindeki sayısal ifadesi “3” olacaktır, eğer “güçlü önemde” tercih ediyor ise 5 değeri, eğer “çok güçlü önemde” tercih ediyor ise 7 değeri ve “sıra dışı önemde” tercih ediyor ise 9 değeri kullanılır. 2, 4, 6 ve 8 değerleri de ara değerler olarak tercih ölçeğinde kullanılabilir. 1 değeri ise iki elemanın “eşit önemli” olarak tercih edildiği hükmünün verilmesi durumunda kullanılır. Eğer hiyerarşinin belirlenen seviyesi karşılaştırılacak n eleman içeriyorsa toplam $n*(n-1)/2$ adet ikili karşılaştırma yapmak gerekir.

Saaty tarafından bu konuda kullanılmak üzere oluşturulan “İkili Karşılaştırmalar için Temel Ölçek” Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 17: AHP'nin Önem Derecesi ve Açıklaması

Önem Derecesi	Tanım	Açıklama
1	Eşit Derecede Önemli	Her iki kriter aynı öneme sahiptir.
3	Orta Derecede Önemli	Tecrübe ve yargılara göre bir kriter diğerine göre biraz daha önemlidir.
5	Kuvvetli Derecede Önemli	Bir kriter diğerinden kuvvetle daha önemlidir.
7	Çok Kuvvetli Derecede Önemli	Bir kriter diğerine göre yüksek derecede kuvvetle daha önemlidir.
9	Mutlak Derecede Önemli	Kriterlerden biri diğerine göre çok yüksek derecede önemlidir.
2,4,6,8	Ara Değerleri Temsil Etmektedir	İki kriter arasındaki tercihte yukarıdaki açıklamalarda bulunan derecelerin ara değerleridir.
Karşılıklı Değerler	i, j ile karşılaştırılırken bir değer (x) atanmış ise; j, ile karşılaştırılırken atanacak değer (1/x) olacaktır.	

Kaynak: http://content.lms.sabis.sakarya.edu.tr/Uploads/49858/33743/9.hafta_ahp.pdf

4. Aşama: Kriterlerinin Ağırlıklarının Belirlenmesi

Karşılaştırma matrisi, kriterlerin birbirlerine göre önem seviyelerini belirli bir mantık içerisinde gösterir. Ancak bu kriterlerin birbirlerine göre ağırlıklarını belirlemek için, karşılaştırma matrisini oluşturan sütun vektörlerinden yararlanılır. N adet ve n bileşenli B sütun vektörü oluşturulur. Aşağıda bu vektör gösterilmiştir.

$$B_t = \begin{bmatrix} b_{11} \\ b_{21} \\ \cdot \\ \cdot \\ \cdot \\ b_{n1} \end{bmatrix}$$

Matrisin nx1 boyutunda öz vektörü şu şekilde belirlenmektedir: $i=1,2,3,\dots,n$ ve $j=1,2,3,\dots,n$ olmak üzere; ; .

$$b_{ij} = \frac{a_{ij}}{\sum_{i=1}^n a_{ij}} \quad (1.4)$$

$$W_i = \frac{\sum_{j=1}^n b_{ij}}{n} \quad (1.5)$$

Kriterlerin yüzde önem dağılımlarını belirlemek için $W = [w_i]$ $n \times 1$ şeklindeki sütun vektörlerinin hesaplanması gerekmektedir. W sütun vektörü, 2 numaralı eşitlikte belirtilen b_{ij} değerlerinin meydana getirdiği matrisin satır elemanlarının aritmetik ortalamasından elde edilir. W vektörü eşitlik da gösterilmiştir:

5. Tutarlılık Oranının Hesaplanması ve Kontrolü

AHP yönteminde ikili karşılaştırmaların yapılması ve sonuçların sentezlenmesinden sonra dikkate alınması gereken diğer bir unsur, kıyaslamaların tutarlı olmasıdır. Tutarlı olmak rasyonel düşünüşün bir önkoşulu olarak kabul edilir, ancak uygulamada tam anlamı ile tutarlı olmak nerede ise imkânsızdır. AHP mükemmel bir tutarlılık talep etmemekte, yeni bilgilere ulaşmanın ancak bir miktar tutarsızlığa müsaade etmekle mümkün olabileceğini öngörmektedir. Tutarsızlığa müsaade ederken, yargılamalarda meydana gelecek tutarsızlığın ölçülmesini gerekli kılmakta ve bu ölçümü sağlamaktadır. İkili karşılaştırma yargılarının tutarlılığını ölçmek için Saaty tarafından geliştirilen bir "Tutarlılık Endeksi/ Tutarlılık Oranı kullanılmaktadır¹³⁷. AHP, TO hesaplamasının özünü, faktör sayısı ile **Temel Değer** adı verilen (Z) bir katsayının karşılaştırılmasına dayandırmaktadır (Chu ve ark., 2007)

3.5 Araştırma Modelinin Uygulanması

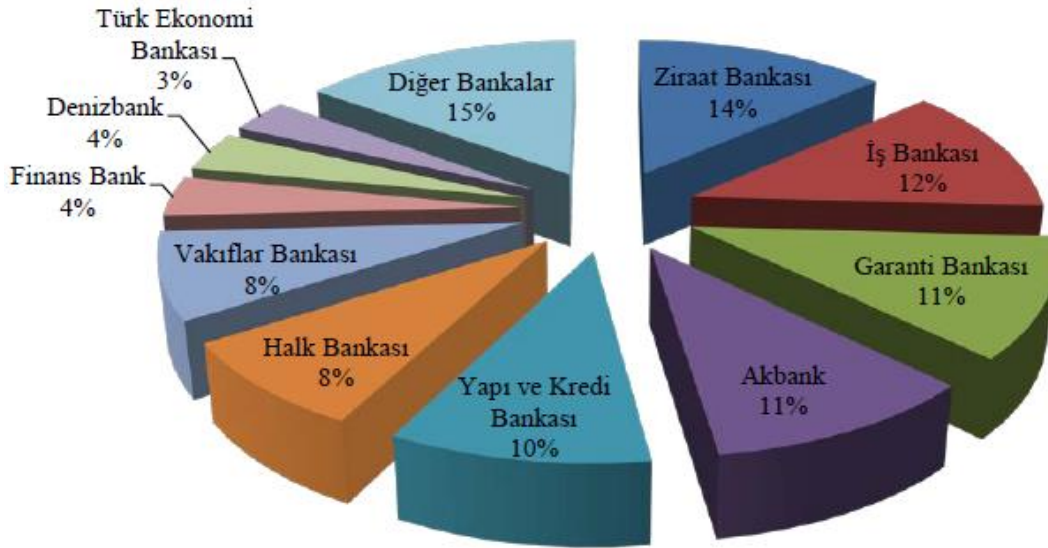
3.5.1. Araştırmanın Hedefi

Bankacılık sektörünün yapısının ne kadar sağlam olduğunun anlaşılabilmesi ancak bankaların finansal performansının ölçülmesi ile mümkündür. Bu çalışmamızda da hem Fas hem de Türkiye'nin önde gelen bankalarının finansal performanslarının CAMEL yöntemiyle

ölçülmesiyle bu ülkelerdeki bankacılık sektörünün genel yapısı hakkında bilgi edinilmesi amaçlanmıştır. Elde edilen bilgilerle Fas ve Türk bankacılık sektörlerinin genel durumlarının kıyaslanması hedeflenmektedir. Bu amaçla özellikle 2008 küresel krizinden sonraki dönemde Türk ve Fas bankacılık sektörlerindeki finansal performans düzeyi incelenmiştir.

3.5.2. Araştırmanın Kapsamı

Bu amaçla Türkiye ve Fas'ta en büyük 5 bankanın 2011-2017 yılları arasındaki finansal performansları CAMEL yöntemiyle değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Özellikle Türkiye'de faaliyet gösteren banka sayısının bir hayli fazla oluşu nedeniyle ilk 5 banka dışındaki bankalar çalışmamızın kapsamı dışında tutulmuştur. Aktif büyüklükleri baz alınarak yapılan değerlendirmede Fas ve Türkiye'nin en büyük bankaları şu şekilde tespit edilmiştir:

Şekil 7. Türk Bankalarının Aktif Büyüklüklerinin Sektör İçindeki Payı

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği, İstatistiki Raporlar,

<https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59>

Şekil.6' da özetlenen Türkiye Bankalar Birliğinin verilerine göre Türkiye'nin en büyük 5 bankası;

1. Ziraat Bankası
2. İş Bankası
3. Garanti bankası
4. Akbank
5. Yapı ve kredi Bankası

Fas'ın en büyük 5 bankası ise aşağıdaki Tablo 17'de yer almaktadır

Tablo 18. Fas'ın En Büyük 5 Bankası

Sıra	Banka Adı	Aktif Büyüklükler (milyon USD)
1	Attijariwafa Bank	3,401
2	Groupe Banques Populaire	3,21
3	BMCE Bank Group	2,003
4	Société Générale Morocco	977
5	BMCI	904

Kaynak: <https://arab-bankers.co.uk/uploads/Attachment%201.pdf>

3.5.3. Verilerin Elde Edilme Yöntemi

Araştırmada kullanılan veriler Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türk Bankalar Birliği, Türkiye Merkez Bankası, TÜİK, Fas Finansal Akreditasyon Kurumu, Fas Merkez Bankası (Bank Al-Maghrib) ile her bankaya ait internet sitelerinde yayınlanan bilgilerden faydalanılmıştır. Bunların yanı sıra IMF, Dünya bankası, ulusal ve uluslararası dergilerde yayınlanan çalışmalarda elde edilen bulgulardan da faydalanılmıştır.

3.5.4 Araştırma Modeli

Günümüzde bankalar sadece yaptıkları kar ile değerlendirmeye tabi tutulmamakta bunun yanında sermaye yeterliliği, aktif kalitesi, likidite ve yönetim kalitesi gibi kriterlerle birlikte daha kapsayıcı bir değerlendirmeden geçirilmektedir. Bu kriterlerden hangisinin hangi ağırlıkta değerlendirmede yer alacağı ise ülkelerin şartlarına ve araştırmacının yaklaşımına göre değişiklik göstermektedir. Örneğin ekonomik bunalım yaşayan ülkelerde sermaye yeterliliği ve likidite konuları çok daha ön plana çıkarken başka ülkelerde karlılık ve aktif kalitesi daha önemli olabilmektedir.

Çalışmamızın ikinci bölümünde detaylı bir şekilde açıklandığı gibi Fas ve Türkiye'nin ekonomik verileri benzerlik göstermektedir. Bu sebeple araştırmamız da her iki ülke için aynı kriterler aynı ağırlık oranlarıyla değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Değişik kaynaklardan elde edilen veriler CAMEL yöntemiyle hesaplanmıştır.

Yapılan literatür çalışmasında CAMEL bileşenlerinin hesabı için değişik formülasyonların tavsiye edildiği görülmüştür. Ancak bankaların kamuya açık bilgilerinden faydalanan araştırmacıların çoğu bu bileşenleri aşağıdaki şekilde hesapladıklarından, bu çalışmada da CAMEL bileşenlerinin hesaplarında bu formüller kullanılmıştır:

Tablo 19: CAMEL Bileşenlerini Hesaplama
Kullanılan Finansal Oranlar ve Ağırlıkları

CAMEL Oranları	İlişkinin Yönü	Ağırlık (%)
C		20
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	+	20
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	20
Net Dönem Karı/ Toplam Aktifler	+	20
Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	20
Özkaynaklar / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	+	20
A		20
Finansal Varlıklar (Net) / Toplam Aktifler	-	20
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	-	20
Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	20
Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	20
Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	20
M		15
Şube Başına Net Kar	+	20
Şube Başına Toplam Aktif	+	20
(Personel Gideri + Kıdem Tazminatı) / Toplam Aktifler	-	20
Personel Gideri / Diğer Faaliyet Giderleri	-	20
Toplam Faaliyet Gelirleri / Toplam Aktifler	+	20
E		15
Net Dönem Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	+	20
Net Dönem Karı (Zararı) / Özkaynaklar	+	20
Vergi Öncesi Kar / Toplam Aktifler	+	20
Net Dönem Karı (Zararı) / Ödenmiş Sermaye	+	20
Toplam Gelirler/Toplam Giderler	+	20
L		15
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	20
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	20
TP Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	20
Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	+	20
YP Likit Aktifler / YP Pasifler	+	20

Finansal oran ile oranın ait olduğu bileşen arasındaki ilişki doğru orantılıysa (+) ters orantılıysa (-) olarak gösterilmiştir.

Aşağıdaki tablolarda hesaplanan puanların değerlendirilmesinde kullanılacak olan referans değerler yer almaktadır:

3.5 Araştırmanın Sonucu

Türk bankaları için hesaplanan CAMEL puanları aşağıdadır:

Tablo 20: Türk Bankaları İçin Hesaplanan CAMEL Puanları

TÜRK BANKALARININ CAMEL PUANLARI					
	2011	2012	2013	2014	2015
Ziraat Bankası	0,030395	0,06079	2,583587	5,288754	4,924012
İş Bankası	4,589666	4,3769	3,920973	4,863222	3,43465
Garanti Bankası	8,693009	6,56535	5,835866	4,863222	5,288754
Akbank	5,531915	5,957447	4,893617	6,200608	6,62614
Yapı Ve Kredi Bankası	0,395137	1,702128	4,346505	1,975684	1,215805
ORTALAMA	3,848024	3,732523	4,316109	4,638298	4,297872

Tablo 21: Türk Bankalarının CAMEL Dereceleri

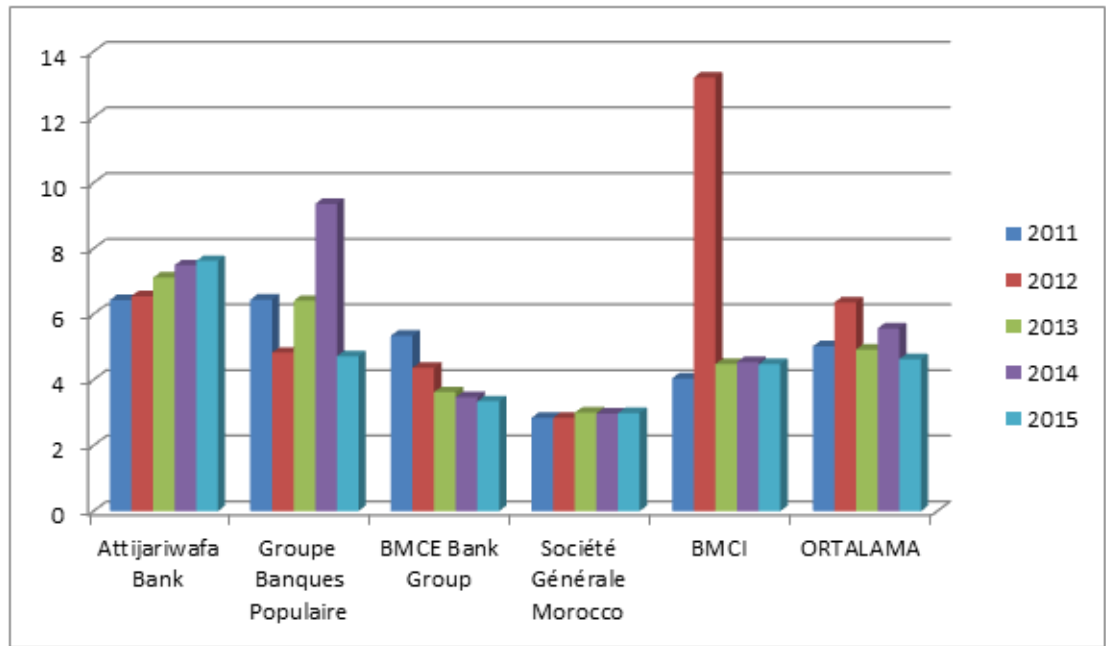
TÜRK BANKALARININ CAMEL DERECELENDİRİLMESİ (2011-2015)*	
Ziraat Bankası	4
İş Bankası	3
Garanti Bankası	1
Akbank	2
Yapı Ve Kredi Bankası	5

*En yüksek derecelendirme en düşük performansı, en küçük derecelendirme en yüksek notu göstermektedir.

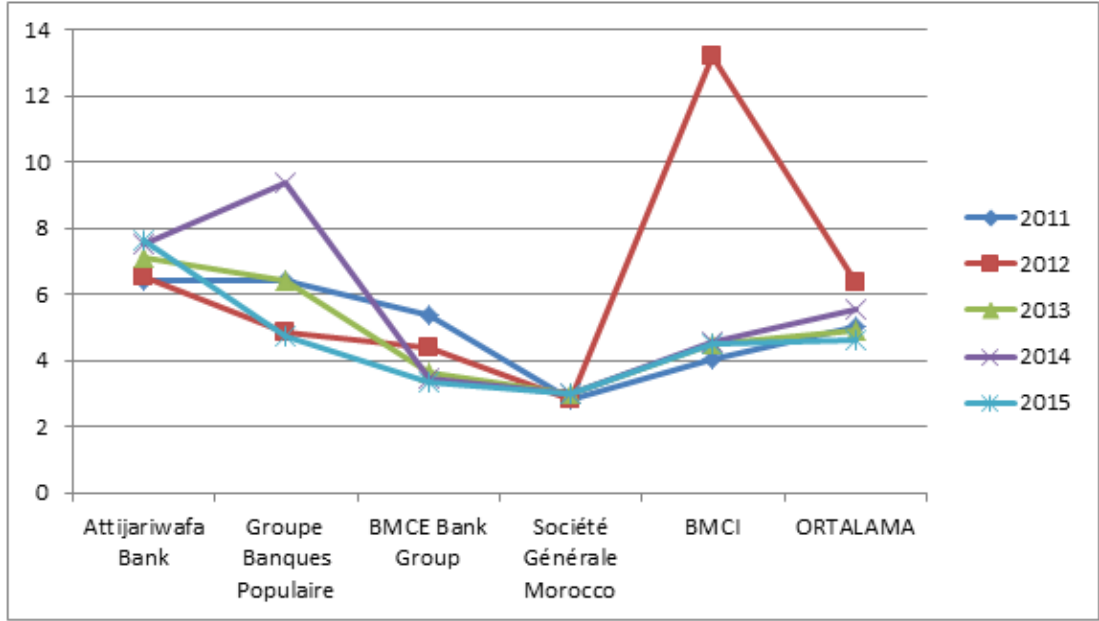
Sonuçlar:

- Türkiye'nin en büyük bankası olan Ziraat Bankası 2008 küresel krizinin devam eden olumsuz etkisi ile 2011-2012 yıllarında kötü bir performans ortaya koymuş, sonraki yıllarda ciddi bir toparlanma süreci yaşamıştır.
- İş bankasının krizlere karşı daha sağlam olduğu ve çalışma dönemini içeren sürede istikrarlı bir puan yakaladığı görülmektedir.

- Garanti Bankası ortalamada en yüksek CAMEL puanını almış ancak likidite yeterliliğindeki sıkıntılar yüzünden düşen bir performans sergilemiştir.
- En istikrarlı finansal performansı sergileyen banka Akbank olmuştur.
- Yapı ve Kredi bankası yaşadığı karlılık ve likidite sıkıntılarını yüzünden düşük bir performans ortaya koymuştur.
- Türk bankacılık sektörü en iyi performansı 2010 yılında en kötü performansında 2012 yılında göstermiştir.
- 2012 yılından itibaren Türk Bankacılık sektörünün performansı artmaya başlamıştır.
- 2015 yılında 2014 yılına nazaran finansal performans bir miktar düşsede hemen hemen aynı seviyelerde kalmıştır.

Şekil 8. Türk Bankalarının 2011-2015 Arası Finansal Performansları

Şekil 9. Türk Bankalarının 2011-2015 Arası Finansal Performansları-2

Fas bankaları için hesaplanan CAMEL puanları aşağıdadır:

Tablo 22: Fas Bankaları İçin Hesaplanan CAMEL Puanları

FAS BANKALARININ BİRLEŞİK CAMEL PUANLARI					
Banka Adı/Yıl	2011	2012	2013	2014	2015
Attijariwafa Bank	6,42866	6,5471	7,11298	7,49133	7,61964
Groupe Banques Populaire	6,4405	4,82314	6,40563	9,36005	4,71786
BMCE Bank Group	5,34625	4,36254	3,62558	3,47095	3,34593
Société Générale Morocco	2,84124	2,83927	3,00048	2,97087	2,98403
BMCI	4,04341	13,2094	4,47769	4,54349	4,47769
ORTALAMA	5,02001	6,35628	4,92447	5,56734	4,62903

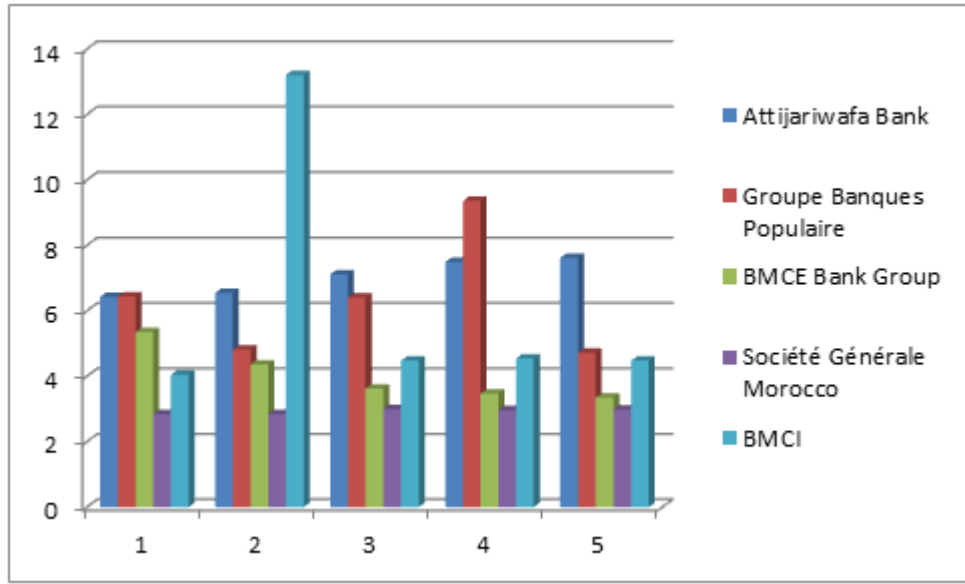
Tablo 23: Fas Bankalarının CAMEL Dereceleri

FAS BANKALARININ CAMEL DERECELENDİRİLMESİ (2011-2015)*	
Attijariwafa Bank	1
Groupe Banques Populaire	2
BMCE Bank Group	4
Société Générale Morocco	5
BMCI	3

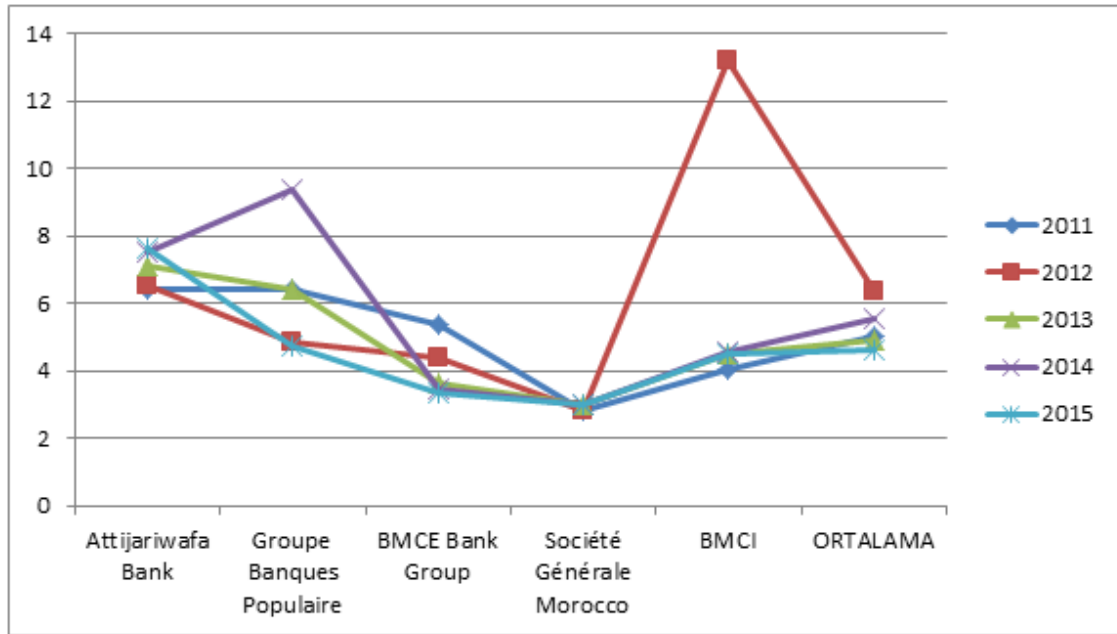
*En yüksek derecelendirme en düşük performansı, en küçük derecelendirme en yüksek notu göstermektedir.

Sonuçlar:

- Fas'ın en büyük bankası olan Attijariwafa Bank aynı zamanda en iyi finansal performansı göstermiştir. Bankanın performansı her yıl daha da iyi bir noktaya doğru ilerlemektedir.
- Fas bankaları toplamda en iyi performansı 2012 yılında göstermişlerdir.
- Çalışma döneminde en kötü performansı ortaya koyan Société Générale Morocco bankasının yönetim kalitesi ve karlılık konularında ki sıkıntıları bu duruma neden olmuştur.
- BMCI bankasının 2012 yılında yakaladığı yüksek performans değerinde yönetim kalitesinin büyük payı vardır. BMCI geri kalan yıllarda birbirine yakın bir performans ortaya koymuştur.
- Toplamda en iyi likidite seviyesine sahip olmasına rağmen BMCE bankasının finansal performansı her yıl biraz daha düşmektedir.
- Groupe Banques Populaire Fas bankaları arasında en düşük likidite performansına sahip olmasına rağmen diğer kriterlerdeki başarısı ile toplamda en iyi performans gösteren ikinci banka olmuştur.

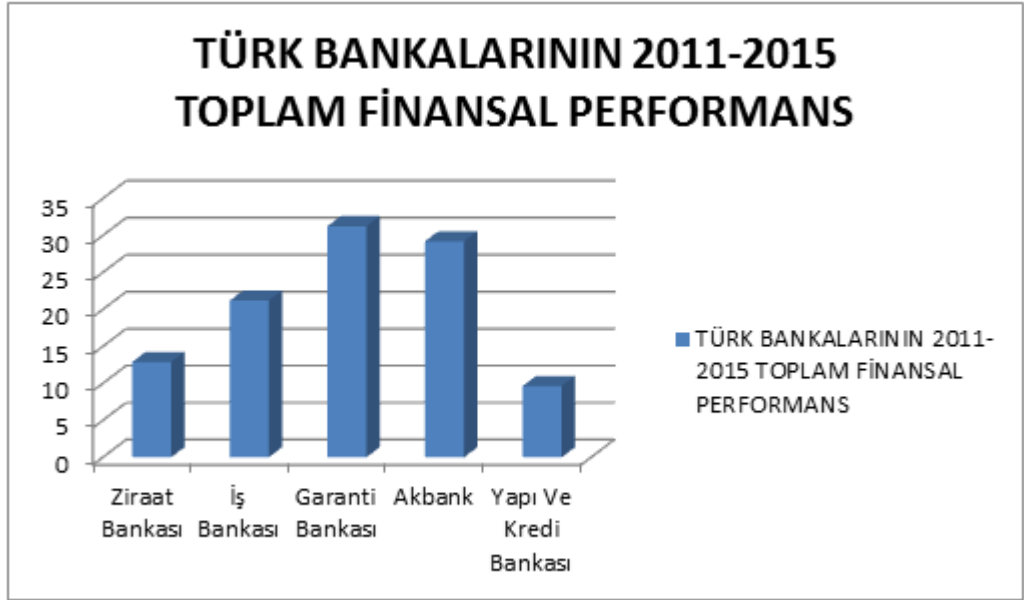
Şekil 10. Fas Bankalarının 2011-2015 Arası Finansal Performansları

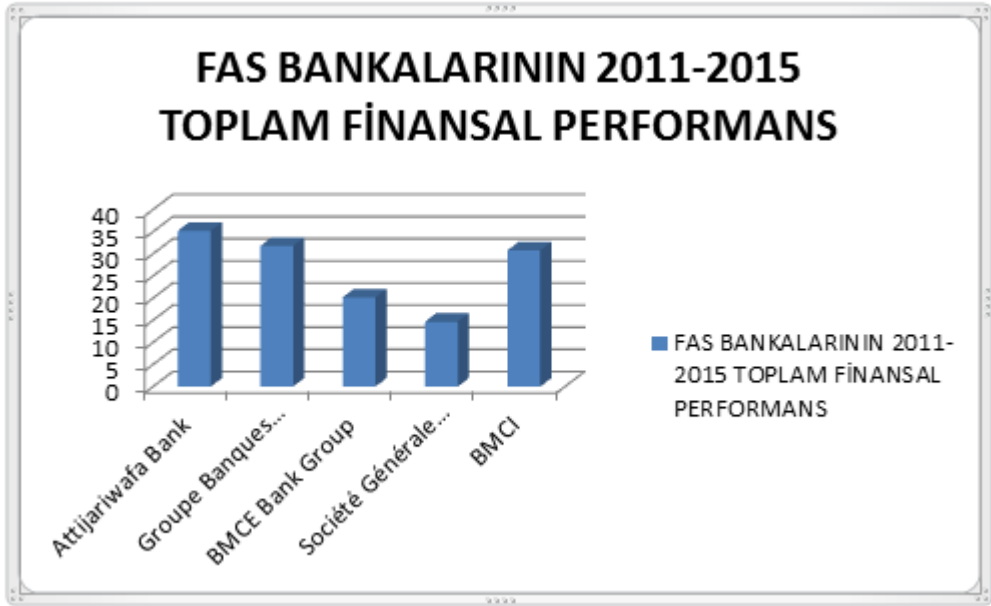
Şekil 11. Fas Bankalarının 2011-2015 Arası Finansal Performansları-2

Fas- Türkiye Karşılaştırma Sonuçları:

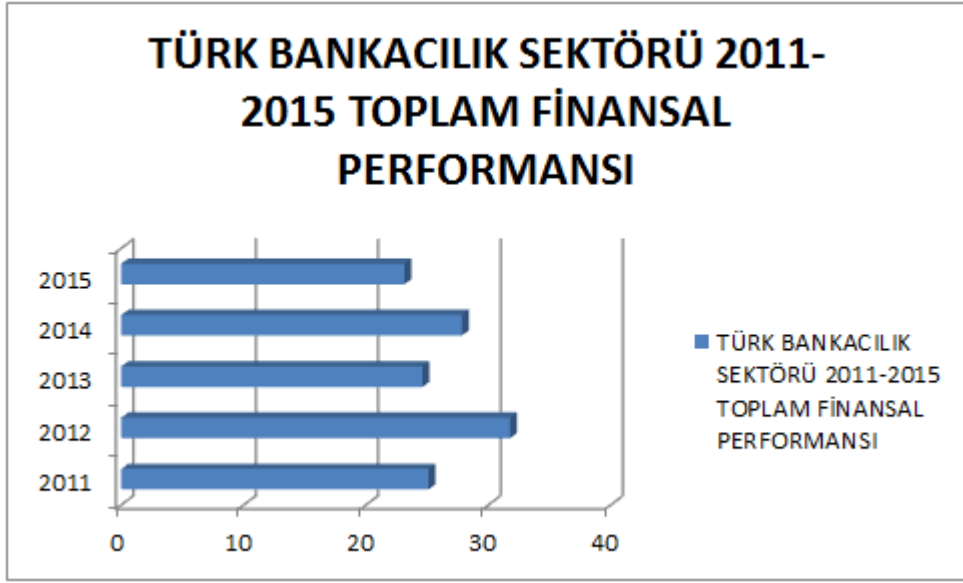
- Fas bankacılık sektöründe genel olarak banka büyüklüğü ile bankanın ortaya koyduğu performans doğru orantılıyken (BMCI bu durumun dışındadır), Türkiye’de banka büyüklüğünün performansa doğrudan bir etkisi gözlemlenmemiştir (Şekil.23 ve Şekil.24)
- Türkiye’de bankalar en iyi toplam performansı 2014 yılında Fas bankaları ise 2012 yılında göstermişlerdir (Şekil.25 ve Şekil.26)
- Toplamda Fas bankaları Türk bankalarına nazaran daha iyi bir finansal performans ortaya koymuşlardır.
- Türkiye’de 2011-2017 yılları arasında toplamdaki en yüksek finansal performansı ortaya koyan Garanti Bankası;
 - Sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi ve karlılıkta yüksek
 - Aktif kalitesi ve Likidite de düşük performans ortaya koymuştur.
- Fas’da 2011-2017yılları arasında toplamdaki en yüksek finansal performansı ortaya koyan Attijariwafa Bank ;
 - Yönetim kalitesi ve karlılıkta yüksek
 - Sermaye yeterliliği, Aktif kalitesi ve Likidite de düşük bir performans ortaya koymuştur.
- Türkiye’de 2011-2017 yılları arasında toplamdaki en düşük finansal performansı ortaya koyan Yapı ve Kredi bankasının en büyük problemleri
 - Karlılık
 - Likidite olmuştur.
- Fas’ta 2011-2017 yılları arasında toplamdaki en düşük finansal performansı ortaya koyan Société Générale Morocco bankasının en büyük problemleri
 - Karlılık
 - Yönetim kalitesi olmuştur.

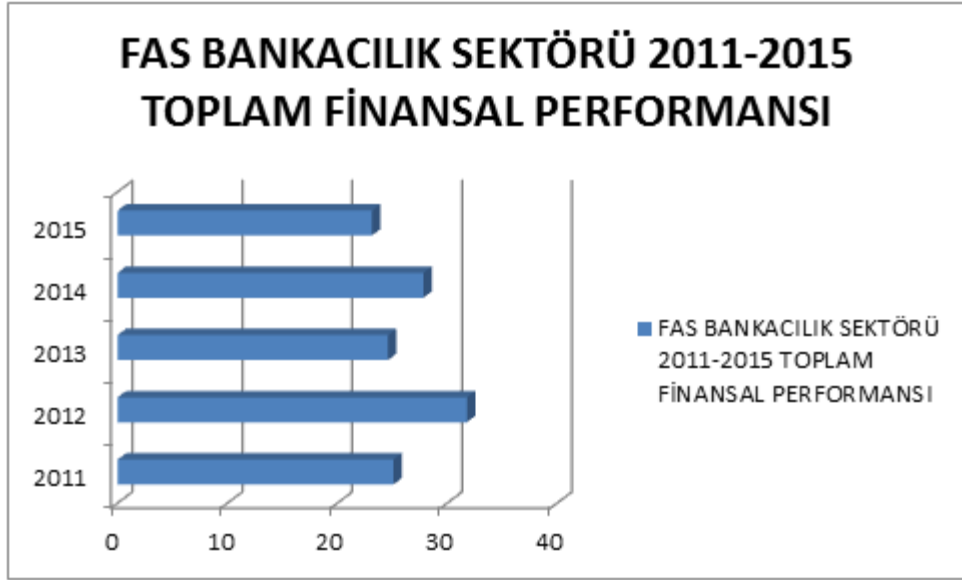
Şekil 12. Türk Bankalarının 2011-2015 Arası Toplam Finansal Performansları (Banka Bazında)

Şekil 13. Fas Bankalarının 2011-2015 Arası Toplam Finansal Performansları (Banka Bazında)

Şekil 14. Türk Bankalarının 2011-2015 Arası Toplam Finansal Performansları (Sektör Bazında)

Şekil 15. Fas Bankalarının 2011-2015 Arası Toplam Finansal Performansları (Sektör Bazında)

SONUÇ

Günümüzde hemen her alanda yaşanan büyük değişimler ve gelişimler sonunda teknoloji, iletişim, ulaşım ve bilişim gibi pek çok konuda önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Bunun neticesi olarak da yalnızca uluslararası ticaret önemli boyutlara ulaşmamış aynı zaman da finansal liberalleşmenin ve küreselleşmenin hızla artan oranda tüm dünya çapında güçlenmesi ile bankacılık sektörü tüm ülke ekonomileri açısından kritik bir önem kazanmıştır.

Bunun yanı sıra finansal ve ekonomik sistemin temel taşı olan bankalar başka birçok sektörle de çok yakından ilişki içindedirler. Bu durum onları ekonomide çok önemli bir konuma taşımıştır. Kaynakların ancak etkin bir biçimde kullanılması ile istikrarlı ve sağlıklı bir ekonomik büyüme gerçekleştirilebilir. Bunun içinde gelişmiş bir finans sektörünün varlığı zorunludur. Finansal sistemin en önemli aktörleri olan bankaların kötü bir finansal performans ortaya koyması sektörde ciddi bunalımların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Bu sebeple özellikle bankacılık sektörünün bir kriz dönemine girmemesi, krizlerin yol açtığı sorunların çözümlenmesi ve tekrarlanmasının engellenmesi için onların finansal performanslarının sürekli takip altında tutulması ve izlenmesi oldukça önemli bir husus olarak karşımıza çıkmakta, bu durum da bankacılık sektöründe finansal performansın ne kadar önemli olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Özellikle 2008 finansal krizinin ardından tüm dünya da finansal performans konusu çok daha büyük önem kazanmıştır.

Doğru teknikler ve doğru değişkenler kullanılarak yapılan finansal performans değerlendirmelerinin hem bankaların güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya konmasında hem de bankalarca gelecekte yakalanacak performans değerlerinin tahmin edilmesinde büyük katkıları olacaktır. Bundan dolayı belirsizlik durumlarının çok oluşu nedeniyle bankacılık sektöründe geleceğe yönelik olarak belirlenen stratejilerin daha doğru olmasını sağlamak amacıyla finansal performansı en doğru şekilde ortaya koyacak modellemeler yapılması bir zorunluluk halini almıştır. Bankalar hakkında verilecek isabetli kararlar onların ekonomide ki büyük rolü nedeniyle tüm ekonomiye olumlu anlamda yansıtacaktır.

Tüm bunlar da ortaya koymaktadır ki sağlıklı bir değerlendirme, sağlıklı bir planlama ve doğru bir gözetim denetim faaliyet ancak doğru bir şekilde finansal performansın ölçülmesi ile mümkündür.

Gerek Türkiye’de gerekse de Fas’ta bankacılık sektörü oldukça gelişmiş ve finans sektörlerinin baş aktörleri olmuştur. Her iki ülkede de ticari bankalar ile birlikte katılım bankaları ve yatırım bankaları da faaliyet göstermektedir. Bankacılık sektöründe hem kamu hem de yerli ve yabancı sermayeli bankaların bulunduğu bu iki ülkede özellikle yakın geçmişte bankacılık sistemi ile ilgili yapılan yasal düzenlemeler neticesinde eskisine oranla çok daha güçlü, risklere dayanıklı ve ekonomiye daha fazla katkı sağlayan bankacılık sektörlerinin oluşması sağlanmıştır. 19 bankanın gösterdiği Fas’ta, 68 bankanın faaliyet gösterdiği Türkiye’ye göre bankacılık sektörünün finansal büyüklükleri daha küçük olsa da bankaların bu ülke ekonomilerindeki yerleri benzer şekilde oldukça önemli bir noktadır.

Bu araştırma; hem Fas hem de Türkiye’de bankacılık sektöründe Finansal Performans Değerlendirmelerinin karşılaştırılmasını yapmak amacı ile gerçekleştirilmiştir. Ancak ne var ki Fas’ta bu konuda yeterli çalışmanın yapılmamış olması çok daha kapsamlı bir değerlendirme yapılmasına engel teşkil etmiştir. Bu nedenle çalışma boyunca eldeki sınırlı verilerle en doğru sonuçlara ulaşmamıza sağlayacak bir yöntem takip edilmiştir.

Fas bankacılık sektöründe genel olarak banka büyüklüğü ile bankanın ortaya koyduğu performans doğru orantılıyken (BMCI bu durumun dışındadır), Türkiye’de banka büyüklüğünün performansa doğrudan bir etkisi gözlemlenmemiştir.

Türkiye’de bankalar en iyi toplam performansı 2014 yılında Fas bankaları ise 2012 yılında göstermişlerdir.

Toplamda Fas bankaları Türk bankalarına nazaran daha iyi bir finansal performans ortaya koymuşlardır.

Türkiye’de 2011-2015 yılları arasında toplamdaki en yüksek finansal performansı ortaya koyan Garanti Bankası, sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi ve karlılıkta yüksek, aktif kalitesi ve likidite de düşük performans ortaya koymuştur.

Fas’da 2011-2015 yılları arasında toplamdaki en yüksek finansal performansı ortaya koyan Attijariwafa Bank, yönetim kalitesi ve karlılıkta yüksek, sermaye yeterliliği, aktif kalitesi ve likidite de düşük bir performans ortaya koymuştur.

Türkiye’de 2011-2015 yılları arasında toplamdaki en düşük finansal performansı ortaya koyan Yapı ve Kredi bankasının en büyük problemleri karlılık ve likidite olmuştur.

Fas’ta 2011-2015 yılları arasında toplamdaki en düşük finansal performansı ortaya koyan Soci t  G n rale Morocco bankasının en büyük problemleri karlılık ve yönetim kalitesi olmuştur.

Genel olarak, Fas’ın bankacılık ve finansal sektörü oldukça kırılgan ve çok boyutlu riskler ile karşı karşıyadır. Özellikle 2008 yılındaki küresel krizin ardından Fas bankacılık sektörünün  oklara karşı kırılganlığı artmıştır. Kırılganlığın doğurduğu en büyük riskler ise yayılma ve likidite riskidir.

Türk bankacılık sektöründe ise 2001’de yaşanan yerel krizin ardından bankacılık sektöründe alınan önlemlerin ve yapılan düzenlemelerin Türk bankalarının 2008 küresel krizini fazla yara almadan atlattıklarına yardım ettiği ve 2000’li yıllara göre çok daha sağlam yapıda oldukları görülmüştür. Türk bankalarının sermaye yeterliliği ve aktif kalitesi artan bir gerefik sergilemektedir.

KAYNAKÇA

Aguentaou. S, Lahrech. A, Bounakaya. S (2017) “Analyzing Banks’ Efficiency as a Measurement of Performance in the Moroccan Context: Application of CAMEL ” *Framework International Review of Research in Emerging Markets and the Global Economy* (IRREM) (ISSN: 2311-3200) 2017 Vol: 3 Issue: 1s.(320-325).

Akal, Z. (2000). *İşletmelerde Performans Ölçüm ve Denetimi*, 4.B., Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları No: 473, Ankara.s.(101-108).

Akbulak, Y. (2004). *Kayıp Yıllar -Türkiye’de 1980’li Yıllardan Bu Yana Kamu Borçlanma Politikaları ve Bankacılık Sektörüne Etkileri*. İstanbul: Beta Yayınlar.

Akgüç, Ö. (2011), *Ticaret Bankalarının Yönetimi*, Bankacılık Dizisi, İstanbul s.(65-70).

Akgüç, Ö., (2007). “Türkiye’de Yabancı Bankalar”. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı: 36, s. 6-17.

Akpınar, M. G., (2006). “Bankacılık Kesiminin Oran Analizleri ve Altı Büyük Bankaya İlişkin Uygulama” (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Albayrak, E. (2004) *Hizmet Sektöründe Performans Odaklı Çok Amaçlı Karar Verme: Banka Performans Ölçümünde Analitik Hiyerarşi Süreci Uygulaması*, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

Altan G. (2015) *Türk Bankacılık Sektöründe Bireysel Performans Değerlendirme Sistemi ve Bir Uygulama*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul

Altan, M. ve Candoğan, MA (2014). “Bankalarının Finansal Performanslarının Değerlemesinde Geleneksel Ve Gri İlişki Analizi: Katılım Bankalarında Karşılaştırmalı Bir Uygulama” Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi. Nisan 2014 Yıl: 14 Sayı: 27 s.374-395

Artun, T. (1983). *İşlevi, Gelişimi, Özellikleri ve Sorunlarıyla Türkiye’de Bankacılık.2. Basım*, İstanbul: Tekin Yayınları.s.(88-90)

ATA, H. A., (2009). “Banka Yabancılaşmasının Türkiye’deki Yerli Ve Yabancı Bankalar Açısından Karşılaştırılması” *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt: 23, Sayı: 4, 2009, s.109-124.

Atikoğulları, M. (2009). “An analysis of the northern cyprus banking sector in the post – 2001 period through the CAMELS approach” *International Research Journal of Finance and Economics*, (32).s.(13-17)

Aydin, N. Delikanlı U. ve ark., (2012). Bankacılık ve Sigortacılığa Giriş. Anadolu Üniversitesi E-kitabı, <http://ds.anadolu.edu.tr/eKitap/BSI101U.pdf>, s.iv (30.06.2015)

Ayrıçay, Y. ve Özçalıcı M. ve Kaya, A. (2013), “Gri İlişkisel Analizin Finansal Kıyaslama Aracı Olarak kullanılması: IMKB-30 Endeksindeki Finansal Olmayan Firmalar Üzerine Bir Uygulama”, *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 10, Cilt 1, s.220

Aytekin, S. Sakarya Ş., (2013) “BİST’deki Mevduat Bankalarının Finansal Performanslarının 2001 ve 2008 Finansal Krizleri Çerçevesinde CAMELS Derecelendirme Sistemi ile Değerlendirilmesi” *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Güz 2013, Cilt:13, Yıl:13, Sayı:2, 13:25-58

Başar, M. ve Coşkun M. (2006) Bankacılık Uygulamaları. Anadolu Üniversitesi Yayın No:1711, Eskişehir s.(1-10)

Bepari, M. K., Mollik, A. (2008). “Banking system in bangladesh: stable or vulnerable? - A macroprudential assessment” *Journal of Business Administration*, (34), 3-4.

Bilgen, B., (2001). “Performans Ölçme Sistemlerinin İncelenmesi”, *II. Ulusal Üretim Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri*, İ.T.Ü., İstanbul, ss. 124-129.

Birkan, R (2015), *Finansal Performansın Ölçülmesinde Ekonomik Katma Değer Ve Bankacılık Sektöründe Piyasa Değeri İle İlişkinin Analizi (2004-2013) Borsa İstanbul Uygulaması*) Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara

Chu M.-T., Shyu J., Tzeng G.-H. ve Khosla R. (2007), “Comparison Among Three Analytical Methods For Knowledge Communities Group-Decision Analysis”, *Expert Systems With Applications*, 33(4): 1011-1024.

Coşkun N., Ardor H.N., Çermikli H. (2012), *Türkiye’de Bankacılık Sektörü Piyasa Yapısı, Firma Davranışları ve Rekabet Analizi*, G.M. Matbaacılık ve Ticaret A.Ş. İstanbul s.(110-115)

Çağlar, M. C. (2001). *Batık Bankalar ve Türk Bankacılık Sistemi (Mali Bünye Bozuklukları ve Düzenleyici Çalışmalar)*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Bankacılık Anabilim Dalı.

Çelik N. ve Murat G. (2010), “Analitik Ağ Süreci Yöntemi ile Üniversite Dinamik Entegre Strateji Modeli Geliştirilmesi”, *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadi Enstitüsü Dergisi – Yönetim*, 27(67): s.(32-51).

Çetin, A. ve Bıtrak, I. (2010) “Banka Karlılık Performansının Analitik Hiyerarşi Süreci ile Değerlendirilmesi: Ticari Bankalar ile Katılım Bankalarında Bir Uygulama” *Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, Sayı 2, s. (70-80)

Çiftçi, Ö., (2009). *Türk Bankacılık Sektöründeki Yabancı Bankalar ve Performans Etkileri*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya, s.(89-97).

Çınko M., Avcı E. (2008). “CAMELS Dereceleme Sistemi ve Türk Ticari Bankacılık Sektöründe Başarısızlık Tahmini” *BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar*, Cilt 2, Sayı 2. s.26

Dagdeviren M. ve Yuksel I. (2007), “Personnel Selection Using Analytic Network Process”, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 11(6): s. (99-118).

Dash, M. ve Das, A. (2009), *A CAMELS Analysis of the Indian Banking Industry*, SSRN Papers, http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1666900 , s.1 (25.11.2015)

Dinçer, A. (2006). *Bankacılık Sektöründe Konsolidasyon, Ülke Deneyimleri ve Türkiye İçin Öneriler*, DPT. 2697, Ankara.

Doğan, M. (2013) “Katılım ve Geleneksel Bankaların Finansal Performanslarının Karşılaştırılması: Türkiye Örneği“ *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Nisan s.175-188

Doğan. E. (2013). *Banka ve Bankacılık Kavramları*. F. Kaya (Ed.). Bankacılık Giriş ve İlkeleri içinde. İstanbul: Beta yay., 2013, 3-7.

Ecer F., (2013) “Türkiye’de Özel Bankaların Finansal Performanslarının Karşılaştırılması: 2008- 2011 Dönemi“ *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Güz 2013, Cilt:13, Yıl:13, Sayı:2, 13:171-189

Elitaş, C. ve Ağca,V. (2006), Firmalarda Çok Boyutlu Performans Değerleme Yaklaşımları:Kavramsal Bir Çerçeve, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 2, Cilt 8,s. 344

Erdoğan D. (2011) Katılım Bankacılığı Ve Türk Ekonomisine Katkıları. Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul

Erel C. (2008), “İnternette Alışverişlerde Algılanan Risk Üzerine Bir Uygulama”, *Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara

Erol HM (2006), “Dünyada ve Türkiye’de Bankacılık Sektörünün Gelişimi ve Türkiye’de Kamu Bankalarının Yeniden Yapılandırılması“ *Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Soysa Bilimler Enstitüsü*, İstanbul

Erol, İ. (2002). *Para-Banka Teori ve Politika* (4. Basım), Manisa: Emek Matbaacılık, 18.

FAS ülke Raporu. <http://birlesmismarkalar.org.tr/file/hedef- ulke-raporlari/Fas.pdf> . 2012.

Fas Ülke raporu. Orta Anadolu İhracatçı birlikleri. Mayıs, 2016

Ferrouhi E.M. (2014) Moroccan Banks Analysis Using CAMEL Model International Journal of Economics and Financial Issues, Vol. 4, No. 3, 2014, pp.622-627

Ferrouhi E.M. (2017) “Bank Liquidity And Financial Performance: Evidence From Moroccan Banking Industry“ *Business: Theory and Practice*, 2014, 15(4): s.(351–361)

Focus, World Federation of Exchanges, No. 179, January 2008, www.world-exchanges.org

Geylan, R. (1985), Ticari Banka Yönetimi ve Türk Ticari Bankaların Temel Yönetim Sorunları, Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir, s.3

Gilbert, R.A., A. Meyer ve M.D. Vaughan (2000), “The Role of Camel Downgrade Model in Bank Surveillance”, *FRB of St. Louis, Working Paper 2000-021A*, Ağustos.

GSO. 2017. [http://www.gso.org.tr/userfiles/file/FAS%20%202015\(1\).pdf](http://www.gso.org.tr/userfiles/file/FAS%20%202015(1).pdf)

Güleş K., Ögüt A. ve Bülbül H. (2002), “İnternet Teknolojisi Açısından İşletmeler Arası Elektronik Ticaret ve Aracı Pazarlar”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7(2): 33-55.

Gülhan, Ü. (2009). “Bankacılık Sektöründe Karlılığı Etkileyen Faktörler: Türk Bankacılık Sektörüne Yönelik Bir Uygulama“ *Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Erzurum

Gümüş S (2014) *Bankacılıkta Pazarlama*. Hiperlink yayınları 1. Baskı İstanbul

Günal, M. (2001), Türk Bankacılık Sektörünün Sorunları ve Geleceği, Ankara Ticaret Odası, s.5

Güner H. (2005), “Bulanık AHP ve Bir İşletme İçin Tedarikçi Seçimi Problemine Uygulanması”, *Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü*, Denizli.

Güney S.& Saka İlgin K. (2015) “Finansal Krizlerin Bankaların Performanslarına Etkisi: Türk Mevduat Bankalarında Camels Modelinin İncelenmesi Ve Örnek Bir Uygulama“ *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Cilt: 17, Sayı: 3, Yıl: 2015, Sayfa: 303-331*

<http://www.baskent.edu.tr/~gurayk/finpazpazartesi16.doc> (25.11.2015)

Kandemir, T. & Demirel Arıcı, N. (2013). “Mevduat bankalarında CAMELS performans değerlendirme modeli üzerine karşılaştırmalı bir çalışma“ (2001-2010). *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18 (1), 61-87.

Kaya Y. (2001) Türk Bankacılık Sektöründe CAMELS Analizi, BDDK Raporu, 2001/6

Kılıç, Ç., Fettahoğlu, A. (2005). “Türk bankacılık sektörünün CAMELS analizi ile değerlendirilmesi“ 9. *Ulusal Finans Sempozyumu*, 89-128.

Koçak M. (2018) “Türkiye’de Ticari Bankaların Finansal Performansının Oran Analizi Yöntemiyle Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi: Seçilmiş Kamu, Özel Ve Yabancı Sermayeli Bankaların 2011-2016 Dönemi Performans Analizine Yönelik Bir Uygulama“. *Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi*, Ankara

Komirat,. <http://www.kobirate.com.tr/CAMELS-Analizi>. Erişim: 12.06.2018.

Labonte, M. (2016), “Monetary Policy and the Federal Reserve: Current Policy and Conditions”, *Congressional Research Service Report*, <https://www.fas.org/sgp/crs/misc/RL30354.pdf>

Latifi P. (2015) “Arnavut Bankacılık Sektöründe Finansal Performans Değerlendirmesi“ *Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Soysa Bilimler Enstitüsü*, İzmir

Oganesyan, G. (2013), “The Changed Role of the Lender of Last Resort: Crisis Responses of the Federal Reserve”, *European Central Bank and Bank of England, Institute for International Political Economy Berlin*, Working Paper No:19/2013

Önder, T. (2005). “Para Politikası: Araçları, Amaçları ve Türkiye Uygulaması “*Uzmanlık Tezi, Ankara: T.C. Merkez Bankası Piyasalar Genel Müdürlüğü*.

Önder, T. 2005. Para Politikası: Araçları, Amaçları ve Türkiye Uygulaması. Uzmanlık Tezi, Ankara: T.C. Merkez Bankası Piyasalar Genel Müdürlüğü.

Özden A. Haçikoğlu M. (2017) *A&T Bank Fas Raporu*,
<https://www.atbank.com.tr/documents/FAS%20-%20KASIM%202017.PDF> Erişim
Tarihi:25.06.2018

Özden A., Haçikoğlu M. FAS. A&T Bank. Kasım 2017. Özel sayı.

Rozzani N., Rahman AR. (2013). “Camels and Performance Evaluation of Banks in Malaysia: Conventional Versus Islamic”, *Journal of Islamic Finance and Business Research*, 2(1), 36-45

Sağlam, D. (1976), *Türkiye Ekonomisi*. Ankara: Ayyıldız.

Sakarya, Ş. (2010). “CAMELS derecelendirme sistemine göre IMKB“deki yerli ve yabancı sermayeli bankaların karşılaştırmalı analizi. Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi, Haziran“ - *Özel Sayısı*.

Sarıkamış, C. (1998). “Sermaye Pazarları“ Bursa: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 23.

Seyidoğlu, H. (2001). *Uluslararası İktisat*, İstanbul: Güzem Yayınları, 329.

Solak S. (2010). “Türk Ticari Bankacılık Sektörünün 2001 Krizi Öncesi ve Sonrası CAMELS Analizi“ *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya*

Stroebel, J. ve Taylor, J. B. (2012), “Estimated Impact of the Federal Reserve’s Mortgage-Backed Securities Purchase Program”, *International Journal of Central Banking*, Vol.8, No: 2, June.

Sümer G. (2016) “Türk Bankacılık Sektörünün Tarihsel Gelişimi ve AB Bankacılık Sektörü İle Karşılaştırılması *Gazi“ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 18/2 (2016) 485-508

Şahin, S., (2011). “Yabancı Sermayenin Türk Bankacılık Sektörünün Mali Performansı Üzerindeki Etkileri“ *Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, İstanbul*.

Şakar, B. (2014). *Banka Kredileri ve Yönetimi*. İstanbul: Beta Yay.

Şen, A. & Solak, S. (2011). Ticari bankacılık sektörünün CAMELS analizi: Türkiye örneği. *Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar Dergisi*, 48 (554).

Takan M (2001), “Bankacılık Teori, Uygulama ve Yönetim”, Ankara : Nobel Yayınları

Tözüm, H. (2002), □Bankalarda Performans Değerlendirilmesi,□ *Active Bankacılık ve Finans Dergisi*

Tunay B. & Silpar M. (2006) Türk Ticari Bankacılık Sektöründe Karlılığa *Dayalı Performans Analizi-II* Türkiye Bankalar Birliği Arastırma Tebligleri Serisi: 2006-02

Vural, U. (2013), Geleneksel Olmayan Para Politikalarının Yükselişi, TCMB Uzmanlık Yeterlilik Tezi, Ankara.

Wheelock, D ve P. Wilson (1999), “The Contribution of On-site Examination Ratings to an Empirical Model of Bank Failures”, *FRB of St. Lois, Working Paper 1999-023A*, Kasım

Wright, D., “Markets in Financial Instruments Directive (MiFID)” *European Commission Internal Market and Services DG.*, 2007.

Yetiz F. (2016) Bankacılığın Doğuşu Ve Türk Bankacılık Sistemi. Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 9(2) s.107-117

Yükseler Z. *Türkiye'nin Makroekonomik Performansı (2003-2016 Dönemi Ülke Karşılaştırması)*. 2017. https://www.researchgate.net/profile/Zafer_Yuekseler/.

“Türkiye Sermaye Piyasası 2006”, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), Mayıs 2007.

EKLER

Ek-1:Türk Bankalarının 2011-2015 Finansal Verileri

31 ARALIK 2006 - 31 ARALIK 2010 ÖZET BİLANÇO VE GELİR TABLOSU

(milyon TL)

AKTİFLER	2006	2007	2008	2009	2010
Likit Aktifler	9.150	11.167	13.086	14.604	14.907
Menkul Değerler Cüzdanı	43.890	46.577	58.522	70.988	76.352
Krediler	17.371	21.604	30.836	36.725	57.443
İştirakler, Bağlı Ortaklıklar ve Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar	367	374	661	715	731
Maddi Duran Varlıklar	689	649	815	816	826
Diğer Aktifler	437	571	492	681	901
TOPLAM	71.904	80.942	104.412	124.529	151.160
PASİFLER					
Mevduat	59.653	68.250	83.883	98.529	125.796
Para Piyasaları	968	196	7.268	9.144	5.003
Fonlar	2.908	2.769	2.914	3.245	3.525
Karşılıklar	891	1.102	1.428	1.704	1.228
Diğer Pasifler	905	1.407	1.558	1.553	2.150
Özkaynaklar	6.579	7.218	7.361	10.354	13.458
TOPLAM	71.904	80.942	104.412	124.529	151.160
KÂR /ZARAR					
Faiz Gelirleri	9.436	11.329	13.368	14.203	12.392
Faiz Giderleri	6.034	7.528	9.266	8.134	7.036
Net Faiz Gelirleri	3.402	3.802	4.102	6.069	5.356
Net Ücret Komisyon Gelirleri	626	564	572	437	511
Temettü Gelirleri	17	26	26	27	34
Sermaye Piyasası İşlem Kârı (Net)	104	72	-47	17	134
Kambiyo Kârı (Net)	1	70	-5	44	-147
Diğer Faaliyet Gelirleri	237	177	338	350	977
Faaliyet Gelirleri Toplamı	4.387	4.710	4.986	6.944	6.864
Kredi ve Diğer Alacaklar Karşılığı	252	252	546	632	145
Diğer Faaliyet Giderleri	1.415	1.495	1.725	1.895	2.250
Vergi Öncesi Kâr	2.720	2.963	2.715	4.417	4.469
Vergi Karşılığı	620	612	581	906	757
Net Dönem Kâr / Zararı	2.100	2.351	2.134	3.511	3.713

Ek-1 devamı

(Milyon TL)

AKTİFLER	2011	2012	2013	2014	2015
Likit Aktifler	15.593	22.647	29.067	32.340	40.983
Menkul Değerler Cüzdanı	70.766	65.469	62.798	64.563	64.871
Krediler	71.430	71.426	111.048	141.915	186.813
İştirakler, Bağlı ve Bir. Kon. Ed. Ort.	810	1.034	1.298	1.631	2.655
Maddi Duran Varlıklar	930	931	1.050	4.684	4.842
Diğer Aktifler	1.152	1.360	2.269	2.468	2.684
Toplam	160.681	162.868	207.530	247.600	302.848

PASİFLER	2011	2012	2013	2014	2015
Mevduat	113.067	118.966	141.735	153.255	186.469
Para Piyasaları	25.788	11.162	24.571	31.781	43.086
Alınan Krediler	553	3.072	8.559	14.608	19.543
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	0	1.944	2.637	4.219	5.288
Fonlar	3.871	4.292	4.036	5.426	5.931
Karşılıklar	1.892	3.002	3.958	4.758	5.161
Diğer Pasifler	2.332	3.261	3.666	5.013	5.825
Özkaynaklar	13.177	17.167	18.367	28.540	31.546
Toplam	160.681	162.868	207.530	247.600	302.848

GELİR TABLOSU

Faiz Gelirleri	13.706	14.811	14.370	18.165	22.050
Faiz Giderleri	8.465	7.910	6.631	9.558	11.542
Net Faiz Gelirleri	5.242	6.901	7.739	8.607	10.509
Net Ücret Komisyon Gelirleri	626	752	959	1.077	1.300
Temettü Gelirleri	32	98	321	192	213
Ticari Kâr/Zarar (Net)	-61	-52	-198	-70	-166
Diğer Faaliyet Gelirleri	372	429	1.048	911	1.340
Faaliyet Gelirleri Toplamı	6.210	8.128	9.868	10.717	13.196
Kredi ve Diğer Alacaklar Karşılığı	808	1.795	1.828	1.443	1.421
Diğer Faaliyet Giderleri	2.622	2.828	3.661	4.095	5.208
Vergi Öncesi Kâr	2.780	3.505	4.379	5.179	6.568
Vergi Karşılığı	679	854	1.048	1.128	1.405
Net Dönem Kâr/Zararı	2.101	2.650	3.330	4.051	5.162

AKBANK T.A.Ş.

I. 31 ARALIK 2015 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE BİLANÇO (FİNANSAL DURUM TABLOLARI)

(Tutarlar Bin TL olarak ifade edilmiştir.)

AKTİF KALEMLER	Dipnot (Beşinci Bölüm)	CARİ DÖNEM (31/12/2015)			ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2014)		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. NAKİT DEĞERLER VE MERKEZ BANKASI	(I-a)	2.165.780	23.307.659	25.473.439	3.518.600	16.921.457	20.440.057
II. GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARAR'A YANSITILAN FV (Net)	(I-b)	816.680	1.920.990	2.737.670	599.900	865.803	1.465.703
2.1 Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar		816.680	1.920.990	2.737.670	599.900	865.803	1.465.703
2.1.1 Devlet Borçlanma Senetleri		9.996	107	10.103	8.525	2.491	11.016
2.1.2 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		6.532	-	6.532	68	-	68
2.1.3 Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Varlıklar		776.274	1.920.883	2.697.157	547.427	863.312	1.410.739
2.1.4 Diğer Menkul Değerler		23.878	-	23.878	43.880	-	43.880
2.2 Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV		-	-	-	-	-	-
2.2.1 Devlet Borçlanma Senetleri		-	-	-	-	-	-
2.2.2 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		-	-	-	-	-	-
2.2.3 Krediler		-	-	-	-	-	-
2.2.4 Diğer Menkul Değerler		-	-	-	-	-	-
III. BANKALAR	(I-c)	1.586.889	7.228.274	8.815.163	611.373	4.600.744	5.212.117
IV. PARA PİYASALARINDAN ALACAKLAR		98	-	98	700.215	-	700.215
4.1 Bankalararası Para Piyasasından Alacaklar		98	-	98	-	-	-
4.2 İMKB Takasbank Piyasasından Alacaklar		-	-	-	-	-	-
4.3 Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar		-	-	-	700.215	-	700.215
V. SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR (Net)	(I-d)	19.567.662	23.816.778	43.384.440	21.390.273	16.213.559	37.603.832
5.1 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		12.836	115.958	128.794	12.326	161	12.487
5.2 Devlet Borçlanma Senetleri		19.376.723	15.929.478	35.306.201	21.283.380	11.154.528	32.437.908
5.3 Diğer Menkul Değerler		178.103	7.771.342	7.949.445	94.567	5.058.870	5.153.437
VI. KREDİLER VE ALACAKLAR	(I-e)	93.013.626	60.452.870	153.466.496	85.861.033	50.270.367	136.131.400
6.1 Krediler ve Alacaklar		92.866.313	60.452.870	153.319.183	85.709.707	50.270.367	135.980.074
6.1.1 Bankanın Dahili Olduğu Risk Grubuna Kullanılan Krediler	(VII)	2.247.912	1.173.863	3.421.775	1.511.963	952.585	2.464.548
6.1.2 Devlet Borçlanma Senetleri		-	-	-	-	-	-
6.1.3 Diğer		90.618.401	59.279.007	149.897.408	84.197.744	49.317.782	133.515.526
6.2 Takipkeçi Krediler		3.373.323	-	3.373.323	2.330.155	-	2.330.155
6.3 Özel Karşılıklar [-]		3.226.010	-	3.226.010	2.178.829	-	2.178.829
VII. FAKTÖRİNG ALACAKLARI		-	-	-	-	-	-
VIII. VADEYE KADAR ELDE TUTULACAK YATIRIMLAR (Net)	(I-f)	5.184.759	5.503.681	10.688.440	5.790.655	5.009.456	10.800.111
8.1 Devlet Borçlanma Senetleri		5.184.759	5.503.681	10.688.440	5.790.655	5.009.456	10.800.111
8.2 Diğer Menkul Değerler		-	-	-	-	-	-
IX. İŞTİRAKLER (Net)	(I-g)	3.923	-	3.923	3.923	-	3.923
9.1 Öz kaynak Yöntemine Göre Muhasebeleştirilenler		-	-	-	-	-	-
9.2 Konsolide Edilmeyenler		3.923	-	3.923	3.923	-	3.923
9.2.1 Mali İştirakler		-	-	-	-	-	-
9.2.2 Mali Olmayan İştirakler		3.923	-	3.923	3.923	-	3.923
X. BAĞLI ORTAKLIKLAR (Net)	(I-h)	-	-	-	-	-	-
10.1 Konsolide Edilmeyen Mali Ortaklıklar		-	-	-	-	-	-
10.2 Konsolide Edilmeyen Mali Olmayan Ortaklıklar		-	-	-	-	-	-
XI. BİRLİKTE KONTROL EDİLEN ORTAKLIKLAR (İŞ ORTAKLIKLARI) (Net)		-	-	-	-	-	-
11.1 Öz kaynak Yöntemine Göre Muhasebeleştirilenler		-	-	-	-	-	-
11.2 Konsolide Edilmeyenler		-	-	-	-	-	-
11.2.1 Mali Ortaklıklar		-	-	-	-	-	-
11.2.2 Mali Olmayan Ortaklıklar		-	-	-	-	-	-
XII. KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR (Net)	(I-i)	994.615	2.981.366	3.975.981	910.569	2.784.737	3.695.306
12.1 Finansal Kiralama Alacakları		1.278.004	3.421.676	4.699.680	1.182.008	3.237.330	4.419.338
12.2 Faaliyet Kiralaması Alacakları		-	-	-	-	-	-
12.3 Diğer		-	-	-	-	-	-
12.4 Kazanılmamış Gelirler [-]		283.589	440.310	723.899	271.439	452.593	724.032
XIII. RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL VARLIKLAR	(I-j)	648.858	2.510	651.368	284.135	406	284.541
13.1 Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar		648.858	575	649.433	284.135	406	284.541
13.2 Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar		-	1.935	1.935	-	-	-
13.3 Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar		-	-	-	-	-	-
XIV. MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	(I-k)	793.600	2.530	796.130	860.758	2.596	863.354
XV. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net)	(I-l)	223.486	619	224.105	228.548	456	229.004
15.1 Sermaye		-	-	-	-	-	-
15.2 Diğer		223.486	619	224.105	228.548	456	229.004
XVI. YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER (Net)	(I-m)	-	-	-	-	-	-
XVII. VERGİ VARLIĞI		139.013	23.140	162.153	11.497	9.548	21.045
17.1 Cari Vergi Varlığı		-	-	-	-	-	-
17.2 Erstenmiş Vergi Varlığı	(I-n)	139.013	23.140	162.153	11.497	9.548	21.045
XVIII. SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIKLAR (Net)	(I-o)	179.866	-	179.866	158.652	-	158.652
18.1 Satış Amaçlı		179.866	-	179.866	158.652	-	158.652
18.2 Durdurulan Faaliyetlere İlişkin		-	-	-	-	-	-
XIX. DİĞER AKTİFLER	(I-p)	1.327.027	581.081	1.908.108	993.288	94.050	1.087.338
AKTİF TOPLAMI		126.645.682	125.821.498	252.467.180	121.923.419	96.773.179	218.696.598

AKBANK T.A.Ş.
1.31 ARALIK 2015 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE BİLANÇO (FİNANSAL DURUM TABLOLARI)
(Tutarlar Bin TL olarak ifade edilmiştir.)

PASİF KALEMLER	Dipnot (Beşinci Bölüm)	CARİ DÖNEM (31/12/2015)			ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2014)		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. MEVDUAT	(II-a)	68.978.602	80.492.216	149.470.818	65.253.709	67.040.347	122.294.076
1.1 Bankanın Dahil Olduğu Risk Grubunun Mevduatı	(VI)	2.435.612	1.848.224	4.283.836	2.093.788	1.358.897	3.452.685
1.2 Diğer		66.542.990	78.643.992	145.186.982	63.159.921	55.681.470	118.841.391
II. ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR	(II-b)	479.349	1.288.502	1.767.851	222.348	984.865	1.207.213
III. ALINAN KREDİLER	(II-c)	303.083	25.873.792	26.176.875	454.961	20.814.400	21.269.361
IV. PARA PİYASALARINA BORÇLAR		6.249.039	18.000.200	24.249.239	4.872.461	23.978.899	28.851.340
4.1 Bankalararası Para Piyasalarına Borçlar		60.031	-	60.031	441.722	-	441.722
4.2 İMKB Takasbank Piyasasına Borçlar		-	-	-	-	-	-
4.3 Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar		6.189.008	18.000.200	24.169.208	4.430.739	23.978.899	28.409.638
V. İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER (Net)	(II-d)	3.373.821	9.036.968	12.410.789	3.172.404	7.368.020	10.540.424
5.1 Bonolar		1.548.685	892.932	2.441.617	1.485.149	769.015	2.254.164
5.2 Vartığa Dayalı Menkul Kıymetler		-	-	-	-	-	-
5.3 Tahviller		1.825.136	8.144.036	9.969.172	1.687.255	6.599.005	8.286.260
VI. FONLAR		-	-	-	-	-	-
6.1 Müstakriz Fonları		-	-	-	-	-	-
6.2 Diğer		-	-	-	-	-	-
VII. MUHTELİF BORÇLAR		3.832.655	1.010.762	4.843.417	3.027.706	471.106	3.498.812
VIII. DİĞER YABANCI KAYNAKLAR	(II-e)	1.358.302	134.559	1.492.861	1.327.744	200.986	1.528.730
IX. FAKTÖRİNG BORÇLARI		-	-	-	-	-	-
X. KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR (Net)	(II-f)	-	-	-	-	-	-
10.1 Finansal Kiralama Borçları		-	-	-	-	-	-
10.2 Faaliyet Kiralaması Borçları		-	-	-	-	-	-
10.3 Diğer		-	-	-	-	-	-
10.4 Emellenmiş Finansal Kiralama Giderleri (-)		-	-	-	-	-	-
XI. RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR	(II-g)	-	158.960	158.960	-	105.952	105.952
11.1 Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar		-	157.528	157.528	-	105.952	105.952
11.2 Nakit Akis Riskinden Korunma Amaçlılar		-	1.432	1.432	-	-	-
11.3 Yünlündeki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar		-	-	-	-	-	-
XII. KARŞILIKLAR	(II-h)	2.500.234	695.462	3.195.696	2.108.801	544.825	2.653.626
12.1 Genel Karşılıklar		1.868.060	675.132	2.543.192	1.588.276	515.988	2.104.264
12.2 Yeniden Yapılanma Karşılığı		-	-	-	-	-	-
12.3 Çalışan Hakları Karşılığı		192.286	620	192.906	127.450	187	127.637
12.4 Sigorta Teknik Karşılıkları (Net)		-	-	-	-	-	-
12.5 Diğer Karşılıklar		439.888	19.710	459.598	393.075	28.650	421.725
XIII. VERGİ BORCU	(II-i)	607.179	78.604	685.783	528.243	78.757	607.000
13.1 Cari Vergi Borcu		607.179	21.152	628.331	522.289	31.129	553.418
13.2 Emellenmiş Vergi Borcu		-	57.452	57.452	5.954	47.628	53.582
XIV. SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIK BORÇLARI (Net)		-	-	-	-	-	-
14.1 Satış Amaçlı		-	-	-	-	-	-
14.2 Durdurulan Faaliyetlere İlişkin		-	-	-	-	-	-
XV. SERMAYE BENZERİ KREDİLER		-	-	-	-	-	-
XVI. ÖZKAYNAKLAR	(II-j)	28.527.127	(512.236)	28.014.891	26.257.874	(117.830)	26.140.044
16.1 Ödenmiş Sermaye		4.000.000	-	4.000.000	4.000.000	-	4.000.000
16.2 Sermaye Yedekleri		2.219.173	(512.236)	1.706.937	2.772.404	(117.830)	2.654.574
16.2.1 Hisse Senedi İhraç Primleri		1.700.000	-	1.700.000	1.700.000	-	1.700.000
16.2.2 Hisse Senedi İptal Karları		-	-	-	-	-	-
16.2.3 Menkul Değerler Değerleme Farkları	(II-k)	(627.540)	(486.868)	(1.114.408)	(181.747)	(88.432)	(270.179)
16.2.4 Maddi Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları		47.106	-	47.106	47.106	-	47.106
16.2.5 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.6 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller Yeniden Değerleme Farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.7 İştirakler, Bağlı Ort. ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. (İş Ort.) Bedelsiz Hiss e Senetleri		3.895	-	3.895	3.895	-	3.895
16.2.8 Riskten Korunma Fonları (Etkin kısım)		(293.262)	(25.368)	(278.630)	(202.742)	(29.398)	(232.140)
16.2.9 Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıkların Birikmiş Değerleme Farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.10 Diğer Sermaye Yedekleri		1.348.974	-	1.348.974	1.405.892	-	1.405.892
16.3 Kar Yedekleri		18.675.645	-	18.675.645	15.845.847	-	15.845.847
16.3.1 Yasal Yedekler		1.336.311	-	1.336.311	1.295.468	-	1.295.468
16.3.2 Sıradı Yedekleri		-	-	-	-	-	-
16.3.3 Olağanüstü Yedekler		16.772.396	-	16.772.396	14.150.654	-	14.150.654
16.3.4 Diğer Kar Yedekleri		566.938	-	566.938	399.725	-	399.725
16.4 Kar veya Zarar		3.632.190	-	3.632.190	3.639.523	-	3.639.523
16.4.1 Geçmiş Yıllar Karı / Zararı		402.833	-	402.833	260.884	-	260.884
16.4.2 Dönem Net Karı / Zararı		3.229.357	-	3.229.357	3.378.639	-	3.378.639
16.5 Azınlık Payları	(II-l)	119	-	119	100	-	100
PASİF TOPLAMI		116.209.391	136.257.789	252.467.180	107.226.251	111.470.347	218.696.598

AKBANK T.A.Ş.

II. 31 ARALIK 2015 TARİHİNDE SONA EREN DÖNEME İLİŞKİN KONSOLİDE GELİR TABLOSU
(Tutarlar Bin TL olarak ifade edilmiştir.)

GELİR VE GİDER KALEMLERİ		Dipnot (Beşinci Bölüm)	CARİ DÖNEM (01/01-31/12/2015)	ÖNCEKİ DÖNEM (01/01-31/12/2014)
I.	FAİZ GELİRLERİ	(III-a)	15.997.657	14.490.594
1.1	Kredilerden Alınan Faizler	(III-a-1)	12.367.124	10.595.948
1.2	Zararlı Karşılıklardan Alınan Faizler		58.992	2.915
1.3	Bankalardan Alınan Faizler	(III-a-2)	60.560	33.832
1.4	Para Piyasası İşlemlerinden Alınan Faizler		128.543	63.676
1.5	Menkul Değerlerden Alınan Faizler	(III-a-3)	3.052.027	3.718.611
1.5.1	Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklardan		9.422	6.628
1.5.2	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV		-	-
1.5.3	Satılmaya Hazır Finansal Varlıklardan		2.399.893	3.020.875
1.5.4	Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlardan		642.712	691.108
1.6	Finansal Kiralama Gelirleri		294.510	235.838
1.7	Diğer Faiz Gelirleri		35.901	39.764
II.	FAİZ GİDERLERİ	(III-b)	8.266.368	7.470.308
2.1	Mevduata Verilen Faizler	(III-b-4)	6.161.481	5.457.539
2.2	Kullanılan Kredilere Verilen Faizler	(III-b-1)	436.249	375.206
2.3	Para Piyasası İşlemlerine Verilen Faizler		899.474	1.002.028
2.4	İhraç Edilen Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	(III-b-3)	744.167	612.542
2.5	Diğer Faiz Giderleri		24.997	22.993
III.	NET FAİZ GELİRİ/GİDERİ (I - II)		7.731.289	7.220.278
IV.	NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRLERİ/GİDERLERİ		2.486.906	2.436.707
4.1	Alınan Ücret ve Komisyonlar		2.953.752	2.832.387
4.1.1	Gayri Nakdi Kredilerden		179.669	156.199
4.1.2	Diğer		2.774.083	2.676.188
4.2	Verilen Ücret ve Komisyonlar		466.846	395.680
4.2.1	Gayri Nakdi Kredilere		3.435	3.218
4.2.2	Diğer		463.411	392.462
V.	TEMETTÜ GELİRLERİ	(III-c)	2.275	1.381
VI.	TİCARİ KÂR / ZARAR (Net)	(III-d)	44.144	(75.474)
6.1	Sermaye Piyasası İşlemleri Kar/Zararı		226.135	7.21.224
6.2	Türev Finansal İşlemlerden Kar/Zarar		(580.609)	(1.313.027)
6.3	Kambiyo İşlemleri Kar/Zararı		420.620	516.327
VII.	DiĞER FAALİYET GELİRLERİ	(III-e)	613.927	633.895
VIII.	FAALİYET GELİRLERİ/GİDERLERİ TOPLAMI (III+IV+V+VI+VII)		10.900.543	10.214.795
IX.	KREDİ VE DiĞER ALACAKLAR DEĞER DÜŞÜŞ KARŞILIĞI (-)	(III-f)	2.343.664	2.074.858
X.	DiĞER FAALİYET GİDERLERİ (-)	(III-g)	4.357.805	3.806.435
XI.	NET FAALİYET KÂRI/ZARARI (VIII-IX-X)		4.179.072	4.333.492
XII.	BİRLEŞME İŞLEMİ SONRASINDA GELİR OLARAK KAYDEDİLEN FAZLA LİK TUTARI		-	-
XIII.	ÖZKAYNAK YÖNTEMİ UYGULANAN ORTAKLIKLARDAN KÂR/ZARAR		-	-
XIV.	NET PARASAL POZİSYON KÂRI/ZARARI		-	-
XV.	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (XI+...+XIV)		4.179.072	4.333.492
XVI.	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±)	(III-j)	949.706	954.844
16.1	Cari Vergi Karşılığı		919.344	1.109.941
16.2	Ertelenmiş Vergi Karşılığı		30.362	(155.095)
XVII.	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (XV+XVI)		3.229.366	3.378.644
XVIII.	DURDURULAN FAALİYETLERDEN GELİRLER		-	-
18.1	Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Gelirleri		-	-
18.2	İştirak, Bağlı Ortaklık ve Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ort.) Satış Karları		-	-
18.3	Diğer Durdurulan Faaliyet Gelirleri		-	-
XIX.	DURDURULAN FAALİYETLERDEN GİDERLER (-)		-	-
19.1	Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Giderleri		-	-
19.2	İştirak, Bağlı Ortaklık ve Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ort.) Satış Zararları		-	-
19.3	Diğer Durdurulan Faaliyet Giderleri		-	-
XX.	DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (XVIII-XIX)		-	-
XXI.	DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±)		-	-
21.1	Cari Vergi Karşılığı		-	-
21.2	Ertelenmiş Vergi Karşılığı		-	-
XXII.	DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (XX+XXI)		-	-
XXIII.	NET DÖNEM KÂRI/ZARARI (XVII+XXII)	(III-l)	3.229.366	3.378.644
23.1	Grupun Karı / Zararı		3.229.367	3.378.639
23.2	Azınlık Payları Karı / Zararı (-)	(III-h)	9	7
	Hisse Başına Kar / Zarar (Tam TL tutarı ile gösterilmiştir)		0,00807	0,00845

Türkiye İş Bankası A.Ş.

Konsolide Bilançosu (Finansal Durum Tablosu)

BİN TÜRK LİRASI								
Aktif Kalemler	Dipnot	CARİ DÖNEM (31/12/2015)			ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2014)			
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam	
I. NAKİT DEĞERLER VE MERKEZ BANKASI	V-I-a	3.329.033	29.160.943	32.489.976	4.762.412	20.381.135	25.143.547	
II. GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KAR/ZARARA YANSITILAN FV (Net)	V-I-b	1.160.527	1.342.922	2.503.449	1.367.861	892.309	2.260.170	
2.1 Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar		1.160.527	1.342.922	2.503.449	1.367.861	892.309	2.260.170	
2.1.1 Devlet Borçlanma Senetleri		391.672	9.064	400.736	480.074	10.254	490.328	
2.1.2 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		79.367	121	79.488	69.843	0	69.843	
2.1.3 Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Varlıklar		149.282	1.302.717	1.451.999	231.499	849.572	1.081.071	
2.1.4 Diğer Menkul Değerler		540.206	31.020	571.226	586.445	32.483	618.928	
2.2 Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV		0	0	0	0	0	0	
2.2.1 Devlet Borçlanma Senetleri		0	0	0	0	0	0	
2.2.2 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		0	0	0	0	0	0	
2.2.3 Krediler		0	0	0	0	0	0	
2.2.4 Diğer Menkul Değerler		0	0	0	0	0	0	
III. BANKALAR	V-I-c	1.658.379	4.717.715	6.376.094	3.409.819	2.596.638	6.006.457	
IV. PARA PİYASALARINDAN ALACAKLAR		1.297.194	11.009	1.308.203	256.548	7.011	263.559	
4.1 Bankalararası Para Piyasasından Alacaklar		0	0	0	0	0	0	
4.2 İMKB Takasbank Piyasasından Alacaklar		1.287.534	0	1.287.534	210.109	0	210.109	
4.3 Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar		9.660	11.009	20.669	46.439	7.011	53.450	
V. SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR (Net)	V-I-d	35.679.613	11.329.729	47.009.342	37.461.468	8.215.661	45.677.129	
5.1 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		82.660	266.500	349.160	94.073	6.492	100.565	
5.2 Devlet Borçlanma Senetleri		34.968.833	9.802.942	44.771.775	36.694.393	7.184.137	43.878.530	
5.3 Diğer Menkul Değerler		628.120	1.260.287	1.888.407	673.002	1.025.032	1.698.034	
VI. KREDİLER VE ALACAKLAR	V-I-e	116.229.454	77.708.373	193.937.827	103.048.356	65.279.732	168.328.088	
6.1 Krediler ve Alacaklar		115.215.974	77.693.485	192.909.459	102.362.890	65.270.402	167.633.292	
6.1.1 Bankanın Dahil Olduğu Risk Grubuna Kullanılan Krediler		159.179	167.032	326.211	117.710	327.516	445.226	
6.1.2 Devlet Borçlanma Senetleri		0	0	0	0	0	0	
6.1.3 Diğer		115.056.795	77.526.453	192.583.248	102.245.180	64.942.886	167.188.066	
6.2 Takipteki Krediler		3.791.534	128.697	3.920.231	2.579.077	120.424	2.699.501	
6.3 Özel Karşılıklar (-)		2.778.054	113.809	2.891.863	1.893.611	111.094	2.004.705	
VII. FAKTÖRİNG ALACAKLARI		1.617.795	333.483	1.951.278	1.203.167	230.042	1.433.209	
VIII. VADEYE KADAR ELDE TUTULACAK YATIRIMLAR (Net)	V-I-f	4.224.904	272.513	4.497.417	1.340.853	51.007	1.391.860	
8.1 Devlet Borçlanma Senetleri		4.153.244	157.408	4.310.652	1.307.192	0	1.307.192	
8.2 Diğer Menkul Değerler		71.660	115.105	186.765	33.661	51.007	84.668	
IX. İSTİRAKLER (Net)	V-I-g	166.792	0	166.792	800.199	0	800.199	
9.1 Özkaynak Yöntemine Göre Muhasebeleştirilenler		126.240	0	126.240	111.422	0	111.422	
9.2 Konsolide Edilmeyenler		40.552	0	40.552	688.777	0	688.777	
9.2.1 Mali İstirakler		0	0	0	0	0	0	
9.2.2 Mali Olmayan İstirakler		40.552	0	40.552	688.777	0	688.777	
X. BAÇLI ORTAKLIKLAR (Net)	V-I-h	4.779.842	0	4.779.842	4.810.446	0	4.810.446	
10.1 Konsolide Edilmeyen Mali Ortaklıklar		0	0	0	0	0	0	
10.2 Konsolide Edilmeyen Mali Olmayan Ortaklıklar		4.779.842	0	4.779.842	4.810.446	0	4.810.446	
XI. BİRLİKTE KONTROL EDİLEN ORTAKLIKLAR (İŞ ORTAKLIKLARI) (Net)	V-I-i	2.260	0	2.260	510	0	510	
11.1 Özkaynak Yöntemine Göre Muhasebeleştirilenler		0	0	0	0	0	0	
11.2 Konsolide Edilmeyenler		2.260	0	2.260	510	0	510	
11.2.1 Mali Ortaklıklar		0	0	0	0	0	0	
11.2.2 Mali Olmayan Ortaklıklar		2.260	0	2.260	510	0	510	
XII. KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR	V-I-j	1.147.324	2.051.987	3.199.311	933.928	1.812.271	2.746.199	
12.1 Finansal Kiralama Alacakları		1.379.133	2.300.673	3.680.006	1.137.663	2.081.338	3.219.001	
12.2 Faaliyet Kiralaması Alacakları		2.776	0	2.776	2.362	0	2.362	
12.3 Diğer		0	0	0	0	0	0	
12.4 Kazanılmamış Gelirler (-)		234.585	248.886	483.471	206.087	269.067	475.154	
XIII. RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL VARLIKLAR	V-I-k	0	4.093	4.093	0	0	0	
13.1 Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçları		0	4.093	4.093	0	0	0	
13.2 Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçları		0	0	0	0	0	0	
13.3 Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçları		0	0	0	0	0	0	
XIV. HADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	V-I-l	5.817.603	51.059	5.868.662	2.300.532	83.156	2.383.688	
XV. HADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net)	V-I-m	457.906	48.855	506.761	374.598	6.899	381.497	
15.1 Şerhiye		35.974	0	35.974	35.974	0	35.974	
15.2 Diğer		421.932	48.855	470.787	338.624	6.899	345.523	
XVI. YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER (Net)	V-I-n	2.962.675	0	2.962.675	2.698.312	0	2.698.312	
XVII. VERGİ VARLIĞI	V-I-o	632.442	21.545	653.987	645.923	15.049	660.972	
17.1 Cari Vergi Varlığı		51.752	10.374	62.126	29.060	4.676	33.736	
17.2 Ertelenmiş Vergi Varlığı		580.690	11.171	591.861	616.863	10.373	627.236	
XVIII. SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIKLAR (Net)	V-I-p	55.522	11.797	67.319	65.908	85	65.993	
18.1 Satış Amaçlı		55.522	11.797	67.319	65.908	85	65.993	
18.2 Durdurulan Faaliyetlere İlişkin		0	0	0	0	0	0	
XIX. DİĞER AKTİFLER	V-I-q	14.430.339	2.783.345	17.213.684	10.834.402	1.186.995	12.021.397	
AKTİF TOPLAMI		195.649.604	129.849.368	325.498.972	176.315.242	100.757.990	277.073.232	

Türkiye İş Bankası A.Ş.

Konsolide Bilançosu (Finansal Durum Tablosu)

PASİF KALEMLER	Dipnot	CARİ DÖNEM (31/12/2015)			ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2014)		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
		I. MEVDUAT	V-II-a	71.476.389	82.724.901	154.201.290	72.045.192
1.1 Bankanın Dahil Olduğu Risk Grubunun Mevduatı		499.932	2.996.451	3.496.383	560.159	2.639.078	3.199.237
1.2 Diğer		70.976.457	79.728.450	150.704.907	71.485.033	59.816.956	131.301.989
II. ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR	V-II-b	434.206	771.942	1.206.148	260.929	488.912	749.841
III. ALINAN KREDİLER	V-II-c	4.572.972	40.895.562	45.468.534	5.094.210	28.965.797	34.060.007
IV. PARA PİYASALARINA BORÇLAR		21.440.842	3.183.591	24.624.433	19.104.474	3.200.295	22.304.769
4.1 Bankalararası Para Piyasalarına Borçlar		0	0	0	0	0	0
4.2 MKB Takasbank Piyasasına Borçlar		1.788.893	0	1.788.893	2.291.363	0	2.291.363
4.3 Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar		19.651.949	3.183.591	22.835.540	16.813.111	3.200.295	20.013.406
V. İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER (Net)	V-II-ç	8.612.253	15.467.305	24.079.558	6.146.268	12.450.824	18.597.092
5.1 Bonolar		7.461.176	1.927.381	9.388.557	4.561.693	2.339.748	6.901.441
5.2 Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler		0	0	0	0	0	0
5.3 Tahviller		1.151.077	13.539.924	14.691.001	1.584.575	10.111.076	11.695.651
VI. FONLAR		1.690	28.987	30.677	623	38.458	39.081
6.1 Müstakriz Fonlar		1.690	28.987	30.677	623	38.458	39.081
6.2 Diğer		0	0	0	0	0	0
VII. MUHTELİF BORÇLAR		16.618.658	1.222.965	17.841.623	13.547.566	847.934	14.395.500
VIII. DİĞER YABANCI KAYNAKLAR	V-II-e	2.050.090	819.637	2.869.727	1.483.272	1.714.707	3.197.979
IX. FAKTÖRİNG BORÇLARI		0	0	0	0	0	0
X. KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR	V-II-f	0	0	0	0	0	0
10.1 Finansal Kiralama Borçları		0	0	0	0	0	0
10.2 Faaliyet Kiralaması Borçları		0	0	0	0	0	0
10.3 Diğer		0	0	0	0	0	0
10.4 Ertelenmiş Finansal Kiralama Giderleri (-)		0	0	0	0	0	0
XI. RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR	V-II-g	0	5.799	5.799	0	0	0
11.1 Gerçekleştireceği Riskten Korunma Amaçlılar		0	5.799	5.799	0	0	0
11.2 Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar		0	0	0	0	0	0
11.3 Yurt dışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar		0	0	0	0	0	0
XII. KARŞILIKLAR	V-II-ğ	12.596.043	966.251	13.562.294	11.272.580	810.935	12.083.515
12.1 Genel Karşılıklar		2.972.728	42.664	3.015.392	2.447.646	32.124	2.479.770
12.2 Yeniden Yapılanma Karşılığı		0	0	0	0	0	0
12.3 Çalışan Hakları Karşılığı		613.598	2.051	615.649	522.159	1.817	523.976
12.4 Sigorta Teknik Karşılıklar (Net)		5.231.611	898.929	6.130.540	4.533.412	753.987	5.287.399
12.5 Diğer Karşılıklar		3.778.106	22.607	3.800.713	3.769.363	23.007	3.792.370
XIII. VERGİ BORCU	V-II-h	719.474	12.920	732.394	752.251	2.556	754.807
13.1 Cari Vergi Borcu		713.575	12.920	726.495	745.675	2.556	748.231
13.2 Ertelenmiş Vergi Borcu		5.899	0	5.899	6.576	0	6.576
XIV. SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIK BORÇLARI (Net)	V-II-ı	0	0	0	0	0	0
14.1 Satış Amaçlı		0	0	0	0	0	0
14.2 Durdurulan Faaliyetlere İlişkin		0	0	0	0	0	0
XV. SERMAYE BENZERİ KREDİLER	V-II-i	0	4.192.969	4.192.969	0	3.384.849	3.384.849
XVI. ÖZKAYNAKLAR	V-II-j	36.544.375	139.151	36.683.526	32.618.652	385.914	33.004.566
16.1 Ödenmiş Sermaye		4.500.000	0	4.500.000	4.500.000	0	4.500.000
16.2 Sermaye Yedekleri		5.516.657	45.977	5.562.634	4.746.508	331.840	5.078.348
16.2.1 Hisse Senedi İhraç Primleri		33.941	0	33.941	33.941	0	33.941
16.2.2 Hisse Senedi iptal Karları		0	0	0	0	0	0
16.2.3 Menkul Değerler Değerleme Farkları		1.191.800	44.411	1.236.211	3.107.282	331.840	3.439.122
16.2.4 Maddi Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları		2.707.478	1566	2.709.044	0	0	0
16.2.5 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları		0	0	0	0	0	0
16.2.6 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller Yeniden Değerleme Farkları		0	0	0	0	0	0
16.2.7 İştirakler, Bağlı Ort. ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. (İş Ort.) Bedelsiz Hisse Senetleri		-1.179	0	-1.179	-1.179	0	-1.179
16.2.8 Riskten Korunma Fonları (Etkin kısım)		0	0	0	0	0	0
16.2.9 Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıkların Birlikte Değerleme Farkları		0	0	0	0	0	0
16.2.10 Diğer Sermaye Yedekleri		1.584.617	0	1.584.617	1.606.464	0	1.606.464
16.3 Kar Yedekleri		18.567.313	180.783	18.748.096	15.811.864	113.192	15.925.056
16.3.1 Yasal Yedekler		2.773.526	1.363	2.774.889	2.510.521	1.106	2.511.627
16.3.2 Statü Yedekleri		71.201	0	71.201	64.234	0	64.234
16.3.3 Olağanüstü Yedekler		15.770.545	26.761	15.797.306	13.278.217	22.129	13.300.346
16.3.4 Diğer Kar Yedekleri		-47.959	152.659	104.700	-41.108	89.957	48.849
16.4 Kar veya Zarar		3.402.686	-91.074	3.311.612	3.503.004	-87.426	3.415.578
16.4.1 Geçmiş Yıllar Kar/Zararı		73.186	-92.314	-19.128	-54.198	-53.943	-108.141
16.4.2 Dönem Net Kar/Zararı		3.329.500	1.240	3.330.740	3.557.202	-33.483	3.523.719
16.5 Azınlık Payları	V-II-k	4.557.719	3.465	4.561.184	4.057.276	28.308	4.085.584
PASİF TOPLAMI		175.066.992	150.431.980	325.498.972	162.326.017	114.747.215	277.073.232

Türkiye İş Bankası A.Ş.

Konsolide Nazım Hesaplar Tablosu

		BİN TÜRK LİRASI					
		CARİ DÖNEM (31/12/2015)			ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2014)		
Dipnot		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
A.	BİLANÇO DIŞİ YÜKÜMLÜLÜKLER (I+II+III)	101.375.370	157.624.155	258.999.525	85.747.317	109.096.113	194.843.430
I.	GARANTİ ve KEFALETLER	V-III 20.849.553	32.062.712	52.912.265	18.327.481	26.335.832	44.663.313
11	Teminat Mektupları	20.561.735	19.279.873	39.841.608	18.080.951	16.568.615	34.649.566
11.1	Devlet İhale Kanunu Kapsamına Girenler	804.216	2.524.859	3.329.075	741.815	2.975.340	3.717.155
11.2	Dış Ticaret İşlemleri Dolayısıyla Verilenler	3.540.122	6.843.585	10.383.707	3.205.517	5.001.864	8.207.381
11.3	Diğer Teminat Mektupları	16.217.397	9.911.429	26.128.826	14.133.619	8.591.411	22.725.030
12	Banka Kredileri	4.821	950.759	955.580	9.813	1.219.918	1.229.731
12.1	İthalat Kabul Kredileri	0	135.844	135.844	0	413.697	413.697
12.2	Diğer Banka Kabulleri	4.821	814.915	819.736	9.813	806.221	816.034
13	Akreditifler	5.655	10.900.839	10.906.494	0	7.763.406	7.763.406
13.1	Belgeli Akreditifler	5.067	8.404.696	8.409.763	0	5.580.303	5.580.303
13.2	Diğer Akreditifler	588	2.496.143	2.496.731	0	2.183.103	2.183.103
14	Garanti Verilen Prefinansmanlar	0	0	0	0	0	0
15	Cirolar	0	0	0	0	0	0
15.1	T.C. Merkez Bankasına Cirolar	0	0	0	0	0	0
15.2	Diğer Cirolar	0	0	0	0	0	0
16	Menkul Kıymetlerin Satım Garantilerimizden	0	0	0	0	0	0
17	Faktoring Garantilerimizden	50.022	14.269	64.291	88.602	11.941	100.543
18	Diğer Garantilerimizden	227.320	916.972	1.144.292	148.115	771.952	920.067
19	Diğer Kefaletlerimizden	0	0	0	0	0	0
II.	TAAHHÜTLER	43.118.249	15.796.161	58.914.410	41.486.251	10.949.790	52.436.041
21	Cayılamaz Taahhütler	42.559.743	5.229.275	47.789.018	40.998.494	2.863.091	43.861.585
21.1	Vadeli Aktif Değerler Alım Satım Taahhütleri	208.436	3.063.854	3.272.290	67.689	977.497	1.045.186
21.2	Vadeli Mevduat Alım Satım Taahhütleri	0	0	0	0	0	0
21.3	İştir. ve Bağı. Ort. Ser. İst. Taahhütleri	0	0	0	0	121.296	121.296
21.4	Kul. Gar. Kredi Tahsis Taahhütleri	10.355.068	427.173	10.782.241	9.429.052	527.744	9.956.796
21.5	Men. Kıymetlerin Aracılık Taahhütleri	0	0	0	0	0	0
21.6	Zorunlu Karşılık Ödeme Taahhüdü	0	0	0	0	0	0
21.7	Çekler İçin Ödeme Taahhütleri	5.654.056	0	5.654.056	5.875.007	0	5.875.007
21.8	İhracat Taahhütlerinden Kaynaklanan Vergi ve Fon Yükümlülükleri	11.630	0	11.630	17.932	0	17.932
21.9	Kredi Kartı Harcama Limit Taahhütleri	21.219.999	0	21.219.999	20.489.527	0	20.489.527
21.10	Kredi Kartları ve Bankacılık Hizmetlerine İlişkin Promosyon Uyg. Taah.	100.470	0	100.470	93.072	0	93.072
21.11	Açığa Menkul Kıymet Satış Taahhütlerinden Alacaklar	0	0	0	0	0	0
21.12	Açığa Menkul Kıymet Satış Taahhütlerinden Borçlar	12.960	0	12.960	9.784	0	9.784
21.13	Diğer Cayılamaz Taahhütler	4.997.124	1.738.248	6.735.372	5.016.431	1.236.554	6.252.985
22	Cayılabilir Taahhütler	558.506	10.566.886	11.125.392	487.757	8.086.699	8.574.456
22.1	Cayılabilir Kredi Tahsis Taahhütleri	558.506	10.566.886	11.125.392	487.757	8.086.699	8.574.456
22.2	Diğer Cayılabilir Taahhütler	0	0	0	0	0	0
III.	TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR	37.407.568	109.765.282	147.172.850	25.933.585	71.810.491	97.744.076
31	Risken Korunma Amaçlı Türev Finansal Araçlar	0	4.689.900	4.689.900	0	0	0
31.1	Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	0	4.689.900	4.689.900	0	0	0
31.2	Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	0	0	0	0	0	0
31.3	Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	0	0	0	0	0	0
32	Alım Satım Amaçlı İşlemler	37.407.568	105.075.382	142.482.950	25.933.585	71.810.491	97.744.076

Türkiye Garanti Bankası Anonim Şirketi
31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Bilanço (Finansal Durum Tablosu)

AKTİF KALEMLER	Dipnot	CARI DÖNEM			ÖNCEKİ DÖNEM		
		12/31/2011			12/31/2010		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. NAKİT DEĞERLER VE MERKEZ BANKASI	(5.1.1)	1,589,491	6,671,660	8,261,151	3,162,714	4,347,318	7,510,032
II. GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KAR/ZARARA YANSITILAN FV (Net)	(5.1.2)	430,934	1,225,908	1,656,842	763,782	216,213	979,915
2.1 Alın Salım Amaçlı Finansal Varlıklar		430,934	1,225,908	1,656,842	763,782	216,213	979,915
2.1.1 Devlet Bonölanına Senetleri		179,828	762,198	942,026	556,878	15,929	572,807
2.1.2 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		17,901	-	17,901	6,993	-	6,993
2.1.3 Alın Salım Amaçlı Türev Finansal Varlıklar		190,428	460,554	650,982	191,829	200,284	392,113
2.1.4 Diğer Menkul Değerler		42,777	3,156	45,933	8,002	-	8,002
2.2 Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV		-	-	-	-	-	-
2.2.1 Devlet Bonölanına Senetleri		-	-	-	-	-	-
2.2.2 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		-	-	-	-	-	-
2.2.3 Krediler		-	-	-	-	-	-
2.2.4 Diğer Menkul Değerler		-	-	-	-	-	-
III. BANKALAR	(5.1.3)	2,102,492	12,241,459	14,343,951	2,500,227	5,820,958	8,321,185
IV. PARA PİYASALARINDAN ALACAKLAR		-	-	-	-	-	-
4.1 Bankalararası Para Piyasasından Alacaklar		-	-	-	-	-	-
4.2 İMKB Takasbank Piyasasından Alacaklar		-	-	-	-	-	-
4.3 Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar		-	-	-	-	-	-
V. SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR (Net)	(5.1.4)	27,257,001	1,542,643	28,799,644	29,851,339	2,484,871	32,336,218
5.1 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		23,865	1,706	25,571	60,131	68,692	128,823
5.2 Devlet Bonölanına Senetleri		26,234,437	173,268	26,407,705	28,743,514	964,406	29,707,920
5.3 Diğer Menkul Değerler		998,699	1,367,669	2,366,368	1,047,694	1,451,863	2,499,557
VI. KREDİLER VE ALACAKLAR	(5.1.5)	49,618,481	34,194,821	83,813,302	37,297,159	27,530,151	64,827,318
6.1 Krediler ve Alacaklar		49,338,109	34,194,821	83,532,930	36,945,599	27,530,151	64,475,750
6.1.1 Bankanın Dahil Olmadığı Risk Grubuna Kullanılan Krediler	(5.7)	295,961	1,167,853	1,463,814	105,221	1,319,974	1,425,195
6.1.2 Devlet Bonölanına Senetleri		-	-	-	-	-	-
6.1.3 Diğer		49,042,148	33,026,968	82,069,116	36,840,378	26,210,177	63,050,555
6.2 Takipteki Krediler		1,532,087	-	1,532,087	1,039,109	-	1,039,109
6.3 Çeşitli Karşılıklar (-)		1,251,715	-	1,251,715	1,587,549	-	1,587,549
VII. FAKTÖRİNG ALACAKLARI		-	-	-	-	-	-
VIII. VADEYE KADAR ELDE TUTULACAK YATIRIMLAR (Net)	(5.1.6)	3,176,043	1,610,487	4,786,530	4,580,741	1,313,190	5,893,931
8.1 Devlet Bonölanına Senetleri		3,170,068	1,610,487	4,780,555	4,576,594	1,313,190	5,889,784
8.2 Diğer Menkul Değerler		5,975	-	5,975	4,147	-	4,147
IX. İSTRAKLER (Net)	(5.1.7)	19,834	-	19,834	29,512	-	29,512
9.1 Çökünme Yöntemine Göre Muhasebeleştirilenler		-	-	-	-	-	-
9.2 Konsolide Edilmeyenler		19,834	-	19,834	29,512	-	29,512
9.2.1 Mali İstirakler		18,120	-	18,120	27,798	-	27,798
9.2.2 Mali Olmayan İstirakler		1,714	-	1,714	1,714	-	1,714
X. BAĞLI ORTAKLIKLAR (Net)	(5.1.8)	408,780	1,759,796	2,168,576	292,722	1,362,412	1,655,134
10.1 Konsolide Edilmeyen Mali Ortaklıklar		34,695	1,759,796	2,064,491	274,906	1,362,412	1,637,318
10.2 Konsolide Edilmeyen Mali Olmayan Ortaklıklar		104,085	-	104,085	17,816	-	17,816
XI. BİRLİKTE KONTROL EDİLEN ORTAKLIKLAR (İŞ ORTAKLIKLARI) (Net)	(5.1.9)	-	-	-	-	-	-
11.1 Çökünme Yöntemine Göre Muhasebeleştirilenler		-	-	-	-	-	-
11.2 Konsolide Edilmeyenler		-	-	-	-	-	-
11.2.1 Mali Ortaklıklar		-	-	-	-	-	-
11.2.2 Mali Olmayan Ortaklıklar		-	-	-	-	-	-
XII. KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR	(5.1.10)	-	-	-	-	-	-
12.1 Finansal Kiralama Alacakları		-	-	-	-	-	-
12.2 Faaliyet Kiralama Alacakları		-	-	-	-	-	-
12.3 Diğer		-	-	-	-	-	-
12.4 Kazanılmamış Gelirler (-)		-	-	-	-	-	-
XIII. RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL VARLIKLAR	(5.1.11)	-	129,335	129,335	-	-	-
13.1 Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar		-	129,335	129,335	-	-	-
13.2 Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar		-	-	-	-	-	-
13.3 Yurtiçindekiler Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar		-	-	-	-	-	-
XIV. MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	(5.1.12)	1,243,531	80	1,243,611	1,208,888	425	1,201,313
XV. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net)	(5.1.13)	55,550	-	55,550	30,527	-	30,527
15.1 Sermiye		-	-	-	-	-	-
15.2 Diğer		55,550	-	55,550	30,527	-	30,527
XVI. YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER (Net)	(5.1.14)	-	-	-	-	-	-
XVII. VERGİ VARLIĞI		6,359	-	6,359	117,224	-	117,224
17.1 Çeşitli Vergi Varlığı		6,359	-	6,359	117,224	-	117,224
17.2 Erteleme Vergi Varlığı	(5.1.15)	-	-	-	-	-	-
XVIII. SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIKLAR (Net)	(5.1.16)	121,759	-	121,759	98,056	-	98,056
18.1 Satış Amaçlı		121,759	-	121,759	98,056	-	98,056
18.2 Durdurulan Faaliyetlere İlişkin		-	-	-	-	-	-
XIX. DİĞER AKTİFLER	(5.1.17)	1,128,823	107,174	1,235,997	928,019	45,778	973,792
AKTİF TOPLAMI		87,159,078	59,483,363	146,642,441	88,852,830	43,121,311	123,974,141

İçerdiği rakamlara ve diğerler bu finansal tablonun tamamına bir özetlerdir

Türkiye Garanti Bankası Anonim Şirketi
31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Bilanço (Finansal Durum Tablosu)

		BİN TÜRK LİRASI						
		CARİ DÖNEM			ÖNCEKİ DÖNEM			
PASIF KALEMLER		Dipnot	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
			12/31/2011			12/31/2010		
I.	MEVDUAT	(5.2.1)	47.777.457	36.765.318	84.542.775	44.060.765	28.657.654	72.718.419
1.1	Bankanın Dahil Olduğu Risk Grubunun Medvath	(5.7)	602.101	1.234.981	1.837.082	522.780	645.512	1.168.292
1.2	Diğer		47.175.356	35.530.337	82.705.693	43.537.985	28.012.142	71.550.127
II.	ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR	(5.2.2)	495.160	279.157	774.317	243.549	217.594	461.143
III.	ALINAN KREDİLER	(5.2.3)	4.384.363	16.139.154	20.523.517	5.113.873	11.519.439	16.633.312
IV.	PARA PİYASALARINA BORÇLAR	(5.2.4)	8.338.618	2.616.373	10.954.991	10.370.745	883.398	11.254.143
4.1	Bankalararası Para Piyasasına Borçlar		-	-	-	-	-	-
4.2	İMKB Takasbank Piyasasına Borçlar		-	-	-	33.506	-	33.506
4.3	Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar		8.338.618	2.616.373	10.954.991	10.337.239	883.398	11.220.637
V.	İBRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER (Net)	(5.2.4)	2.082.601	1.621.496	3.704.097	-	-	-
5.1	Borçlar		2.082.601	-	2.082.601	-	-	-
5.2	Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler		-	-	-	-	-	-
5.3	Tahviller		-	1.621.496	1.621.496	-	-	-
VI.	FONLAR		-	-	-	-	-	-
6.1	Müstakir Fonlar		-	-	-	-	-	-
6.2	Diğer		-	-	-	-	-	-
VII.	MUHTELİF BORÇLAR	(5.2.4.3)	3.481.891	75.440	3.557.331	2.914.888	27.695	2.942.573
VIII.	DİĞER YABANCI KAYNAKLAR		676.487	1.153.312	1.829.719	766.328	253.286	1.019.614
IX.	FAKTÖRİNG BORÇLARI		-	-	-	-	-	-
X.	KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR	(5.2.5)	1	4	5	246	111	357
10.1	Finansal Kiralama Borçları		1	4	5	265	116	381
10.2	Faaliyet Kiralama Borçları		-	-	-	-	-	-
10.3	Diğer		-	-	-	-	-	-
10.4	Ertelemiş Finansal Kiralama Güderleri (-)		-	-	-	19	5	24
XI.	RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR	(5.2.6)	-	782	782	-	2.347	2.347
11.1	Geçerli Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçları		-	-	-	-	-	-
11.2	Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçları		-	782	782	-	2.347	2.347
11.3	Yatırımdaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçları		-	-	-	-	-	-
XII.	KARŞILIKLAR	(5.2.7)	1.795.843	35.363	1.831.206	1.329.151	31.297	1.360.448
12.1	Genel Karşılıklar		979.797	34.152	1.013.949	593.530	28.735	622.265
12.2	Yeniden Yapılandırma Karşılığı		-	-	-	-	-	-
12.3	Çalışan Hakları Karşılığı		266.805	-	266.805	285.708	-	285.708
12.4	Sigorta Teknik Karşılıkları (Net)		-	-	-	-	-	-
12.5	Diğer Karşılıklar		549.241	1.151	550.392	449.913	2.562	452.475
XIII.	VERGİ BORCU	(5.2.8)	265.165	235	265.400	324.821	158	324.979
13.1	Carı Vergi Borcu		265.165	235	265.400	324.821	158	324.979
13.2	Ertelemiş Vergi Borcu		-	-	-	-	-	-
XIV.	SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIK BORÇLARI (Net)	(5.2.9)	-	-	-	-	-	-
14.1	Satış Amaçlı		-	-	-	-	-	-
14.2	Durdurulan Faaliyetlere İlişkin		-	-	-	-	-	-
XV.	SERMAYE BENZERİ KREDİLER	(5.2.10)	-	1.081.482	1.081.482	-	884.726	884.726
XVI.	ÖZKAYNAKLAR	(5.2.11)	17.104.283	472.536	17.576.819	15.999.081	432.679	16.431.680
16.1	Ödenmiş Sermaye		4.200.000	-	4.200.000	4.200.000	-	4.200.000
16.2	Sermaye Yedekleri		1.503.041	427.157	1.930.198	2.877.281	416.896	3.294.177
16.2.1	Hisse Sermizi İhracı Prizmleri		11.880	-	11.880	11.880	-	11.880
16.2.2	Hisse Sermizi İptal Karşılığı		-	-	-	-	-	-
16.2.3	Menkul Değerler Değerleme Farkları		180.988	427.546	608.534	1.505.432	418.378	1.973.810
16.2.4	Maddeli Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları		598.953	-	598.953	598.187	-	598.187
16.2.5	Maddeli Olmayan Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.6	Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller Yeniden Değerleme Farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.7	İştirakler, Bağlı Ört. ve Birlikte Kontrol Edilen Ört. (İş Ört.) Bedelsiz Hisse Sermizleri		1.891	-	1.891	2.453	-	2.453
16.2.8	Risikto Korunma Fonları (Elkin kısmı)		(63.225)	(389)	(63.614)	(63.225)	(1.482)	(64.707)
16.2.9	Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıkları Birikmiş Değerleme Farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.10	Diğer Sermaye Yedekleri		772.554	-	772.554	772.554	-	772.554
16.3	Kâr Yedekleri		8.330.667	45.379	8.376.046	5.793.756	15.783	5.809.539
16.3.1	Yasal Yedekler		716.363	6.940	723.303	524.173	4.283	528.456
16.3.2	Statü Yedekleri		-	-	-	-	-	-
16.3.3	Diğer Yasal Yedekler		7.612.215	-	7.612.215	5.269.583	-	5.269.583
16.3.4	Diğer Kâr Yedekleri		2.089	38.439	40.528	1.074	11.500	12.574
16.4	Kâr veya Zarar		3.070.575	-	3.070.575	3.127.964	-	3.127.964
16.4.1	Geçmiş Yıllar Kâr/Zararı		-	-	-	-	-	-
16.4.2	Dönem Net Kâr/Zararı		3.070.575	-	3.070.575	3.127.964	-	3.127.964
PASIF TOPLAMI			86.401.929	68.240.512	146.642.441	81.063.367	42.910.774	123.974.141

Türkiye Garanti Bankası Anonim Şirketi
31 Aralık 2011 Tarihi İtibarıyla Bilanço Dışı Yükümlülükler

A. BİLANÇO DIŞİ YÜKÜMLÜLÜKLER (I+II+III)	Dönem	BİR TÜRK LİRASI					
		CARİ DÖNEM			ÖNCEKİ DÖNEM		
		12/31/2011	12/31/2010	Toplam	12/31/2011	12/31/2010	Toplam
I. GARANTİ VE KEFALETLER (5.3.1)		5.882.261	15.219.237	21.021.498	4.858.872	19.739.983	15.689.799
1.1	Sermiz Mektuplar	5.730.004	9.134.092	14.872.596	4.851.727	7.155.139	12.136.865
1.1.1	Devlet Baki Kurumu Kayıtlarına Göreler	-	-	-	-	-	-
1.1.2	Diğer Temsil İşlemleri Çalyayışa Verilenler	431.028	298.493	807.407	730.480	272.075	622.475
1.1.3	Diğer Sermiz Mektupları	5.305.056	8.835.213	14.224.089	4.037.327	6.883.064	11.484.390
1.2	Banka Kredileri	3.057	511.863	515.520	-	164.126	164.126
1.2.1	İhtisat Kredi Kredileri	1.206	511.863	513.568	-	164.126	164.126
1.2.2	Diğer Banka Kredileri	1.851	-	1.852	-	-	-
1.3	Arsenitler	11.059	5.522.456	5.533.515	7.150	3.264.874	3.262.864
1.3.1	Bilgiyel Arsenitler	-	-	-	-	-	-
1.3.2	Diğer Arsenitler	11.059	5.522.456	5.533.515	7.150	3.264.874	3.262.864
1.4	Garanti Verilen Profesyoneller	-	-	-	-	-	-
1.5	Çocuklar	-	-	-	-	-	-
1.5.1	T.C. Merkez Bankasına Çinler	-	-	-	-	-	-
1.5.2	Diğer Çinler	-	-	-	-	-	-
1.6	Menkul Kay. İ. Satın Alma Garantilerinden	-	-	-	-	-	-
1.7	Faktoring Garantilerinden	-	-	-	-	-	-
1.8	Diğer Garantilerden	-	73.228	73.228	-	56.738	56.738
II. TAARHİTLER (5.3.1)		32.899.119	60.470.829	92.529.938	28.106.498	5.485.180	29.591.678
2.1	Çalışmalar Taahhütleri	23.830.190	8.513.450	32.143.640	20.108.488	5.484.511	25.592.999
2.1.1	Yatırımların Karşılıklı Alın Satım Taahhütleri	1.880.218	1.204.271	3.084.587	235.721	1.203.602	1.789.413
2.1.2	Yatırımların Karşılıklı Alın Satım Taahhütleri	209	599.209	599.708	-	24.450	24.450
2.1.3	İstisna ve Risk Olm. Ser. İst. Taahhütleri	1.000	19.407	19.407	2.000	9.373	11.373
2.1.4	Kat. Gar. Kred. İstisna Taahhütleri	4.688.162	5.948.547	10.634.729	4.345.824	2.879.006	6.024.830
2.1.5	Men. İy. İst. Arasındaki Taahhütleri	-	-	-	-	-	-
2.1.6	Zararlı Kurum Ödene. Taahhütleri	-	-	-	-	-	-
2.1.7	Çalışanların Ödene. Taahhütleri	2.230.853	-	2.230.853	1.818.095	-	1.818.095
2.1.8	Aras. Taahhütlerinden Kaynaklanan Vergi ve Fon Yükümlülükleri	36.300	-	36.300	20.447	-	20.447
2.1.9	Kredi Kartı Harcaması Limit Taahhütleri	13.540.139	-	13.540.139	12.457.191	-	12.457.191
2.1.10	Kredi Kartları ve Bankacılık Hizmetleri Üçün Promosyon Üyg. Taahh.	-	-	-	-	-	-
2.1.11	Açık Menkul Kıymet Satış Taahhütlerinden Kaynaklar	-	-	-	-	-	-
2.1.12	Açık Menkul Kıymet Satış Taahhütlerinden Başvurular	-	-	-	-	-	-
2.1.13	Diğer Çalışmalar Taahhütleri	1.284.219	792.625	2.086.844	1.284.219	1.178.000	2.442.219
2.2	Çalışmaların Karşılıklı Alın Satım Taahhütleri	8.438.929	51.967.379	60.386.298	-	897	897
2.2.1	Çalışmaların Karşılıklı Alın Satım Taahhütleri	8.438.929	51.967.379	60.386.298	-	897	897
2.2.2	Diğer Çalışmaların Karşılıklı Alın Satım Taahhütleri	-	721	721	-	897	897
III. TÜREV FİNANSEL ARAÇLAR (5.3.2)		18.158.055	52.888.879	70.156.134	15.148.804	39.849.479	54.889.323
3.1	Balancenin Kurumlar Arasındaki Finansal Araçlar	-	1.967.575	1.967.575	-	187.200	187.200
3.1.1	Gelecekte Üyeleri Diğer Balancenin Kurumlar Arasındaki İşlemler	-	1.889.000	1.889.000	-	-	-
3.1.2	Makul Kay. Balancenin Kurumlar Arasındaki İşlemler	-	78.575	78.575	-	187.200	187.200
3.1.3	Yatırımların Makul Kay. Balancenin Kurumlar Arasındaki İşlemler	-	-	-	-	-	-
3.2	Alın Satım Arasındaki İşlemler	18.158.055	50.940.304	69.108.359	15.148.804	39.672.279	54.622.123
3.2.1	Yatırımların Alın Satım Arasındaki İşlemler	4.211.614	5.989.580	10.201.294	1.842.071	3.827.319	5.729.390
3.2.1.1	Yatırımların Alın Satım Arasındaki İşlemler	1.207.506	2.612.899	3.120.405	829.292	2.289.195	2.999.854
3.2.1.2	Yatırımların Alın Satım Arasındaki İşlemler	2.999.914	2.999.914	5.989.914	1.012.779	1.538.124	2.739.436
3.2.2	Para ve Para Benzeri İşlemler	8.745.505	33.714.627	42.460.132	824.248	24.906.306	33.140.399
3.2.2.1	Swap Para Alın İşlemleri	4.721.920	8.378.462	13.100.382	5.918.970	5.014.155	10.023.525
3.2.2.2	Swap Para Satım İşlemleri	719.020	12.354.491	13.073.511	2.196.114	8.884.697	11.080.811
3.2.2.3	Swap Para Alın İşlemleri	1.654.600	6.499.737	8.154.337	63.780	5.567.918	5.568.438
3.2.2.4	Swap Para Satım İşlemleri	1.654.600	6.499.737	8.154.337	63.780	5.568.438	5.568.136
3.2.3	Para, Faiz ve Menkul Değer Operasyonları	5.067.365	9.624.110	14.691.475	4.841.883	5.579.515	14.421.407
3.2.3.1	Para Alın Operasyonları	2.040.600	4.033.269	6.073.869	1.881.150	3.216.728	5.234.887
3.2.3.2	Para Satım Operasyonları	3.026.765	5.590.841	8.617.634	2.960.733	2.362.787	5.256.720
3.2.3.3	Para Alın Operasyonları	-	898.841	898.841	-	1.632.039	1.632.039
3.2.3.4	Para Satım Operasyonları	-	-	-	-	1.632.039	1.632.039
3.2.3.5	Menkul Değer Alın Operasyonları	19.000	7.887	26.887	115.092	156.420	321.419
3.2.3.6	Menkul Değer Satım Operasyonları	-	-	-	400.305	-	400.305
3.2.4	Futures Para İşlemleri	66.940	60.369	127.309	14.259	28.691	43.040
3.2.4.1	Futures Para Alın İşlemleri	30.620	23.620	54.240	2.095	13.719	15.336
3.2.4.2	Futures Para Satım İşlemleri	36.320	36.749	73.069	12.264	14.972	27.704
3.2.5	Futures Para Alın Satım İşlemleri	-	-	-	-	81.200	81.200
3.2.5.1	Futures Para Alın İşlemleri	-	-	-	-	81.200	81.200
3.2.5.2	Futures Para Satım İşlemleri	-	-	-	-	-	-
3.2.6	Diğer	59.294	452.028	511.322	161.728	1.240.228	1.240.228
IV. EMANET VE REHİMLİ KİYMETLER (IV-V-VI)		329.268.489	299.236.824	628.748.484	264.269.867	198.899.364	416.987.431
IV. EMANET KİYMETLER		89.287.874	20.141.849	89.899.813	79.388.862	14.598.828	94.284.540
4.1	Müşteri Fon ve Portföy Mücculları	57.046.974	1.188	57.048.162	57.238.970	1.000	57.240.970
4.2	Emanete Alınan Menkul Değerler	22.266.158	7.297.662	29.563.820	14.621.911	3.024.713	18.956.664
4.3	Tebliğ Alınan Çekler	7.474.218	1.447.143	8.921.361	5.981.961	802.581	6.304.442
4.4	Tebliğ Alınan Ticari Senedler	2.215.309	1.126.226	3.341.535	2.293.385	1.717.603	4.029.988
4.5	Tebliğ Alınan Diğer Kıymetler	38.697	9.401.147	9.439.844	38.771	7.895.902	7.934.773
4.6	İhracata Açık Olunan Kıymetler	-	48.021	48.021	-	312.310	312.310
4.7	Diğer Emanet Kıymetler	27.118	812.689	839.807	23.584	481.028	468.833
4.8	Emanet Esmat Alınan	-	-	-	-	-	-
V. REHİMLİ KİYMETLER		239.880.489	189.238.875	439.828.461	189.880.205	129.813.286	321.422.491
5.1	Menkul Kıymetler	1.990.130	320.371	2.310.501	1.378.927	182.120	1.481.067
5.2	Sermiz Senedler	33.071.973	33.339.372	66.411.345	26.249.041	7.740.387	33.989.428
5.3	Emtia	-	-	-	-	-	-
5.4	Varantlar	-	-	-	-	-	-
5.5	Gayrimenkul	49.423.787	51.389.212	100.812.999	36.472.372	38.751.780	75.224.152
5.6	Diğer Rehimli Kıymetler	195.814.422	127.899.682	293.474.104	121.500.645	89.178.669	230.689.260
5.7	Balancenin Karşılıklı Alın Satım İşlemleri	179	408	577	170	447	617
VI. KABUL EDİLEN AVALLER VE KEFALETLER		-	-	-	-	-	-
BİLANÇO DIŞİ HESAPLAR TOPLAMI (A+II)		378.379.889	337.876.169	716.256.058	306.212.348	298.889.894	312.876.299

İşletki açıklama ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı bir unsurudur.

Türkiye Garanti Bankası Anonim Şirketi
31 Aralık 2011 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait Gelir Tablosu

GELİR VE GİDER KALEMLERİ	Dipnot	BİN TÜRK LİRASI	
		CARİ DÖNEM	ÖNCEKİ DÖNEM
		1/1/2011 12/31/2011	1/1/2010 12/31/2010
I. FAİZ GELİRLERİ	(5.4.1)	10.483.529	9.499.876
1.1 Kredilerden Alınan Faizler		6.993.311	5.308.907
1.2 Zorunlu Karşılıklardan Alınan Faizler		-	87.246
1.3 Bankalardan Alınan Faizler		235.491	224.527
1.4 Para Piyasası İşlemlerinden Alınan Faizler		4.209	3.375
1.5 Menkul Değerlerden Alınan Faizler		3.542.346	3.742.070
1.5.1 Alın Salmı Amaçlı Finansal Varlıklardan		30.017	48.782
1.5.2 Gerçeğe Uygun Değer Farkı Karı/Zararı Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV		-	-
1.5.3 Sahilmaya Hazır Finansal Varlıklardan		2.940.299	2.896.777
1.5.4 Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlardan		572.030	835.511
1.6 Finansal Kiralama Gelirleri		-	-
1.7 Diğer Faiz Gelirleri		108.172	133.751
II. FAİZ GİDERLERİ	(5.4.2)	5.794.581	4.745.136
2.1 Mevduata Verilen Faizler		3.956.602	3.598.786
2.2 Kullanılan Kredilere Verilen Faizler		931.268	729.366
2.3 Para Piyasası İşlemlerine Verilen Faizler		718.172	411.219
2.4 İhrac Edilen Menkul Kıymetlere Verilen Faizler		177.383	-
2.5 Diğer Faiz Giderleri		11.156	5.765
III. NET FAİZ GELİRİ/GİDERİ (I - II)		4.688.948	4.754.740
IV. NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRLERİ/GİDERLERİ		2.007.521	1.815.536
4.1 Alınan Ücret ve Komisyonlar		2.386.202	2.117.544
4.1.1 Gaami Nakdi Kredilerden		166.154	151.437
4.1.2 Diğer		2.220.048	1.966.107
4.2 Verilen Ücret ve Komisyonlar		378.681	302.008
4.2.1 Gaami Nakdi Kredilere		866	750
4.2.2 Diğer		377.815	301.258
V. TEMETTÜ GELİRLERİ	(5.4.3)	5.557	5.290
VI. TİCARİ KÂR / ZARAR (Net)	(5.4.4)	332.312	363.925
6.1 Sermaye Piyasası İşlemleri Kârı/Zararı		317.089	202.344
6.2 Türev Finansal İşlemlerden Kâr/Zarar		353.190	123.967
6.3 Kambiyo İşlemleri Kârı/Zararı		(337.967)	37.614
VII. DİĞER FAALİYET GELİRLERİ	(5.4.5)	902.533	637.989
VIII. FAALİYET GELİRLERİ/GİDERLERİ TOPLAMI (III+IV+V+VI+VII)		7.936.871	7.577.480
IX. KREDİ VE DİĞER ALACAKLAR DEĞER DÜŞÜŞ KARŞILIĞI (-)	(5.4.6)	822.397	584.297
X. DİĞER FAALİYET GİDERLERİ (-)	(5.4.7)	3.206.325	3.062.416
XI. NET FAALİYET KÂRI/ZARARI (VIII-IX-X)		3.908.149	3.930.767
XII. BİRLEŞME İŞLEMİ SONRASINDA GELİR OLARAK KAYDEDİLEN FAZLALIK TUTARI		-	-
XIII. ÖZKAYNAK YÖNTEMİ UYGULANAN ORTAKLIKLARDAN KÂR/ZARAR		-	-
XIV. NET PARASAL POZİTİON KÂRI/ZARARI		-	-
XV. SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (XI+...+XIV)	(5.4.8)	3.908.149	3.930.767
XVI. SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±)	(5.4.9)	837.574	802.803
16.1 Cari Vergi Karşılığı		392.346	973.542
16.2 Entelenmiş Vergi Karşılığı		445.228	(170.739)
XVII. SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (XV+XVI)	(5.4.10)	3.070.575	3.127.964
XVIII. DURDURULAN FAALİYETLERDEN GELİRLER		-	-
18.1 Satış Amaçlı Elde Tutulan Döner Varlık Gelirleri		-	-
18.2 İştirak, Bağı Ortaklık ve Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ort.) Satış Karları		-	-
18.3 Diğer Durdurulan Faaliyet Gelirleri		-	-
XIX. DURDURULAN FAALİYETLERDEN GİDERLER (-)		-	-
19.1 Satış Amaçlı Elde Tutulan Döner Varlık Giderleri		-	-
19.2 İştirak, Bağı Ortaklık ve Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ort.) Satış Zararları		-	-
19.3 Diğer Durdurulan Faaliyet Giderleri		-	-
XX. DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (XVIII-XXI)	(5.4.8)	-	-
XXI. DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±)	(5.4.9)	-	-
21.1 Cari Vergi Karşılığı		-	-
21.2 Entelenmiş Vergi Karşılığı		-	-
XXII. DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (XX+XXI)	(5.4.10)	-	-
XXIII. NET DÖNEM KÂRI/ZARARI (XVII+XXII)	(5.4.11)	3.070.575	3.127.964
Hisse Başına Kâr / Zarar		0.731	0.745

Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.

31 Aralık 2012 ve 2011 tarihleri itibarıyla konsolide olmayan finansal tablolar
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

İkinci bölüm
Konsolide olmayan finansal tablolar
I. Bilanço (Finansal Durum Tablosu)

Aktif kalemler	Dipnot (Beşinci Bölüm)	Cari Dönem (31/12/2012)			Yeniden Düzenlenmiş Önceki Dönem (31/12/2011)		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. Nakit değerler ve Merkez Bankası	I-a	1.620.811	9.455.751	11.076.562	4.652.286	5.082.419	9.734.705
II. Gerçeğe uygun değer farkı k/z'a yansıtılan fv (net)	I-b	629.323	211.078	840.401	346.723	100.799	447.522
2.1 Alım satım amaçlı finansal varlıklar		629.323	211.078	840.401	346.723	100.799	447.522
2.1.1 Devlet borçlanma senetleri		341.736	110.557	452.293	130.501	27.450	166.960
2.1.2 Sermayede payı temsil eden menkul değerler		-	-	-	-	-	-
2.1.3 Alım satım amaçlı türev finansal varlıklar		-	-	-	-	-	-
2.1.4 Diğer menkul değerler	I-c	287.587	92.640	380.227	207.222	70.694	277.916
2.2 Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan olarak sınıflandırılan fv		-	7.881	7.881	-	2.646	2.646
2.2.1 Devlet borçlanma senetleri		-	-	-	-	-	-
2.2.2 Sermayede payı temsil eden menkul değerler		-	-	-	-	-	-
2.2.3 Krediler		-	-	-	-	-	-
2.2.4 Diğer menkul değerler		-	-	-	-	-	-
III. Bankalar	I-c	297.735	2.423.218	2.720.953	133.164	1.680.515	1.813.679
IV. Para piyasalarından alacaklar		2.618.818	111.234	2.730.052	2.101.360	36.835	2.138.195
4.1 Bankalararası para piyasasından alacaklar		330.046	-	330.046	-	-	-
4.2 İMKB Takasbank piyasasından alacaklar		1.396.571	111.234	1.507.805	-	36.835	36.835
4.3 Ters repo işlemlerinden alacaklar		892.201	-	892.201	2.101.360	-	2.101.360
V. Satılmaya hazır finansal varlıklar (net)	I-a	7.742.462	7.119.001	14.861.463	5.990.836	1.065.625	7.056.461
5.1 Sermayede payı temsil eden menkul değerler		5.132	179	5.311	3.912	186	4.098
5.2 Devlet borçlanma senetleri		6.200.265	6.930.048	13.130.313	4.588.785	741.454	5.330.239
5.3 Diğer menkul değerler		1.537.065	179.774	1.716.839	1.398.139	323.985	1.722.124
I. Krediler ve alacaklar	I-f	54.892.258	20.877.658	75.769.916	44.738.510	23.041.301	67.779.811
6.1 Krediler ve alacaklar		54.024.235	20.770.277	74.794.512	44.170.083	22.874.788	67.044.871
6.1.1 Bankanın dahil olduğu risk grubuna kullanılan krediler		602.690	305.441	908.131	372.793	853.334	1.226.127
6.1.2 Devlet borçlanma senetleri		-	-	-	-	-	-
6.1.3 Diğer		53.421.545	20.464.836	73.886.381	43.797.290	22.021.454	65.818.744
6.2 Takipteki krediler		2.202.516	323.389	2.525.905	1.835.600	244.313	2.079.913
6.3 Özel karşılıklar (-)		(1.334.493)	(216.608)	(1.551.101)	(1.267.173)	(77.800)	(1.344.973)
VII. Faktoring alacakları		-	-	-	-	-	-
VIII. Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar (net)	I-g	3.286.761	2.399.687	5.686.448	3.428.099	9.109.328	12.537.425
8.1 Devlet borçlanma senetleri		3.286.761	2.399.687	5.686.448	3.428.099	9.109.328	12.537.425
8.2 Diğer menkul değerler		-	-	-	-	-	-
IX. İştirakler (net)	I-g	4.503	43.404	47.907	4.503	43.404	47.907
9.1 Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilenler		-	-	-	-	-	-
9.2 Konsolide edilmeyenler		4.503	43.404	47.907	4.503	43.404	47.907
9.2.1 Mali iştirakler		-	43.404	43.404	-	43.404	43.404
9.2.2 Mali olmayan iştirakler		4.503	-	4.503	4.503	-	4.503
X. Bağıli ortaklıklar (net)	I-h	3.254.382	565.797	3.820.179	2.797.567	554.399	3.351.966
10.1 Konsolide edilmeyen mali ortaklıklar		3.252.082	565.797	3.817.879	2.795.267	554.399	3.349.666
10.2 Konsolide edilmeyen mali olmayan ortaklıklar		2.300	-	2.300	2.300	-	2.300
XI. Birlikte kontrol edilen ortaklıklar (iş ortaklıkları) (net)	I-i	19.623	-	19.623	19.623	-	19.623
11.1 Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilenler		-	-	-	-	-	-
11.2 Konsolide edilmeyenler		19.623	-	19.623	19.623	-	19.623
11.2.1 Mali ortaklıklar		19.623	-	19.623	19.623	-	19.623
11.2.2 Mali olmayan ortaklıklar		-	-	-	-	-	-
XII. Kiralama işlemlerinden alacaklar	I-i	-	-	-	-	-	-
12.1 Finansal kiralama alacakları		-	-	-	-	-	-
12.2 Faaliyet kiralaması alacakları		-	-	-	-	-	-
12.3 Diğer		-	-	-	-	-	-
12.4 Kazanılmamış gelirler (-)		-	-	-	-	-	-
XIII. Riskten korunma amaçlı türev finansal varlıklar	I-j	94.166	-	94.166	376.973	362	377.335
13.1 Gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlılar		93.996	-	93.996	369.747	-	369.747
13.2 Nakit akış riskinden korunma amaçlılar		170	-	170	7.226	362	7.588
13.3 Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlılar		-	-	-	-	-	-
XIV. Maddî duran varlıklar (net)	I-k	984.674	-	984.674	1.009.450	-	1.009.450
XV. Maddî olmayan duran varlıklar (net)	I-l	1.329.944	-	1.329.944	1.261.854	-	1.261.854
15.1 Şerefiye		979.493	-	979.493	979.493	-	979.493
15.2 Diğer		350.451	-	350.451	282.361	-	282.361
XVII. Yatırım amaçlı gayrimenkuller (net)	I-m	-	-	-	-	-	-
17.1 Cari vergi varlığı		52.535	-	52.535	236.753	-	236.753
17.2 Ertelemiş vergi varlığı	I-n	52.535	-	52.535	236.753	-	236.753
XVIII. Satış amaçlı elde tutulan ve durdurulan faaliyetlere ilişkin duran varlıklar (net)	I-o	132.195	-	132.195	100.396	-	100.396
18.1 Satış amaçlı		132.195	-	132.195	100.396	-	100.396
18.2 Durdurulan faaliyetlere ilişkin		-	-	-	-	-	-
XIX. Diğer aktifler	I-b	1.006.493	1.007.296	2.013.789	540.932	1.199.706	1.740.638
Aktif toplamı		77.966.683	44.213.524	122.180.207	67.739.029	41.914.691	109.653.720

(Yetkili İmza / Kaşe)

İlişikteki açıklama ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.

31 Aralık 2012 ve 2011 tarihleri itibarıyla
konsolide olmayan finansal tablolar
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

I. Bilanço (Finansal Durum Tablosu)

Pasif kalemler	Dipnot (Beşinci Bölüm)	Yeniden Düzelenlermi					
		Cari Dönem (31/12/2012)			Önceki Dönem (31/12/2011)		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. Mevduat	II-a	41.440.810	26.603.130	68.043.940	35.036.377	28.481.007	63.517.384
1.1 Bankanın dahil olduğu risk grubunun mevduatı		4.838.601	3.907.990	8.746.591	3.653.673	3.662.205	7.315.878
1.2 Diğer		36.602.209	22.695.140	59.297.349	31.382.704	24.818.802	56.201.506
II. Alın satım amaçlı türev finansal borçlar	II-b	286.689	84.585	371.254	392.517	78.773	471.290
III. Alınan krediler	II-c	638.396	11.782.055	12.420.451	758.034	12.964.686	13.722.700
IV. Para piyasalarına borçlar		1.711.008	3.019.074	4.730.082	903.756	5.013.930	5.917.686
4.1 Bankalararası para piyasalarına borçlar		-	-	-	-	-	-
4.2 İMKB Takasbank piyasasına borçlar		-	-	-	-	-	-
4.3 Repo işlemlerinden sağlanan forlar		1.711.008	3.019.074	4.730.082	903.756	5.013.930	5.917.686
V. İhraç edilen menkul kıymetler (net)	II-ç	1.441.014	885.367	2.326.381	1.096.306	-	1.096.306
5.1 Bonolar		737.778	-	737.778	951.956	-	951.956
5.2 Varlığa dayalı menkul kıymetler		-	-	-	-	-	-
5.3 Tahviller		703.236	885.367	1.588.603	144.350	-	144.350
VI. Forlar		-	-	-	-	-	-
6.1 Mustakfiz forlar		-	-	-	-	-	-
6.2 Diğer		-	-	-	-	-	-
VII. Muhtelif borçlar		4.759.776	617.741	5.377.517	3.806.098	601.709	4.407.807
VIII. Diğer yabancı kaynaklar	II-d	1.605.587	1.027.930	2.633.517	726.204	823.955	1.550.159
IX. Faktoring borçları		-	-	-	-	-	-
X. Kiralama işlemlerinden borçlar	II-e	596	6.791	7.387	-	28.597	28.597
10.1 Finansal kiralama borçları		681	6.983	7.664	-	29.745	29.745
10.2 Faaliyet kiralama borçları		-	-	-	-	-	-
10.3 Diğer		-	-	-	-	-	-
10.4 Ertelenmiş finansal kiralama giderleri (-)		(85)	(192)	(277)	-	(1.148)	(1.148)
XI. Riskten korunma amaçlı türev finansal borçlar	II-f	412.001	492.686	904.687	62.682	440.189	502.841
11.1 Gerçekleşme riskinden korunma amaçlılar		90.233	-	90.233	18.959	-	18.959
11.2 Nakit akış riskinden korunma amaçlılar		321.768	492.686	814.454	43.693	440.189	483.882
11.3 Yurt dışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlılar		-	-	-	-	-	-
XII. Karşılıklar	II-g	2.438.080	461.105	2.899.185	1.970.870	436.151	2.407.021
12.1 Genel karşılıklar		919.039	385.793	1.304.832	669.793	372.211	1.042.004
12.2 Yeniden yapılanma karşılığı		-	-	-	-	-	-
12.3 Çalınan hakları karşılığı		213.610	-	213.610	183.428	-	183.428
12.4 Sigorta teknik karşılıkları (net)		-	-	-	-	-	-
12.5 Diğer karşılıklar		1.305.411	75.312	1.380.723	1.117.649	63.940	1.181.589
XIII. Vergi borcu	II-ğ	408.142	-	408.142	257.184	-	257.184
13.1 Cari vergi borcu		408.142	-	408.142	257.184	-	257.184
13.2 Ertelenmiş vergi borcu		-	-	-	-	-	-
XIV. Satış amaçlı elde tutulan ve durdurulan faaliyetlere ilişkin duran varlık borçları (net)		-	-	-	-	-	-
14.1 Satış amaçlı		-	-	-	-	-	-
14.2 Durdurulan faaliyetlere ilişkin		-	-	-	-	-	-
XV. Sermaye benzeri krediler	II-h	-	5.195.642	5.195.642	-	2.523.816	2.523.816
XVI. Özkaynaklar	II-i	15.926.652	935.390	16.862.042	13.453.176	(202.247)	13.250.929
16.1 Ödenmiş sermaye		4.347.051	-	4.347.051	4.347.051	-	4.347.051
16.2 Sermaye yedekleri		2.758.337	935.390	3.693.727	2.050.711	(202.247)	1.848.464
16.2.1 Hisse senedi ihraç primleri		543.881	-	543.881	543.881	-	543.881
16.2.2 Hisse senedi iptal kârları		-	-	-	-	-	-
16.2.3 Menkul değerler değerlendirme farkları		2.039.404	1.377.550	3.416.954	1.277.219	190.080	1.467.299
16.2.4 Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.5 Maddi olmayan duran varlıklar yeniden değerlendirme farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.6 Yatırım amaçlı gayrimenkuller yeniden değerlendirme farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.7 İştirakler, bağlı ort. ve birlikte kontrol edilen ort. (iş. ort.) bedelsiz hisse senetleri		-	-	-	-	-	-
16.2.8 Riskten korunma forları (etkin kısım)		(118.653)	(442.160)	(560.813)	83.797	(392.327)	(308.530)
16.2.9 Satış amaçlı elde tutulan ve durdurulan faaliyetlere ilişkin duran varlıklardan birikmiş değerlendirme farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.10 Diğer sermaye yedekleri		293.705	-	293.705	145.814	-	145.814
16.3 Kâr yedekleri		6.907.792	-	6.907.792	5.197.928	-	5.197.928
16.3.1 Yasal yedekler		359.847	-	359.847	266.973	-	266.973
16.3.2 Statü yedekleri		-	-	-	-	-	-
16.3.3 Olağanüstü yedekler		6.546.849	-	6.546.849	4.930.128	-	4.930.128
16.3.4 Diğer kâr yedekleri		1.096	-	1.096	827	-	827
16.4 Kâr veya zarar		1.913.472	-	1.913.472	1.857.486	-	1.857.486
16.4.1 Geçmiş yıllar kâr ve zararları		-	-	-	-	-	-
16.4.2 Dönem net kâr ve zararları		1.913.472	-	1.913.472	1.857.486	-	1.857.486
Pasif toplamı		71.068.711	51.111.496	122.180.207	58.463.174	51.190.546	109.653.720

(Yetkili İmza / Kaşe)

İlişkitedeki açıklama ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.

31 Aralık 2012 ve 2011 tarihleri itibarıyla
konsolide olmayan finansal tablolar
 (Tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

II. Nazım hesaplar tablosu

	Dipnot (Beşinci Bölüm)	Carli Dönem (31/12/2012)			Önceki Dönem (31/12/2011)		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
A	Bilanço dışı yükümlülükler (H+H)	113.395.921	113.241.494	226.547.415	81.037.541	109.594.366	190.541.907
I.	Garanti ve kefaletler	11.376.121	16.986.676	28.362.797	19.695.351	15.439.788	35.135.139
1.1	Terminat mektupları	11.271.953	9.239.705	20.511.658	9.943.323	8.754.339	18.007.662
1.1.1	Devlet ihale konusu kapsamına girerler	567.403	522.814	1.090.217	502.263	628.036	1.130.302
1.1.2	Diğer ihale işlemleriyle dolayısıyla verilerler	1.131.282	8.716.891	9.848.173	1.105.998	8.126.300	9.232.298
1.1.3	Diğer teminat mektupları	9.573.268	-	9.573.268	8.335.262	-	8.335.262
1.2	Banka kredileri	-	121.325	121.325	-	158.915	158.915
1.2.1	İhale kabul kredileri	-	121.325	121.325	-	158.915	158.915
1.2.2	Diğer banka kabulleri	-	-	-	-	-	-
1.3	Akreditletme	13.789	5.996.826	5.610.615	13.687	4.872.778	4.886.465
1.3.1	Belirli akreditletme	13.789	5.996.826	5.610.615	13.687	4.872.778	4.886.465
1.3.2	Diğer akreditletme	-	-	-	-	-	-
1.4	Garanti verilen portföyler	143	2.377	2.520	143	2.519	2.662
1.5	Çirolar	-	-	-	-	-	-
1.5.1	T.C. Merkez Bankası'na çirolar	-	-	-	-	-	-
1.5.2	Diğer çirolar	-	-	-	-	-	-
1.6	Menkul kıymetlerin satın alma garantilerimizden	-	-	-	-	-	-
1.7	Faktoring garantilerinden	-	-	-	-	-	-
1.8	Diğer garantilerimizden	90.236	1.057.479	1.147.715	737.998	614.488	1.352.486
1.9	Diğer kefaletlerimizden	-	968.864	968.864	-	1.036.749	1.036.749
II.	Tasahhütlere	75.289.393	28.375.675	103.665.068	59.502.978	30.233.794	89.736.772
2.1	Çaylak tasahhütlere	29.234.837	6.991.388	36.226.225	23.710.890	6.829.040	30.545.930
2.1.1	Vadeli, aktif değer al-sat. tasahhütlere	35.590	6.661.062	6.696.652	42.700	6.067.378	6.110.078
2.1.2	Vadeli, mevduat al-sat. tasahhütlere	-	-	-	1.692	301	1.993
2.1.3	İştir. ve bağı. ort. ser. iştir. tasahhütlere	-	-	-	1.000	-	1.000
2.1.4	Kul. gar. kredi tahsis tasahhütlere	4.962.286	330.326	5.322.612	4.345.796	761.300	5.107.096
2.1.5	Men. kıym. iştir. aracılığı tasahhütlere	-	-	-	-	-	-
2.1.6	Zorunlu karşılık ödeme tasahhütlere	-	-	-	-	-	-
2.1.7	Çekler için ödeme tasahhütlere	5.258.480	-	5.258.480	4.220.740	-	4.220.740
2.1.8	İnceletme tasahhütlere	38.106	-	38.106	37.251	-	37.251
2.1.9	Kredi kartı harcama limiti tasahhütlere	17.856.081	-	17.856.081	13.696.113	-	13.696.113
2.1.10	Kredi kartları ve bankacılık hizmetlerine ilişkin promisyona uyg. tasah.	-	-	-	-	-	-
2.1.11	Açığa menkul kıymet satışı tasahhütlere	-	-	-	-	-	-
2.1.12	Açığa menkul kıymet satışı tasahhütlere	-	-	-	-	-	-
2.1.13	Diğer çaylak tasahhütlere	1.754.294	-	1.754.294	1.401.598	61	1.401.659
2.2	Çaylak tasahhütlere	45.345.556	21.394.287	66.739.843	26.795.088	23.504.724	50.300.812
2.2.1	Çaylak tasahhütlere	45.345.556	21.394.287	66.739.843	26.795.088	23.504.724	50.300.812
2.2.2	Diğer çaylak tasahhütlere	-	-	-	-	-	-
III.	Tümen finansal araçlar	16.649.407	67.878.143	84.527.550	19.839.212	63.739.814	83.579.026
3.1	Riskden korunma amaçlı tümen finansal araçlar	14.124.458	26.657.257	40.781.715	9.094.408	29.549.643	38.644.051
3.1.1	Gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı işlemler	1.772.858	2.048.651	3.821.509	2.762.808	3.434.046	6.206.854
3.1.2	Nakit akış riskinden korunma amaçlı işlemler	12.351.600	24.608.606	36.960.206	6.331.600	26.125.597	32.437.197
3.1.3	Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlı işlemler	-	-	-	-	-	-
3.2	Alım satım amaçlı işlemler	12.524.949	41.221.886	53.746.835	10.744.804	34.181.171	44.925.975
3.2.1	Vadeli döviz alım-satım işlemleri	3.004.739	5.217.724	8.222.463	4.145.190	7.055.471	11.200.661
3.2.1.1	Vadeli döviz alım işlemleri	988.634	3.092.645	4.081.279	1.122.701	4.479.466	5.602.167
3.2.1.2	Vadeli döviz satım işlemleri	2.016.105	2.125.079	4.141.184	3.022.489	2.576.005	5.598.494
3.2.2	Para ve faiz swap işlemleri	5.339.212	24.430.414	29.769.626	2.612.272	18.913.481	21.525.753
3.2.2.1	Swap para alım işlemleri	2.604.049	10.715.333	13.319.382	1.507.063	7.142.973	8.650.036
3.2.2.2	Swap para satım işlemleri	2.735.163	10.500.961	13.236.124	1.105.209	7.770.806	8.884.015
3.2.2.3	Swap faiz alım işlemleri	-	1.807.060	1.807.060	-	1.595.851	1.595.851
3.2.2.4	Swap faiz satım işlemleri	-	1.807.060	1.807.060	-	1.595.851	1.595.851
3.2.3	Para, faiz ve menkul değer opsiyonları	3.473.968	10.919.644	14.393.612	3.280.342	7.445.145	10.725.487
3.2.3.1	Para alım opsiyonları	1.246.132	3.539.644	4.785.776	1.235.699	2.075.490	3.311.189
3.2.3.2	Para satım opsiyonları	1.694.220	3.214.377	4.900.036	1.513.925	1.344.579	2.858.504
3.2.3.3	Para alım opsiyonları	70.860	2.117.867	2.188.727	187.350	2.041.794	2.229.144
3.2.3.4	Faiz satım opsiyonları	145.800	2.047.816	2.193.616	262.350	1.967.628	2.229.978
3.2.3.5	Menkul değerler alım opsiyonları	215.704	-	215.704	63.894	15.654	79.548
3.2.3.6	Menkul değerler satım opsiyonları	111.342	-	111.342	18.944	-	18.944
3.2.4	Futures para işlemleri	-	-	-	-	-	-
3.2.4.1	Futures para alım işlemleri	-	-	-	-	-	-
3.2.4.2	Futures para satım işlemleri	-	-	-	-	-	-
3.2.5	Futures faiz alım-satım işlemleri	-	-	-	-	-	-
3.2.5.1	Futures faiz alım işlemleri	-	-	-	-	-	-
3.2.5.2	Futures faiz satım işlemleri	-	-	-	-	-	-
3.2.6	Diğer	707.000	654.104	1.361.104	707.000	767.074	1.474.074
IV.	Emanet ve rehlini kıymetler (IV+V+VI)	115.496.596	25.192.246	140.688.844	101.206.872	27.592.127	128.798.999
IV.	Emanet kıymetler	51.688.636	4.089.103	55.777.739	47.517.660	4.271.501	51.789.161
4.1	Müşteri fon ve portföy mevcudatı	-	117	117	-	122	122
4.2	Emanete alınan menkul değerler	40.031.441	3.492.529	43.523.970	36.521.544	3.581.191	40.102.735
4.3	Tahsisle alınan çekler	9.364.237	88.780	9.453.017	8.660.022	89.243	8.749.265
4.4	Tahsisle alınan ticari senetler	2.282.730	483.701	2.766.431	2.330.866	575.964	2.906.830
4.5	Tahsisle alınan diğer kıymetler	-	23.976	23.976	-	24.981	24.981
4.6	İnceleme amaçlı alınan kıymetler	-	-	-	-	-	-
4.7	Diğer emanet kıymetler	10.228	-	10.228	5.228	-	5.228
4.8	Emanet kıymet alanlar	-	-	-	-	-	-
V.	Rehlini kıymetler	62.639.447	20.520.383	83.159.830	52.561.567	22.673.972	75.235.539
5.1	Menkul kıymetler	220.964	193	221.157	207.970	204	208.174
5.2	Terminat senetleri	703.651	305.205	1.009.156	560.893	442.708	1.003.601
5.3	Emtia	28.559	-	28.559	38.944	-	38.944
5.4	Vacant	-	-	-	-	-	-
5.5	Gayrimenkul	41.434.412	15.196.321	56.630.733	36.292.482	16.967.526	53.260.008
5.6	Diğer rehlini kıymetler	20.251.521	4.955.489	25.207.010	15.461.278	5.280.128	20.721.406
5.7	Rehlini kıymet alanlar	-	3.165	3.165	-	3.346	3.346
VI.	Kabul edilen avallar ve kefaletler	1.168.615	582.760	1.751.375	1.121.646	646.654	1.768.300
	Nazım hesaplar toplamı (A+IV)	228.892.519	138.433.740	367.326.259	182.238.414	137.896.493	319.334.907

(Yetkili İmza / Kaşe)

İlişikteki açıklama ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.**31 Aralık 2012 ve 2011 tarihleri itibarıyla
konsolide olmayan finansal tablolar**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

III. Gelir tablosu

	Dipnot (Beşinci Bölüm)	Cari Dönem 01/01- 31/12/2012	Önceki Dönem 01/01- 31/12/2011
Gelir ve gider kalemleri			
I. Faiz gelirleri	IV-a	9.372.833	7.155.567
1.1 Kredilerden alınan faizler	IV-a-1	7.589.281	5.605.263
1.2 Zorunlu karşılıklardan alınan faizler		-	-
1.3 Bankalardan alınan faizler	IV-a-2	33.517	28.820
1.4 Para piyasası işlemlerinden alınan faizler		144.533	31.585
1.5 Menkul değerlerden alınan faizler	IV-a-3	1.604.762	1.488.199
1.5.1 Alım satım amaçlı finansal varlıklardan		20.431	21.637
1.5.2 Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan olarak sınıflandırılan fv		-	-
1.5.3 Satılmaya hazır finansal varlıklardan		643.440	552.054
1.5.4 Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlardan		940.891	914.508
1.6 Finansal kiralama gelirleri		-	-
1.7 Diğer faiz gelirleri		740	1.700
II. Faiz giderleri	IV-b	(4.880.824)	(3.845.460)
2.1 Mevduata verilen faizler	IV-b-4	(3.977.981)	(3.065.998)
2.2 Kullanılan kredilere verilen faizler	IV-b-1	(553.951)	(447.192)
2.3 Para piyasası işlemlerine verilen faizler		(152.459)	(260.696)
2.4 İhraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler	IV-b-3	(186.708)	(48.236)
2.5 Diğer faiz giderleri		(9.725)	(23.338)
III. Net faiz geliri (I + II)		4.492.009	3.310.107
IV. Net ücret ve komisyon gelirleri		1.761.005	1.826.778
4.1 Alınan ücret ve komisyonlar		2.165.631	2.157.003
4.1.1 Gayri nakdi kredilerden		245.698	223.425
4.1.2 Diğer	IV-i	1.919.933	1.933.578
4.2 Verilen ücret ve komisyonlar		(404.626)	(330.225)
4.2.1 Gayri nakdi kredilere		(487)	(418)
4.2.2 Diğer		(404.139)	(329.807)
V. Temettü gelirleri		183.377	128.203
VI. Ticari kâr/zarar (net)	IV-ç	(39.001)	(254.708)
6.1 Sermaye piyasası işlemleri kâr/zararı		305.957	29.035
6.2 Türev finansal işlemlerden kâr/zarar	IV-d	(948.671)	(498.485)
6.3 Kambiyo işlemleri kâr/zararı		603.713	214.742
VII. Diğer faaliyet gelirleri	IV-e	338.192	811.393
VIII. Faaliyet gelirleri/giderleri toplamı (III+IV+V+VI+VII)		6.735.582	5.821.773
IX. Kredi ve diğer alacaklar değer düşüş karşılığı (-)	IV-f	(1.293.415)	(776.222)
X. Diğer faaliyet giderleri (-)	IV-g	(2.992.925)	(2.690.486)
XI. Net faaliyet kâr/zararı (VIII-IX-X)		2.449.242	2.355.065
XII. Birleşme işlemi sonrasında gelir olarak kaydedilen fazlalık tutarı		-	-
XIII. Özkaynak yöntemi uygulanan ortaklıklardan kâr/zarar		-	-
XIV. Net parasal pozisyon kâr/zararı		-	-
XV. Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi k/z (XI+...+XIV)	IV-ğ	2.449.242	2.355.065
XVI. Sürdürülen faaliyetler vergi karşılığı (±)	IV-h	(535.770)	(497.579)
16.1 Cari vergi karşılığı		(739.096)	(420.569)
16.2 Ertelenmiş vergi karşılığı		203.326	(77.010)
XVII. Sürdürülen faaliyetler dönem net k/z (XV±XVI)		1.913.472	1.857.486
XVIII. Durdurulan faaliyetlerden gelirler		-	-
18.1 Satış amaçlı elde tutulan duran varlık gelirleri		-	-
18.2 İştirak, bağlı ortaklık ve birlikte kontrol edilen ortaklıklar (iş ort.) satış kârları		-	-
18.3 Diğer durdurulan faaliyet gelirleri		-	-
XIX. Durdurulan faaliyetlerden giderler (-)		-	-
19.1 Satış amaçlı elde tutulan duran varlık giderleri		-	-
19.2 İştirak, bağlı ortaklık ve birlikte kontrol edilen ortaklıklar (iş ort.) satış zararları		-	-
19.3 Diğer durdurulan faaliyet giderleri		-	-
XX. Durdurulan faaliyetler vergi öncesi k/z (XVIII-XIX)		-	-
XXI. Durdurulan faaliyetler vergi karşılığı (±)		-	-
21.1 Cari vergi karşılığı		-	-
21.2 Ertelenmiş vergi karşılığı		-	-
XXII. Durdurulan faaliyetler dönem net k/z (XX±XXI)		-	-
XXIII. Net dönem kâr/zararı (XVII+XXII)	IV-ı	1.913.472	1.857.486
Hisse başına kâr/zarar (tam TL)		0,0044	0,0043

(Yetkili İmza / Kaşe)

İlişikteki açıklama ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

Seçilmiş Bankalar	Sermaye Yeterliliği Oranı %						6 Yıllık Ort.
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Ziraat Bankası A.Ş.	15,6	19,0	13,2	18,2	15,1	14,5	15,9
Halk Bankası A.Ş.	14,3	16,2	13,9	13,6	13,8	13,1	14,2
Vakıflar Bankası T.A.O.	13,4	16,1	13,7	14,0	14,5	14,2	14,3
Kamu Serm. Bank. Ort.	%14	%17	%14	%15	%14	%14	%14,8
Akbank T.A.Ş.	17,0	18,6	15,0	15,2	14,6	14,3	15,8
İş Bankası A.Ş.	14,1	16,3	14,4	16,0	15,6	15,2	15,3
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	14,7	16,3	16,0	15,0	13,8	14,2	15,0
Özel Serm. Bank. Ort.	%15	%17	%15	%15	%15	%15	%15,3
Denizbank A.Ş.	15,6	14,6	12,8	14,1	16,1	17,5	15,1
Finans Bank A.Ş.	17,2	18,8	17,0	17,0	15,4	14,5	16,6
ING Bank A.Ş.	14,2	14,3	12,6	14,4	15,8	17,7	14,8
Yabancı Serm. Bank. Ort.	%15,7	%15,9	%14,1	%15,2	%15,7	%16,6	%15,5

Seçilmiş Bankalar	Özkaynaklar/Topl. Aktifler (%)						6 Yıllık Ort.
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Ziraat Bankası A.Ş.	8,2	10,5	8,9	11,5	10,4	10,7	10,0
Halk Bankası A.Ş.	9,5	11,4	10,1	10,6	10,3	9,2	10,2
Vakıflar Bankası T.A.O.	10,4	11,4	9,3	9,3	9,2	9,1	9,8
Kamu Serm. Bank. Ort.	%9	%11	%9	%11	%10	%10	%10,0
Akbank T.A.Ş.	13,1	14,1	11,6	12,2	11,4	11,3	12,3
İş Bankası A.Ş.	11,1	12,9	11,2	12,3	11,6	11,5	11,8
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	10,8	13,8	11,6	10,6	10,5	10,3	11,3
Özel Serm. Bank. Ort.	%12	%14	%11	%12	%11	%11	%11,8
Denizbank A.Ş.	11,0	11,4	8,3	8,2	9,8	10,2	9,8
Finans Bank A.Ş.	12,3	13,5	11,6	11,4	10,5	10,0	11,5
ING Bank A.Ş.	11,2	12,2	10,2	9,1	9,1	10,2	10,3
Yabancı Serm. Bank. Ort.	%12	%12	%10	%10	%10	%10	%10,6

Bankalar	Öz kaynaklar-Duran Aktifler/ Toplam Aktifler						2011-2016 Ort.
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	6,9	8,8	7,2	8,5	7,5	7,7	7,8
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	6,9	8,2	7,3	7,3	7,1	6,3	7,2
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	8,0	8,7	7,0	7,1	6,3	6,2	7,2
Kamu Sermayeli Bank. Ort.	7	9	7	8	7	7	7,4
Akbank T.A.Ş.	11,6	13,0	10,5	11,1	10,2	10,2	11,1
Türkiye İş Bankası A.Ş.	6,0	7,2	6,3	7,1	6,2	6,3	6,5
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	6,2	7,8	7,6	7,0	6,0	5,9	6,8
Ozel Sermayeli Bank. Ort.	8	9	8	8	7	7	8,1
Denizbank A.Ş.	7,2	7,0	4,1	4,4	3,6	3,6	5,0
Finans Bank A.Ş.	9,4	10,4	8,8	7,5	7,0	6,5	8,3
ING Bank A.Ş.	8,9	9,8	8,3	7,1	7,3	8,2	8,3
Yabancı Sermayeli Bank. Ort.	8,5	9,1	7,0	6,3	6,0	6,1	7,2

	Öz kaynakların Mevduat ve Mevduat Dışı Kaynaklara Oranı						2011-2016 Ortalamaları
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	9,2	12,3	10,1	13,6	12,1	12,5	11,7
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	10,9	13,5	11,7	12,5	12,0	10,6	11,9
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	12,3	13,9	11,0	11,1	11,0	11,0	11,7
Kamu Sermayeli Bankaların Öz sermaye Rasyosu Ortalaması	11	13	11	12	12	11	11,7
Akbank T.A.Ş.	15,8	17,3	13,9	14,7	13,6	13,6	14,8
Türkiye İş Bankası A.Ş.	13,5	16,7	14,0	15,5	14,4	14,3	14,7
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	13,9	19,3	15,5	13,7	13,4	13,2	14,8
Ozel Sermayeli Bankaların Öz sermaye Rasyosu Ortalaması	14	18	14	15	14	14	14,8
Denizbank A.Ş.	14,2	14,5	10,5	10,3	12,6	13,1	12,5
Finans Bank A.Ş.	16,4	17,8	15,5	15,2	14,3	13,4	15,4
ING Bank A.Ş.	13,4	14,9	12,1	11,0	11,1	12,8	12,6
Yabancı Sermayeli Bankaların Öz sermaye Rasyosu Ortalaması	14,7	15,7	12,7	12,2	12,7	13,1	13,5

	Net Bilanço Pozisyonunun Özkaynaklara Oranı						2011-2016 Ortalamaları
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	-8,8	-7,7	-14,5	-6,6	-2,6	26,3	-2,3
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	-17,0	-8,9	-29,2	-2,6	-7,3	-3,4	-11,4
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	20,5	0,5	9,3	-12,6	2,2	9,2	4,9
Kamu Sermayeli Bankaların Öz sermaye Rasyosu Ortalaması	-2	-5	-11	-7	-3	11	-3,0
Akbank T.A.Ş.	-64,1	-26,2	-76,1	-44,9	-32,7	-16,3	-43,4
Türkiye İş Bankası A.Ş.	3,9	2,7	-19,2	-31,6	-51,4	-41,9	-22,9
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	-46,7	-14,2	-62,1	-20,4	-35,2	-27,4	-34,3
Özel Sermayeli Bankaların Öz sermaye Rasyosu Ortalaması	-36	-13	-52	-32	-40	-29	-33,5
Denizbank A.Ş.	-96,1	-52,4	-158,5	-132,5	-	-49,3	-98,5
Finans Bank A.Ş.	-93,1	-80,8	-76,2	-103,1	-	-136,3	-105,2
ING Bank A.Ş.	-98,3	-59,0	-104,1	-145,6	-	-95,0	-110,2
Yabancı Sermayeli Bankaların Öz sermaye Rasyosu Ortalaması	-95,8	-64,1	-112,9	-127,1	-	-93,5	-104,6

Seçilmiş Bankalar	Alınan Krediler / Toplam Aktifler (%)						6 Yıllık Ort.
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Ziraat Bankası A.Ş.	0,3	1,9	4,1	5,9	6,5	6,4	4,2
Halk Bankası A.Ş.	6,9	6,7	9,7	8,1	10,8	8,2	8,4
Vakıflar Bankası T.A.O.	9,2	7,1	8,4	9,4	10,1	11,4	9,3
Kamu Serm. Bank. Ort.	%5	%5	%7	%8	%9	%9	%7,3
Akbank T.A.Ş.	12,6	9,0	9,9	10,2	10,1	11,1	10,5
İş Bankası A.Ş.	6,9	6,1	7,6	8,7	10,3	9,9	8,2
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	12,7	10,2	11,0	10,0	10,7	11,1	10,9
Özel Serm. Bank. Ort.	%11	%8	%9	%10	%10	%11	%9,9
Denizbank A.Ş.	18,1	12,2	15,4	10,8	12,7	10,4	13,3
Finans Bank A.Ş.	5,7	4,7	5,1	6,5	6,6	10,6	6,5
ING Bank A.Ş.	26,2	23,6	30,3	29,3	30,7	27,7	28,0
Yabancı Serm. Bank. Ort.	%16,7	%13,5	%16,9	%15,6	%16,6	%16,3	%15,9

Seçilmiş Bankalar	Toplam Mevduat/ Toplam Aktifler (%)						6 Yıllık Ort.
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Ziraat Bankası A.Ş.	70,4	73,0	68,3	61,9	61,6	62,3	66,3
Halk Bankası A.Ş.	72,7	73,9	72,0	66,7	65,1	64,9	69,2
Vakıflar Bankası T.A.O.	68,3	64,3	60,2	58,0	60,1	58,3	61,5
Kamu Serm. Bank. Ort.	70,5	70,4	66,8	62,2	62,2	61,8	65,7
Akbank T.A.Ş.	57,5	55,2	57,3	55,2	59,2	58,6	57,2
İş Bankası A.Ş.	60,8	60,1	57,5	56,2	55,8	56,9	57,9
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	58,8	55,7	58,0	58,0	57,6	61,0	58,2
Ozel Serm. Bank. Ort.	59,0	57,0	57,6	56,5	57,5	58,9	57,7
Denizbank A.Ş.	55,8	60,4	60,0	62,0	55,3	61,3	59,1
Finans Bank A.Ş.	63,4	60,5	58,1	55,9	56,7	53,1	57,9
ING Bank A.Ş.	54,7	57,5	51,4	50,2	48,0	50,8	52,1
Yabancı Serm. Bank. Ort.	58,0	59,5	56,5	56,1	53,3	55,0	56,4

Bilanço Yapısı, %	TL Aktifler / Toplam Aktifler						2011-2016 Ortalamaları
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	83,7	79,2	71,6	69,4	66,5	65,9	72,7
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	69,5	69,0	66,2	68,3	64,0	60,8	66,3
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	66,1	68,3	65,8	66,5	63,9	62,5	65,5
Kamu Sermayeli Bankaların Aktifler-toplam aktifler rasyosunun ortalaması	73,1	72,1	67,9	68,0	64,8	63,1	68,2
Akbank T.A.Ş.	64,3	63,3	60,4	59,0	53,4	53,2	58,9
Türkiye İş Bankası A.Ş.	65,6	67,1	63,9	64,2	61,2	60,0	63,7
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	61,4	63,8	60,8	62,1	60,2	58,5	61,1
Özel Sermayeli Bankaların Aktifler-toplam aktifler rasyosunun ortalaması	63,7	64,7	61,7	61,8	58,3	57,2	61,2
Denizbank A.Ş.	75,4	73,9	71,6	70,7	69,1	64,7	70,9
Finans Bank A.Ş.	82,4	82,4	78,1	77,2	75,1	70,1	77,5
ING Bank A.Ş.	79,2	77,7	73,4	73,5	68,2	67,2	73,2
Yabancı Sermayeli Bankaların Aktifler-toplam aktifler rasyosunun ortalaması	79,0	78,0	74,4	73,8	70,8	67,3	73,9
T.P.=Türk Parası							

Seçilmiş Bankalar	Finansal Varlıklar (Net)/Toplam Aktiflerin Oranı						6 Yıllık Ort.
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Ziraat Bankası A.Ş.	44,0	40,2	30,3	26,1	21,4	19,3	30,2
Halk Bankası A.Ş.	25,6	21,2	20,4	17,3	15,0	14,5	19,0
Vakıflar Bankası T.A.O.	21,6	17,7	16,3	14,9	13,8	13,0	16,2
Kamu Serm. Bank. Ort.	30,4	26,4	22,3	19,4	16,8	15,6	21,8
Akbank T.A.Ş.	32,7	29,6	25,6	24,6	23,6	21,8	26,3
İş Bankası A.Ş.	27,0	22,0	18,1	17,6	16,7	17,1	19,8
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	18,9	17,6	14,6	13,8	14,5	13,1	15,4
Özel Serm. Bank. Ort.	26,2	23,1	19,4	18,7	18,3	17,3	20,5
Denizbank A.Ş.	16,6	17,2	12,2	15,5	15,3	12,6	14,9
Finans Bank A.Ş.	20,6	15,4	18,4	16,6	17,2	18,9	17,9
ING Bank A.Ş.	11,6	10,0	10,6	9,0	10,3	10,0	10,3
Yabancı Serm. Bank. Ort.	16,3	14,2	13,7	13,7	14,3	13,8	14,3

Likidite, %	Likit Aktifler / Toplam Aktifler						2011-2016 Ortalaması
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	33,5	37,4	36,7	35,1	31,6	28,9	33,9
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	19,9	22,7	22,5	19,7	19,9	20,3	20,8
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	25,5	27,2	28,3	26,0	24,3	22,4	25,6
Kamu Sermayeli Bankaların Likit Aktiflerinin Toplam Aktiflere Oranının Ortalaması	26,3	29,1	29,2	26,9	25,2	23,9	26,8
Akbank T.A.Ş.	41,6	39,7	31,2	31,8	33,0	31,4	34,8
Türkiye İş Bankası A.Ş.	28,6	25,7	26,2	28,0	27,4	26,5	27,1
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	19,6	26,4	26,5	25,8	24,1	21,8	24,0
Özel Sermayeli Bankaların Likit Aktiflerinin Toplam Aktiflere Oranının Ortalaması	29,9	30,6	28,0	28,5	28,2	26,6	28,6
Denizbank A.Ş.	29,8	30,5	25,6	28,6	28,3	27,9	28,5
Finans Bank A.Ş.	29,0	28,3	24,1	21,1	20,9	24,4	24,6
ING Bank A.Ş.	22,4	21,7	23,3	22,7	23,2	24,1	22,9
Yabancı Sermayeli Bankaların Likit Aktiflerinin Toplam Aktiflere Oranının Ortalaması	27,1	26,8	24,3	24,1	24,1	25,5	25,3

Likidite, %	Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler					2011-2016 Ortalamaları	
	2011	2012	2013	2014	2015		2016
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	44,6	57,0	57,3	58,1	51,2	46,1	52,4
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	31,7	39,8	40,8	34,7	37,6	34,9	36,6
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	44,3	49,5	53,4	47,3	44,4	42,4	46,9
Kamu Sermayeli Bankaların Likit Aktiflerinin Kısa Vadeli Yükümlülüklerine Oranının Ortalamaları	40,2	48,8	50,5	46,7	44,4	41,1	45,3
Akbank T.A.Ş.	73,3	71,2	65,4	62,5	61,3	62,1	66,0
Türkiye İş Bankası A.Ş.	47,3	46,2	46,0	52,4	53,1	47,4	48,7
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	36,9	51,5	52,3	52,3	46,5	39,7	46,5
Özel Sermayeli Bankaların Likit Aktiflerinin Kısa Vadeli Yükümlülüklerine Oranının Ortalamaları	52,5	56,3	54,6	55,7	53,6	49,7	53,7
Denizbank A.Ş.	58,7	56,2	45,6	51,4	51,3	48,8	52,0
Finans Bank A.Ş.	61,4	51,3	46,6	39,5	40,1	47,3	47,7
ING Bank A.Ş.	39,8	37,0	46,6	44,5	46,6	47,4	43,6
Yabancı Sermayeli Bankaların Likit Aktiflerinin Kısa Vadeli Yükümlülüklerine Oranının Ortalamaları	53,3	48,1	46,3	45,1	46,0	47,8	47,8

Likidite, %	TP Likit Aktifler / Toplam Aktifler						2011-2016 Ortalamaları
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	25,1	24,2	21,5	19,9	15,7	14,9	20,2
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	11,1	9,6	7,4	6,8	6,2	6,3	7,9
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	14,2	12,0	10,9	10,8	8,4	8,7	10,8
Kamu Sermayeli Bankaların TP Likit aktiflerinin Toplam Aktiflere Oranının Ortalamaları	16,8	15,3	13,3	12,5	10,1	10,0	13,0
Akbank T.A.Ş.	28,5	21,8	13,7	12,9	10,3	10,4	16,3
Türkiye İş Bankası A.Ş.	15,1	13,5	13,4	15,7	12,7	13,1	13,9
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	12,2	10,6	10,4	11,6	10,8	10,6	11,0
Özel Sermayeli Bankaların TP Likit aktiflerinin Toplam Aktiflere Oranının Ortalamaları	18,6	15,3	12,5	13,4	11,2	11,4	13,7
Denizbank A.Ş.	21,0	18,9	11,0	12,9	12,5	11,4	14,6
Finans Bank A.Ş.	19,1	17,5	10,5	9,2	8,8	10,1	12,5
ING Bank A.Ş.	13,5	13,3	13,5	11,8	10,5	10,1	12,1
Yabancı Sermayeli Bankaların TP Likit aktiflerinin Toplam Aktiflere Oranının Ortalamaları	17,9	16,6	11,7	11,3	10,6	10,5	13,1

Ek-2:Fas Bankalarının 2011-2015 Finasal Verileri

CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

Consolidated IFRS Balance Sheet at 31 december 2011

(thousand MAD)

ASSETS (under IFRS)	Notes	12/31/2011	12/31/2010
Cash and balances with central banks, the Treasury and post office accounts		13 817 615	13 374 249
Financial assets at fair value through income	2.1	36 111 566	23 776 381
Derivative hedging instruments		-	-
Available-for-sale financial assets	2.2	25 965 979	29 921 521
Loans and advances to credit institutions and similar establishments	2.3	15 164 488	16 912 923
Loans and advances to customers	2.4	230 681 667	200 216 617
Interest rate hedging reserve		-	-
Held-to-maturity investments		-	-
Current tax assets	2.5	72 423	135 373
Deferred tax assets	2.5	381 699	625 727
Other assets	2.6	6 301 601	7 011 157
Participations of insured parties in differed profits	2.2	501 467	816 307
Non-current assets held for sale		150 209	-
Investments in companies accounted for under the equity method	2.7	110 980	108 935
Investment property	2.8	1 158 463	1 319 993
Property, plant and equipment	2.9	5 077 373	4 647 412
Intangible assets	2.9	1 339 331	1 396 860
Goodwill	2.10	6 616 988	6 391 864
TOTAL ASSETS		343 452 049	306 655 318

LIABILITIES (under IFRS)	Notes	12/31/2011	12/31/2010
Amounts owing to central banks, the Treasury and post office accounts		227 490	164 915
Financial liabilities at fair value through income	2.11	2 591 760	3 390 320
Derivative hedging instruments		-	-
Amounts owing to credit institutions and similar establishments	2.12	34 655 547	23 036 975
Customer deposits	2.13	218 815 270	201 447 928
Debt securities issued	2.14	15 613 534	11 872 036
Interest rate hedging reserve		-	-
Current tax liabilities	2.5	636 759	133 609
Deferred tax liabilities	2.5	1 384 100	1 837 115
Other liabilities	2.6	8 763 194	8 350 041
Liabilities related to non-current assets held for sale		-	-
Insurance companies' technical reserves		18 402 128	17 579 940
General provisions	2.15	1 171 295	1 123 111
Subsidies, public funds and special guarantee funds		187 587	207 289
Subordinated debt	2.14	10 523 289	9 516 757
Share capital and related reserves		7 366 523	7 366 523
Consolidated reserves		17 132 734	14 992 969
- Group share		13 759 424	11 578 042
- Minority interests		3 373 310	3 414 927
Unrealised deferred capital gains or losses		478 677	921 357
Net income for the financial year		5 302 162	4 744 433
- Group share		4 458 745	4 102 489
- Minority interests		843 417	641 944
TOTAL LIABILITIES		343 452 049	306 655 318

Consolidated income statement under IFRS at 31 december 2011

(thousand MAD)

	Notes	12/31/2011	12/31/2010
Interest and similar income	3.1	15 479 302	14 075 852
Interest and similar expenses	3.1	5 713 876	5 177 078
NET INTEREST MARGIN		9 765 427	8 898 774
Fees received	3.2	3 473 516	3 113 089
Fees paid	3.2	314 261	234 668
NET FEE INCOME		3 159 255	2 878 420
Net gains or losses on financial instruments at fair value through income	3.3	1 459 016	1 801 666
Net gains or losses on available-for-sale financial assets	3.4	927 739	776 999
INCOME FROM MARKET ACTIVITIES		2 386 755	2 578 664
Income from other activities	3.5	5 467 924	4 584 467
Expenses on other activities	3.5	4 897 287	4 273 749
NET BANKING INCOME		15 882 074	14 666 576
General operating expenses		6 404 286	5 705 321
Depreciation, amortisation and provisions		798 012	717 088
GROSS OPERATING INCOME		8 679 776	8 244 167
Cost of risk	3.7	-749 701	-1 218 243
OPERATING INCOME		7 930 075	7 025 925
Net income from companies accounted for under the equity method		16 099	18 156
Net gains or losses on other assets	3.8	687	2 622
Changes in value of goodwill		-	-
PRE-TAX INCOME		7 946 861	7 046 703
Income tax		2 644 699	2 302 270
NET INCOME		5 302 162	4 744 433
Minority interests		843 417	641 944
NET INCOME GROUP SHARE		4 458 745	4 102 489
Earnings per share (in dirhams)		23,10	21,26
Dividend per share (in dirhams)		23,10	21,26

Statement of net income and gains and losses directly recorded in shareholders equity at 31 december 2011

(thousand MAD)

	12/31/2011	12/31/2010
Net income	5 302 162	4 744 433
Asset and liability variations directly recorded in shareholders equity	-642 215	279 056
Translation gains or losses	-56 680	-72 094
Variation in value of financial assets available for sale	-571 482	358 104
Revaluation of fixed assets	-	-
Variations in differed value of derivative coverage instruments	-	-
Items regarding enterprises by equity method	-14 054	-6 954
Grand total	4 659 947	5 023 489
Group share	3 965 660	4 269 568
Minority interest share	694 287	753 921

CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

Table of shareholders equity variation at 31 december 2011

(thousand MAD)

	Share capital	Reserves (related to share capital)	Treasury stock	Reserves and consolidated income	Total assets and liabilities entered directly in capital	Shareholders' equity Group share	Minority interests	Total
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Shareholders' equity at 31 december 2009	1 929 960	5 436 564	-2 052 185	15 108 711	735 096	21 158 145	3 624 074	24 782 219
Effect of changes to accounting policies								
Shareholders' equity restated at 31 december 2009	1 929 960	5 436 564	-2 052 185	15 108 711	735 096	21 158 145	3 624 074	24 782 219
Transactions related to share capital				54 072		54 072	53 023	107 095
Share-based payments								
Transactions related to Treasury stock			-134 389			-134 389		-134 389
Dividends				-1 102 738		-1 102 738	-230 647	-1 333 385
Net income at 31 december 2010				4 102 489		4 102 489	641 944	4 744 433
Variations in assets and liabilities recorded directly in shareholders' equity (A)					213 479	213 479	137 671	351 150
Translation gains and losses (B)					-44 400	-44 400	-25 624	-70 024
Total assets and liabilities entered directly in capital (A)+(B)					167 079	167 079	111 977	279 056
Other variations				-276 247		-276 247	-143 500	-419 747
Perimeter variation								
Shareholders' equity at 31 december 2010	1 929 960	5 436 564	-2 186 574	17 886 287	902 175	23 968 411	4 056 871	28 025 282
Effect of changes to accounting policies								
Shareholders' equity restated at 31 december 2010	1 929 960	5 436 564	-2 186 574	17 886 287	902 175	23 968 411	4 056 871	28 025 282
Transactions related to share capital				-758 308		-758 308	-229 568	-987 876
Share-based payments								
Transactions related to Treasury stock			181 208			181 208		181 208
Dividends				-1 489 576		-1 489 576	-312 829	-1 802 405
Net income for the period				4 458 745		4 458 745	843 417	5 302 162
Total assets and liabilities entered directly in capital (C)					-456 733	-456 733	-128 803	-585 536
Variations in assets and liabilities recorded directly in shareholders' equity (D)					-34 334	-34 334	-19 575	-53 909
Latent or deferred gains or losses (C)+(D)					-491 067	-491 067	-148 378	-639 444
Other variations				163 222		163 222	-299 423	-136 201
Changes in scope of consolidation				32 754	-2 019	30 736	313 705	344 441
Shareholders' equity at 31 december 2011	1 929 960	5 436 564	-2 005 366	20 293 124	409 089	26 063 370	4 216 726	30 280 097

Consolidated cash flow statement at 31 december 2011

(thousand MAD)

	12/31/2011	12/31/2010
Pre-tax income	7 946 861	7 046 703
+/- Net depreciation and amortisation of property, plant and equipment and intangible assets	961 168	816 383
+/- Net impairment of goodwill and other fixed assets		
+/- Net amortisation of financial assets	-5 349	-255
+/- Net provisions	838 243	1 236 644
+/- Net income from companies accounted for under the equity method	-16 802	-18 156
+/- Net gain/loss from investment activities	-8 875	-702 366
+/- Net gain/loss from financing activities		154 986
+/- Other movements	-445 970	1 487 235
Total non-cash items included in pre-tax income and other adjustments	519 120	1 487 235
+/- Flows relating to transactions with credit institutions and similar establishments	5 340 917	449 292
+/- Flows relating to transactions with customers	-12 749 320	-18 871 824
+/- Flows relating to other transactions affecting financial assets or liabilities	-7 449 274	-473 872
+/- Flows relating to other transactions affecting non-financial assets or liabilities		
- Taxes paid	-1 736 270	-2 286 326
Net increase/decrease in operating assets and liabilities	-16 594 047	-19 182 530
Net cash flow from operating activities	8 134 066	-10 648 591
+/- Flows relating to financial assets and investments	-1 468 166	-841 365
+/- Flows relating to investment property	-41 298	-113 526
+/- Flows relating to plant, property and equipment and intangible assets	-744 248	-838 293
Net cash flow from investment activities	-2 055 812	-1 793 185
+/- Cash flows from or to shareholders	-1 809 475	-1 333 385
+/- Other net cash flows from financing activities	4 550 462	6 453 433
Net cash flow from financing activities	2 740 987	6 120 048
Effect of changes in foreign exchange rates on cash and cash equivalents	61 896	61 459
Net increase (decrease) in cash and cash equivalents	-7 386 996	-7 260 250
Cash and cash equivalents at the beginning of the period	9 677 594	16 327 843
Net cash balance (assets and liabilities) with central banks, the Treasury and post office accounts	13 209 333	13 825 978
Inter-bank balances with credit institutions and similar establishments	-3 531 740	-3 111 866
Cash and cash equivalents at the end of the period	2 290 598	9 677 594
Net cash balance (assets and liabilities) with central banks, the Treasury and post office accounts	13 590 125	13 209 333
Inter-bank balances with credit institutions and similar establishments	-11 299 527	-3 531 740
Net change in cash and cash equivalents	-7 386 996	-7 260 250

BANQUE CENTRALE POPULAIRE

BALANCE SHEET

	(x MAD 1 000)		
ASSETS	31/12/16	31/12/15 Published	31/12/15 Pro forma
Cash, Central Banks, Public Treasury, Postal-Cheque Service	8 321 844	2 945 799	3 135 963
Advances to credit establishments and similar	26 507 456	35 472 240	35 427 738
Sight	1 902 369	8 655 445	8 249 389
Term	24 605 087	26 816 795	27 178 349
Advances to clients	93 078 697	87 473 989	92 581 083
Cash loans and consumer credit	28 990 623	30 986 635	32 080 410
Facilities credit	22 699 629	19 499 760	20 081 820
Property loans	26 108 890	23 667 922	26 885 142
Other credits	15 279 555	13 319 672	13 533 712
Loans acquired by factoring	1 329 569	1 580 174	1 602 908
Transaction and marketable securities	42 318 661	30 806 706	30 813 739
Treasury bills and similar	22 004 210	16 672 823	16 672 823
Other debt securities	718 087	293 929	293 929
Ownership title	19 596 364	13 839 954	13 846 987
Other assets	2 737 225	2 234 175	2 283 960
Investment securities	14 457 169	15 750 398	15 750 398
Treasury bills and similar securities	13 897 678	15 049 161	15 049 161
Other debt securities	559 491	701 237	701 237
Equity securities and similar applications	20 400 770	19 279 439	19 221 000
Subordinate debts	475 292	636 195	636 195
Property given on lease and on rent	-	-	-
Intangible assets	369 046	322 102	344 296
Tangible assets	3 494 455	2 748 341	2 834 693
TOTAL ASSETS	213 490 184	199 249 558	204 631 972

	(x MAD 1 000)		
LIABILITIES	31/12/16	31/12/15 Published	31/12/15 Proforma
Cash, Central Banks, Public Treasury, Postal-Cheque Service	6	5	5
Debts owed to credit establishments and similar	118 285 918	107 455 464	104 534 919
Sight	96 047 446	90 123 717	87 320 700
Term	22 238 472	17 331 747	17 214 219
Client deposits	63 428 055	59 712 798	67 321 138
Sight accounts in credit	37 516 402	32 546 978	37 067 703
Savings accounts	6 906 986	4 954 875	6 449 121
Term deposits	17 126 821	18 454 264	20 006 934
Other accounts in credit	1 877 846	3 756 681	3 797 381
Debt securities issued	-	-	-
Negotiable debt securities	-	-	-
Bond borrowings	-	-	-
Other debt securities issues	-	-	-
Other liabilities	1 969 176	2 704 524	2 751 186
Provisions for risks and charges	3 075 992	2 573 762	2 614 190
Regulatory provisions	-	-	-
Grants, allocated public funds, and special guarantee funds	3 206 799	2 641 317	3 177 155
Subordinate debts	1 001 116	2 555 814	2 555 814
Revaluation surplus	-	-	-
Reserves and premiums related to capital	18 225 216	17 524 031	17 524 031
Capital	1 822 547	1 822 547	1 822 547
Shareholders, Capital not paid up [-]	-	-	-
Carried forward [±]	450 037	429 096	429 096
Net income pending allocation [±]	-	-	-
Net income for the financial year [±]	2 025 322	1 830 200	1 901 892
TOTAL LIABILITIES	213 490 184	199 249 558	204 631 972

	(x MAD 1 000)		
	31/12/16	31/12/15 Published	31/12/15 Pro forma
BANK OPERATING INCOME	10 932 202	10 576 967	11 043 845
Interest and similar income from transactions with credit establishments	852 340	782 486	837 410
Interest and similar income from transactions with clients	4 151 948	4 207 059	4 534 407
Interest and similar income from debt securities	917 608	923 737	923 756
Income from ownership titles	1 045 276	402 373	440 281
Income from assets on lease and on rent	101	-	89
Commission on provision of service	498 215	424 234	465 026
Other bank income	3 466 714	3 837 078	3 842 876
BANK OPERATING CHARGES	5 005 718	5 279 595	5 379 126
Interest and similar charges on transactions with credit establishments	2 409 965	2 450 800	2 451 462
Interest and similar charges on transactions with clients	950 193	786 735	868 799
Interest and similar charges on debt securities issued	-	-	-
Charges on assets given on lease and on rent	42	-	42
Other bank charges	1 645 518	2 042 060	2 058 823
NET BANKING INCOME	5 926 484	5 297 372	5 664 719
Non-banking operating income	1 835 461	2 039 063	2 041 104
Non-banking operating charges	-	3 586	3 586
GENERAL OPERATING CHARGES	2 671 671	2 490 286	2 697 918
Staff costs	952 684	852 587	933 933
Taxes and dues	45 717	81 882	86 289
External charges	1 342 530	1 281 535	1 389 268
Other general operating charges	87 466	70 402	70 799
Allocations to amortisations and to provisions for tangible and intangible assets	243 274	203 880	217 630
ALLOCATIONS TO PROVISIONS FOR AND LOSSES ON IRRECOVERABLE DEBTS	2 998 511	2 343 056	2 448 165
Allocations to provisions for outstanding debts and signed commitments	1 850 831	1 944 900	2 015 133
Losses on irrecoverable debts	785 423	168 891	196 234
Other allocations to provisions	362 257	229 265	236 798
RECOVERY OF PROVISIONS AND RECOVERY OF AMORTISED LOANS	1 276 556	918 439	990 705
Recovery of provisions for outstanding debts and signed commitments	1 128 576	502 506	551 614
Recovery of amortised debts	85 944	18 168	19 301
Other recovery of provisions	62 036	397 765	419 790
CURRENT INCOME	3 368 319	3 417 946	3 546 859
Non-current income	11 963	3 308	3 678
Non-current charges	612 044	571 377	605 365
PRE-TAX INCOME	2 768 238	2 849 877	2 945 171
Tax on income	742 916	1 019 677	1 043 280
NET INCOME FOR THE FINANCIAL YEAR	2 025 322	1 830 200	1 901 892

	(x MAD 1 000)		
	31/12/16	31/12/15 Published	31/12/15 Pro forma
I- ACCOUNT REANALYSIS TABLE			
(+) Interest and similar income	5 921 896	5 913 282	6 295 573
(-) Interest and similar charges	3 360 158	3 237 535	3 320 261
MARGIN OF INTEREST	2 561 738	2 675 747	2 975 312
(+) Income from assets given on lease and on rent	101	-	89
(-) Charges on assets given on lease and on rent	42	-	43
Income from leasing and rental transactions	59	-	46
(+) Commission charged	498 215	424 234	465 026
(-) Commission paid	98 810	30 930	32 748
MARGIN ON COMMISSION	399 405	393 402	432 376
(+) Income from transactions on transaction securities	1 260 000	964 470	964 470
(+) Income from transactions on marketable securities	400 328	363 616	363 508
(+) Income from foreign-exchange transactions	302 095	443 892	449 106
(+) Income from transactions on derivatives	43 062	144 081	144 081
INCOME FROM MARKET TRANSACTIONS	2 025 485	1 916 059	1 921 165
(+) Miscellaneous other banking income	1 063 225	406 374	443 711
(-) Miscellaneous other banking charges	123 428	94 210	107 891
NET BANKING INCOME	5 926 484	5 297 372	5 664 719
(+) Income from transactions on financial assets	569 149	579 942	578 089
(+) Other non-banking operational income	1 272 060	1 453 320	1 455 360
(-) Other non-banking operational charges	-	3 586	3 586
(-) General operating charges	2 671 671	2 490 286	2 697 918
GROSS OPERATING INCOME	5 096 022	4 836 762	4 996 664
(+) Net allocations of recovery to provisions for outstanding debts and signed commitments.	-1 421 733	-1 593 118	-1 640 451
(+) Other net allocations of recovery to provisions	-305 970	174 302	190 646
CURRENT INCOME	3 368 319	3 417 946	3 546 859
NON-CURRENT INCOME	-600 081	-568 069	-601 687
(-) Tax on income	742 916	1 019 677	1 043 280
NET INCOME FOR THE FINANCIAL YEAR	2 025 322	1 830 200	1 901 892
II- SELF-FINANCING CAPABILITY	31/12/16	31/12/15 Publié	31/12/15 Proforma
NET INCOME FOR THE FINANCIAL YEAR	2 025 322	1 830 200	1 901 892
(+) Allocations to amortisations and to provisions for tangible and intangible assets	243 274	203 881	217 631
(+) Allocations to provisions for depreciation of financial assets	1 867	22 866	25 049
(+) Allocations to provisions for general risks	313 997	176 405	178 811
(+) Allocations to regulatory provisions	-	-	-
(+) Non-current allocations	-	-	-
(-) Recovery of provisions	7 615	317 066	317 396
(-) Capital gains from sales of tangible and intangible assets	-	109 904	109 904
(+) Capital losses on sales of tangible and intangible assets	-	3 587	3 587
(-) Capital gains from sales of financial assets	563 401	585 743	585 743
(+) Capital losses on sales of financial assets	-	-	-
(-) Recovery of investment grants received	-	-	-
(+) SELF-FINANCING CAPABILITY	2 013 444	1 224 226	1 313 927
(-) Profits distributed	1 127 290	908 995	932 107

	31/12/16	31/12/15 Published	31/12/15 Pro forma
Commitments given	40 487 422	42 022 103	42 299 481
Finance commitments given in favour of credit establishments and similar	1 555 533	1 624 403	1 686 803
Finance commitments given in favour of clients	25 079 166	24 077 877	24 255 774
Guarantee commitments for credit establishments and similar	5 395 306	8 349 922	8 371 077
Guarantee commitments for clients	8 467 417	7 949 901	7 985 806
Securities bought with repo option	-	-	-
Other securities deliverable	-	-	-
Commitments received	12 403 135	14 124 937	14 193 014
Finance commitments received from credit establishments and similar	6 303	7 056	7 630
Guarantee commitments received from credit establishments and similar	12 141 020	13 982 067	14 040 868
Commitment guarantees received from the State and from various guarantee bodies	295 812	135 814	144 515
Securities sold with repo option	-	-	-
Other securities receivable	-	-	-

DEBTS OWED TO CREDIT ESTABLISHMENTS AND SIMILAR

	Bank Al-Maghrib, Public Treasury and Postal-Cheque Service	Banks in Morocco	Other credit establishments and similar in Morocco	Credit establishments abroad	31/12/16	31/12/15
DEBTS						
ORDINARY ACCOUNTS IN DEBIT	7 482 767	363 109	212 703	1 318 377	9 384 976	4 894 400
REPO-INWARD SECURITIES	-	691 067	-	-	691 067	6 905 211
- overnight	-	-	-	-	-	5 600 116
- forward	-	691 067	-	-	691 067	1 305 097
PRETS DE TRESORERIE	-	1 468 062	10 513 377	370 021	12 351 460	14 977 814
- overnight	-	-	-	-	-	1 100 600
- forward	-	1 468 062	10 513 377	370 021	12 351 460	13 877 214
FINANCIAL LOANS	-	1 292 625	10 166 528	-	11 459 153	10 788 898
OTHER DEBTS	-	19 442	4	-	19 444	725 379
ACCRUED INTEREST RECEIVABLE	-	9 292	73 668	8 194	91 361	128 692
OUTSTANDING DEBTS	-	-	-	-	-	-
TOTAL	7 482 767	3 843 564	20 967 280	1 696 612	33 977 223	38 418 039

DEBTS OWED TO CLIENTS

	Public sector	Financial businesses	PRIVATE SECTOR Non-financial businesses	Other clients	31/12/16	31/12/15
DEBTS						
CASH LOANS	2 352 220	183 393	23 051 230	445 708	24 052 551	28 748 421
- Sight accounts in debit	1 113 643	183 393	11 779 282	184 280	13 260 598	16 149 163
- Commercial debts owed in Morocco	209 454	-	2 879 896	2 459	3 092 009	2 372 582
- Export credits	-	-	75 215	-	75 215	35 453
- Other cash loans	1 029 123	-	8 316 737	278 769	9 624 629	10 191 443
CONSUMER CREDIT	-	-	2 655 278	-	2 655 278	1 995 493
FACILITIES CREDIT	6 087 531	94	15 910 361	446 886	22 514 872	19 237 640
PROPERTY LOANS	21 144	-	10 048 318	15 869 071	25 974 533	23 484 409
OTHER LOANS	802 502	9 324 647	1 264 787	1 878 079	13 270 015	11 023 154
DEBTS ACQUIRED BY FACTORING	1 341	-	1 315 045	-	1 316 386	1 563 614
ACCRUED INTEREST RECEIVABLE	103 712	40 448	502 120	219 295	865 575	823 352
OUTSTANDING DEBTS	-	60	1 559 453	395 543	1 955 076	2 178 480
- Pre-doubtful debts	-	-	16 612	73 268	89 880	110 863
- Doubtful debts	-	41	113 256	86 466	200 041	1 449 759
- Compromised debts	-	-	19	1 31 697	235 429	1 657 858
TOTAL	9 338 450	9 548 642	53 651 314	21 869 840	94 405 244	89 054 143

	31/12/16	31/12/15
1. (+) Banking operating income received	11 340 883	9 916 696
2. (+) Recovery of amortised debts	85 945	18 168
3. (+) Non-banking operating income received	1 284 023	1 270 724
4. (-) Banking operating charges paid	(8 131 683)	(7 259 947)
5. (-) Non-banking operating charges paid	(612 044)	(571 376)
6. (-) General operating charges paid	(2 428 397)	(2 286 404)
7. (-) Tax on income paid	(742 916)	(1 019 677)
II. Net cash flows from the income and charges account	795 811	68 162
Variations in:		
8. (+/-) Loans to credit establishments and similar	12 110 931	(11 546 737)
9. (+/-) Loans to clients	(599 870)	207 668
10. (+/-) Transaction securities and marketable securities	(11 466 202)	1 494 068
11. (+/-) Other assets	(442 301)	(343 771)
12. (+/-) Assets given on lease and on rent	-	-
13. (+/-) Loans from credit establishments and similar	10 953 440	15 018 723
14. (+/-) Client deposits	(3 957 244)	5 140 918
15. (+/-) Debt securities issued	-	-
16. (+/-) Other liabilities	(781 978)	441 889
II. Balance of variations in operating assets and liabilities	5 456 974	10 392 758
III. NET CASH FLOWS FROM OPERATING ACTIVITIES (I + II)	6 252 585	10 440 920
17. (+) Income from sales of financial assets	3 215 146	3 722 959
18. (+) Income from sales of tangible and intangible assets	-	195 812
19. (-) Acquisition of financial assets	(2 440 238)	(14 996 914)
20. (-) Acquisition of tangible and intangible assets	(927 786)	(625 817)
21. (-) Interest received	801 785	866 412
22. (-) Dividends received	1 045 276	402 373
IV. NET CASH FLOWS FROM INVESTMENT ACTIVITIES	1 674 183	(10 435 175)
23. (-) Grants, public funds, and special guarantee funds received	-	-
24. (-) Subordinate-debt issue	-	-
25. (+) Share issue	-	1 676 743
26. (-) Reimbursement of equity and similar	(1 500 000)	-
27. (-) Interest paid	(113 599)	(108 847)
28. (-) Dividends paid	(1 127 289)	(908 995)
V. NET CASH FLOWS FROM FINANCING ACTIVITIES	(2 740 888)	658 901
VI. NET CASH VARIATION (III + IV + V)	5 185 880	484 646
VII. CASH AT THE START OF THE FINANCIAL YEAR	3 135 958	2 261 148
VIII. CASH AT THE END OF THE FINANCIAL YEAR	8 321 838	2 945 794

BALANCE SHEET

Assets	NOTES	2012	2011
Cash and amounts due from central banks and post office banks		9 922 200	6 391 958
Financial assets at fair value through profit or loss	5.1	34 244 677	31 732 316
Derivatives used for hedging purposes		-	-
Available-for-sale financial assets	5.2	2 795 923	2 330 377
Loans and receivables due from credit institutions	5.3	21 396 946	23 822 680
Loans and receivables due from customers	5.4	138 808 778	121 342 658
Remeasurement adjustment on interest rate risk hedged assets		-	-
Held-to-maturity financial assets	5.6	10 518 941	9 590 911
Current tax assets	5.7	215 856	408 979
Deferred tax assets	5.7	310 849	321 084
Accrued income and other assets	5.8	4 938 775	4 559 041
Non current assets held for sale		-	-
Investment in companies consolidated under the equity method	5.9	406 928	399 358
Investment property	5.10	614 160	547 099
Property, plant and equipment	5.10	5 131 528	5 064 126
Intangible assets	5.10	751 455	645 081
Goodwill	5.11	832 470	832 470
TOTAL ASSETS		230 889 486	207 988 138

(In thousand MAD)

LIABILITIES & SHAREHOLDERS EQUITY	NOTES	2012	2011
Due to Central Banks and Post Office Banks		67 382	-
Financial liabilities at fair value through profit or loss	5.1	1 614	1 752
Derivatives used for hedging purposes		-	-
Due to credit institutions	5.3	34 228 166	24 848 609
Due to customers	5.4	144 650 757	139 152 010
Debt securities	5.5	14 014 898	12 008 860
Remeasurement adjustment on interest rate risk hedged portfolios		-	-
Current tax liabilities	5.7	36 296	324 592
Deferred tax liabilities	5.7	983 149	934 127
Accrued expenses and other liabilities	5.8	13 210 127	8 971 070
Liabilities related to non-current assets held for sale		-	-
Technical reserves of insurance companies		-	-
Provisions for contingencies and charges	5.12	523 235	457 440
Subsidies, assigned public funds and special guarantee funds		-	-
Subordinated debts	5.5	4 760 333	4 904 381
TOTAL DEBTS		212 475 957	191 602 841
<i>Capital and related reserves</i>		11 981 368	10 451 134
<i>Consolidated reserves</i>		-	-
- Attributable to parent		1 269 541	1 045 085
- Non-controlling interests		3 516 000	3 318 803
Unrealized or deferred gains or losses, attributable to parent		86 129	82 186
Unrealized or deferred gains or losses, non-controlling interests		-18 970	-19 665
Net Income			
- Attributable to parent		923 152	850 199
- Non-controlling interests		656 309	657 555
TOTAL CONSOLIDATED SHARE HOLDERS'S EQUITY		18 413 529	16 385 297
TOTAL		230 889 486	207 988 138

(In thousand MAD)

	NOTES	2012	2011
+ Interests and assimilated revenues		10 822 706	9 667 668
- Interests and assimilated charges		-4 579 824	-4 095 844
Net Interest income	2.1	6 242 882	5 571 824
+ Fees received		1 846 607	1 703 136
- Fees paid		-320 911	-280 201
Net fee income	2.2	1 525 696	1 422 935
+/- Net gains or losses on financial instruments at fair value through profit or loss	2.3	651 021	702 730
+/- Net gains or losses on available for sale financial assets	2.4	150 157	27 075
Income from market transactions		801 178	729 805
+ Other banking revenues	2.5	781 350	792 174
- Other banking expenses	2.5	-333 330	-376 675
Net Banking Income		9 017 776	8 140 063
- General Operating Expenses		-4 860 566	-4 588 896
- Allowances for depreciation and amortization of 16E and intangible assets		-573 940	-535 299
Gross Operating Income		3 583 270	3 015 868
- Cost of Risk	2.6	-1 107 613	-872 214
Operating Income		2 475 657	2 143 654
+/- Share in net income of companies accounted for by equity method		65 770	44 590
+/- Net gains or losses on other assets	2.7	-390 484	-6 717
+/- Change in goodwill		-	-
Pre-tax earnings		2 150 943	2 181 527
+/- Corporate income tax	2.8	-571 482	-673 773
Net income		1 579 461	1 507 754
Non-controlling interests		656 309	657 555
Net income attributable to parent		923 152	850 199

(In thousand MAD)

NET INCOME AND GAINS AND LOSSES DIRECTLY RECOGNISED IN SHAREHOLDERS EQUITY

	2012	2011
Net income	1 579 461	1 507 754
Currency translation adjustment	1 668	-2 911
Reevaluation of available for sale financial assets	65 472	65 433
Reevaluation of hedging instruments		
Reevaluation of fixed assets		
Actuarial gains and losses on defined plans		
Proportion of gains and losses directly recognised in shareholders equity on companies consolidated under equity method		
Total gains and losses directly recognised in shareholders equity	67 140	62 522
Net income and gains and losses directly recognised in shareholders equity attributable to parent	1 646 601	1 570 276
Non-controlling interests	1 009 261	932 386
	637 340	637 890

(In thousand MAD)

	Share Capital	Reserves related to stock	Treasury stock	Reserves & consolidated earnings	Unrealised or deferred gains or losses	Shareholder's Equity attributable to parent	Non-controlling interests	Total
Ending balance of Shareholder's Equity 12.31.2010	1 719 514	8 719 711	0	1 972 189	-20 979	12 390 435	3 428 530	15 818 965
Change in the accounting methods								
Beginning Balance of adjusted Shareholder's Equity 12.31.2010	1 719 514	8 719 711	0	1 972 189	-20 979	12 390 435	3 428 530	15 818 965
Operations on capital		11 909		-36 548		-24 639	276 523	251 884
Share-based payment plans						0		0
Operations on treasury stock								
Dividends				-510 486		-510 486	-242 559	-753 045
Net income				850 199		850 199	657 555	1 507 754
PP&E and intangible assets : Revaluations and disposals (A)						0		0
Financial instruments : change in fair Value and transfer to earnings (B)				-8 029	103 165	95 136	-19 665	75 471
Currency translation adjustments : Changes and transfer to earnings (C)				23 758		23 758	-23 169	589
Unrealized or deferred gains or losses (A)+ (B) + (C)	0	0	0	15 729	103 165	118 894	-42 834	76 060
Change in the scope of consolidation				-177 271		-177 271	-120 522	-297 793
Others				-218 528		-218 528		-218 528
Ending Balance of Shareholder's Equity 12.31.2011	1 719 514	8 731 620	0	1 895 284	82 186	12 428 604	3 956 693	16 385 297
Impact of changes in accounting methods								
Ending Balance of adjusted Shareholder's Equity 12.31.2011	1 719 514	8 731 620	0	1 895 284	82 186	12 428 604	3 956 693	16 385 297
Operations on capital (1); (2)	75 000	1 455 234		151 846		1 682 080	45 587	1 727 667
Share-based payment plans						0		0
Operations on treasury stock						0		0
Dividends				-530 954		-530 954	-329 259	-860 213
Net income				923 152		923 152	656 309	1 579 461
PP&E and intangible assets: Revaluations and disposals (E)						0		0
Financial instruments: change in fair Value and transfer to earnings (F)				19 471	3 943	23 414	837	24 251
Currency translation adjustments: Changes and transfer to earnings (G)				-14 888		-14 888	10 680	-4 208
Unrealized or deferred gains or losses (E)+ (F) + (G)	0	0	0	4 583	3 943	8 526	11 517	20 043
Change in the scope of consolidation				-251 218		-251 218	-187 508	-438 726
Others				0		0		0
Ending Balance of adjusted Shareholder's Equity 06.30.2012	1 794 514	10 186 854	0	2 192 693	86 129	14 260 190	4 153 339	18 413 529

(In thousand MAD)

NB: A cash account of around 1.5 million KMAD devoted to capital increase of BMCE Bank SA, the increase has resulted in the creation of 7.5 million new shares at an issue price of 200 MAD, a nominal of 10 MAD and an issue premium of 190 MAD.

(1) : Creation of 7.5 million shares at par value of 10 MAD

(2) : Capital reserves

Allocation of net income to reserves in 2011.

Premium: 7 500 000 shares with an issue of 190 MAD per share.

2.1 - NET INTEREST INCOME

	2012			2011		
	Income	Expense	Net	Income	Expense	Net
Customer Items	8 581 131	2 818 182	5 762 949	7 614 768	2 772 953	4 841 815
Deposits, loans and borrowings	7 991 041	2 702 532	5 288 509	6 987 941	2 601 939	4 386 002
Repurchase agreements		115 650	-115 650		171 014	-171 014
Finance leases	590 090	0	590 090	626 827		626 827
Interbank items	730 430	1 018 766	-288 336	729 381	633 259	96 122
Deposits, loans and borrowings	487 627	969 104	-481 477	524 514	576 358	-51 844
Repurchase agreements	242 803	49 662	193 141	204 867	56 901	147 966
Debt securities issued	0	0	0	0	0	0
Cash flow hedge instruments	0	0	0	0	0	0
Interest rate portfolio hedge instruments	0	0	0	0	0	0
Trading book	841 682	742 876	98 806	740 126	689 632	50 494
Fixed income securities	841 682	525 899	315 783	740 126	456 680	283 446
Repurchase agreements			0			0
Loans/borrowings			0			0
Debt securities	0	216 977	-216 977	0	232 952	-232 952
Available for sale financial assets			0			0
Held to maturity financial assets	669 463		669 463	583 393		583 393
TOTAL INTEREST INCOME (EXPENSE)	10 822 706	4 579 824	6 242 882	9 667 668	4 095 844	5 571 824

(In thousand MAD)

2.2 - NET FEE INCOME

	Income	Expense	Net
Net fee on transactions	741 051	195 633	545 418
With credit institutions			-
With customers	267 891		267 891
On custody	146 743	125 284	21 459
On foreign exchange	326 417	70 349	256 068
On financial instruments and off balance sheet			-
Banking and financial services	1 105 556	125 278	980 278
Income from mutual funds management			-
Income from electronic payment services	249 979	43 237	206 742
Insurance			-
Other	855 577	82 041	773 536
NET FEE INCOME	1 846 607	320 911	1 525 696

(In thousand MAD)

2.3 - GAIN/LOSS ON FINANCIAL INSTRUMENTS AT FAIR VALUE THROUGH PROFIT OR LOSS

	2012			2011		
	Trading Book	Assets measured under the fair value option	Total	Trading Book	Assets measured under the fair value option	Total
Fixed income and variable income securities	654 050		654 050	711 421		711 421
Derivative instruments	-3 029		-3 029	-8 691		-8 691
Repurchase agreements						
Loans						
Borrowings						
Remeasurement of interest rate risk hedged portfolios						
Remeasurement of currency positions						
TOTAL	651 021	0	651 021	702 730	0	702 730

(In thousand MAD)

Summary Offer Prospectus – Subordinate bond issue

Assets	79,321	81,839	3%	84,395	3%
Cash, Central Banks, Treasury, Post Office Check Service	3,133	1,514	-52%	1,544	2%
Financial assets at fair value through profit or loss	6	12	101%	22	84%
Hedging derivatives	-	-	-	-	-
Financial assets available for sale	4,282	8,510	99%	7,777	-9%
Loans and receivables to banks and assimilated credit institutions	2,959	2,510	-15%	4,626	84%
Loans and receivables to customers	64,330	64,654	1%	65,893	2%
Fair value revaluations of portfolios hedged against interest rate risks	-	-	-	-	-
Held-to-maturity investments	-	-	-	-	-
Current tax assets	891	786	-12%	588	-25%
Deferred tax assets	801	1,002	25%	1,204	20%
Accrued and other assets	570	495	-13%	386	-22%
Non-current assets held for sale	-	-	-	-	-
Holdings in companies accounted for using the equity method	414	429	4%	441	3%
Investment property	-	-	-	-	-
Tangible fixed assets	1,614	1,597	-1%	1,600	0%
Intangible fixed assets	260	268	3%	252	-6%
Goodwill	61	61	0%	61	0%
Liabilities	79,321	81,839	3%	84,395	3%
Cash, Central Banks, Treasury, Post Office Check Service	-	-	-	-	-
Financial liabilities at fair value through profit or loss	11	33	199%	32	-3%
Hedging derivatives	-	-	-	-	-
Due to banks and assimilated credit institutions	4,297	6,785	58%	5,337	-21%
Due to customers	50,846	53,964	6%	55,158	2%
Debt securities issued	10,016	6,721	-33%	8,705	30%
Fair value revaluations of portfolios hedged against interest rate risks	-	-	-	-	-
Current tax liabilities	1,175	929	-21%	1,359	46%
Deferred tax liabilities	481	564	17%	461	-18%
Accrued and other liabilities	926	795	-14%	846	6%
Liabilities associated with non-current assets held for sale	-	-	-	-	-
Technical allowances for insurance contract	-	-	-	-	-
Allowances	215	383	78%	453	18%
Subsidies and similar funds	-	-	-	-	-
Subordinate liabilities and special guarantee funds	2,579	2,582	0%	2,578	0%
Shareholders' equity	8,774	9,081	4%	9,465	4%
Shareholder's equity (parent company)	8,648	8,958	4%	9,353	4%
<i>Capital and associated reserves</i>	<i>6,760</i>	<i>7,333</i>	<i>8%</i>	<i>7,600</i>	<i>4%</i>
<i>Consolidated reserves</i>	<i>828</i>	<i>988</i>	<i>19%</i>	<i>996</i>	<i>1%</i>
<i>Unrealized or deferred gains and losses</i>	<i>56</i>	<i>74</i>	<i>32%</i>	<i>129</i>	<i>74%</i>
<i>Profit or loss for fiscal year</i>	<i>1,004</i>	<i>564</i>	<i>-44%</i>	<i>628</i>	<i>11%</i>
Minority interests	126	123	-2%	112	-9%

Source: Société Générale Marocaine de Banques - IFRS consolidated accounts

Summary Offer Prospectus – Subordinate bond issue

- Interest payable and similar expenses	1,397	1,413	1%	1,447	2%
INTEREST MARGIN	3,223	3,221	0%	3,324	3%
+ Fees and commission (revenues)	924	896	-3%	870	-3%
- Fees and commission (Expenses)	168	180	7%	141	-22%
MARGIN ON FEES AND COMMISSION	756	716	-5%	729	2%
+/- Net Gains or Losses on financial instruments at fair value through profit or loss	33	-17	-151%	-4	76%
+/- Net Gains or Losses on available for sale financial assets	40	58	45%	61	5%
+ Revenues from other activities	33	75	128%	50	-33%
- Expenses from other activities	31	-7	-122%	31	362%
NET BANKING INCOME	4,054	4,047	0%	4,128	2%
<i>NBI for SGMB</i>	<i>3,567</i>	<i>3,524</i>	<i>-1%</i>	<i>3,653</i>	<i>4%</i>
<i>NBI for SGMB in % of consolidated NBI</i>	<i>88%</i>	<i>87%</i>	<i>-100 basis points</i>	<i>88%</i>	<i>+100 basis points</i>
General operating expenses	1,547	1,610	4%	1,615	0%
- Amortization and depreciation on tangible and intangible assets	137	138	1%	141	3%
GROSS OPERATING INCOME	2,370	2,299	-3%	2,371	3%
- Cost of risk	928	1,462	58%	1,463	0%
OPERATING INCOME	1,442	837	-42%	908	8%
+/- Share in net income from companies accounted for using the equity method	65	53	-18%	51	-4%
+/- Net gains or losses from other activities	3	0	-104%	3	ns
+/- Changes in value of goodwill	-	-	-	-	-
PRE-TAX PROFIT	1,511	891	-41%	962	8%
- Corporate income tax	504	319	-37%	327	3%
NET INCOME	1,007	572	-43%	635	11%
Minority interests	3	8	167%	7	-13%
GROUP NET INCOME	1,004	564	-44%	628	11%

Source: Societe Generale Marocaine de Banques - IFRS consolidated accounts

I. CONSOLIDATED BMCI BALANCE SHEET

1. Assets

In million MAD	2011	2012	2013	Change 12/11	Change 13/12	AAGR
Cash, central banks, treasury and post office cheque service	3 121	1 873	2 714	-40.00%	44.90%	-4.56%
Financial assets at fair value through profit or loss	1 879	279	355	-85.20%	27.04%	-42.65%
Hedging derivatives	-	-	-	-	-	-
Available-for-sale financial assets	4 193	7 484	8 047	78.50%	7.51%	24.27%
Loans and receivables to banks and credit institutions	1 825	1 418	968	-22.30%	-31.74%	-19.06%
Loans and receivables to customers	58 431	56 618	52 137	-3.10%	-7.91%	-3.73%
Fair value revaluation of portfolio hedges on assets	-	-	-	-	-	-
Held-to-maturity investments	-	-	-	-	-	-
Current tax assets	93	51	91	-45.00%	78.76%	-0.56%
Deferred tax assets	100	100	106	-0.40%	6.42%	1.96%
Accrued income and other assets	329	923	571	180.80%	-38.10%	20.24%
Non-current assets held for sale	-	-	-	-	-	-
Equity interests in companies accounted for by the equity method	9	18	14	107.10%	-23.58%	16.34%
Investment property	21	26	25	28.60%	-4.66%	6.98%
Tangible assets	1 501	1 572	1 651	4.70%	5.02%	3.22%
Intangible assets	198	221	247	11.60%	11.74%	7.62%
Goodwill	88	88	88	-	0.00%	0.00%
TOTAL ASSETS	71 787	70 671	67 013	-1.60%	-5.18%	-2.27%

2. Liabilities

In million MAD	2011	2012	2013	Change 12/11	Change 13/12	AAGR
Central banks, treasury and post office cheque service	-	-	-	-	-	-
Financial liabilities at fair value through profit or loss	43	17	12	-59,60%	-31,72%	-47,48%
Hedging derivatives	-	-	-	-	-	-
Debts to banks and credit institutions	9 961	7 071	4 988	-29,00%	-29,45%	-29,23%
Debts to customers	43 483	43 568	44 256	0,20%	1,58%	0,89%
Debt securities issued	8 464	8 961	6 479	5,90%	-27,71%	-12,51%
Fair value adjustments to debt portfolios	-	-	-	-	-	-
Current tax liabilities	13	43	11	NS	-75,52%	-9,05%
Deferred tax liabilities	156	191	222	22,20%	16,22%	19,18%
Accruals and other current liabilities	1 608	1 597	1 585	-0,70%	-0,73%	-0,72%
Debts related to non-current assets held for sale	-	-	-	-	-	-
Technical provisions of insurance contracts	-	-	-	-	-	-
Provisions for contingencies and charges	249	191	213	-23,40%	11,52%	-7,58%
Grants, public funds and special guarantee funds	-	-	-	-	-	-
Subordinated debts	-	755	755	NS	0,01%	-
Capital and associated reserves	4 596	4 596	4 596	-	-	-
Consolidated reserve	2 377	2 861	3 234	20,40%	13,01%	16,64%
Group share	2 297	2 780	3 196	21,00%	14,98%	17,97%
Minority share	80	82	38	2,10%	-54,06%	-31,51%
Group's unrealized or deferred gains or losses	15	9	23	-40,60%	NS	24,93%
Net income for the financial year	824	812	641	-1,40%	-21,08%	-11,78%
Group share	813	803	640	-1,20%	-20,33%	-11,30%
Minority share	11	9	1	-13,90%	-86,73%	-66,19%
TOTAL LIABILITIES	71 787	70 671	67 013	-1,70%	-5,18%	-3,38%

Source: BMCIconsolidated IFRSaccounts

II. PROFIT AND LOSS ACCOUNT

In million MAD	2011	2012	2013	Change 12/11	Change 13/12
Interest and similar income	3 521	3 716	3 633	5.50%	-2.23%
Interest and similar charges	1 073	1 102	1 073	2.60%	-2.55%
Interest margin	2 447	2 614	2 559	6.80%	-2.09%
Commission received	421	465	476	10.50%	2.37%
Commission paid	34	41	47	22.70%	13.33%
Commission margin	388	424	430	9.40%	1.33%
Net gains or losses on financial instruments at fair value through profit or loss	228	203	218	-10.90%	7.49%
Net gains or losses on available-for-sale financial instruments	6	-18	-10	-	45.02%
Results from market transactions	234	186	209	-20.80%	12.50%
Income from other activities	114	41	34	-64.00%	-17.07%
Expenses from other activities	120	104	100	-13.20%	-4.17%
Net banking income	3 063	3 161	3 132	3.20%	-0.90%
General operating expenses	1 137	1 242	1 312	9.20%	5.64%
Depreciation and impairment of tangible and intangible assets	153	165	171	8.00%	3.76%
Gross operating income	1 772	1 754	1 649	-1.10%	-5.97%
Operating ratio	37.1%	39.30%	41.87%	2.1pb	2.6pb
Cost of risk	325	460	588	41.5%	27.86%
Operating income	1 447	1 294	1 061	-10.60%	-18.00%
Share in Net profit of consolidated companies using the equity method	2	9	1	-	-89.80%
Net gains or losses on other assets	-9	0	0	-	-
Change in value of goodwill	0	0	0	-	-
Profit before taxes	1 441	1 303	1 062	-9.60%	-18.51%
Taxes on income	617	491	421	-20.50%	-14.25%
Net income for the financial year	824	812	641	-1.40%	-21.08%
Non-Group income	11	9	1	-13.90%	-86.69%
Group share of net income	813	803	640	-1.20%	-20.33%

Source: BMCIconsolidated IFRSaccounts